

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
83-300 Kartuszy, ul. Mściwoja II 20
Tel/fax. 58 685 33 20, 684 00 82
e-mail: sekretariat@pcprkartuzy.pl
www.pcprkartuzy.pl

Sprawozdanie
z działalności
Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie
w Kartuzach
za okres od stycznia do grudnia 2021 roku
wraz z wykazem potrzeb w zakresie pomocy społecznej na rok 2022

Kartuszy, marzec 2022 r.

Wprowadzenie

Stosownie do zapisów art. 112 ust. 12 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1876 z późn. zm.) dyrektor powiatowego centrum pomocy rodzinie składa radzie powiatu coroczne sprawozdanie z działalności centrum oraz przedstawia wykaz potrzeb w zakresie pomocy społecznej.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kartuzach jako jednostka organizacyjna powiatu kartuskiego utworzona na mocy uchwały Nr VI/24/99 Rady Powiatu Kartuskiego z dnia 25 marca 1999 r. realizuje zadania w zakresie pomocy społecznej i rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych oraz w oparciu o uchwałę Rady Powiatu Kartuskiego Nr XXXVI/266/06 z dnia 13 czerwca 2006 r. prowadzi Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności.

Starosta Kartuski zarządzeniem Nr 58/11 z dnia 8 września 2011 r. wyznaczył Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kartuzach na organizatora rodzinnej pieczy zastępczej w powiecie kartuskim.

SPIS TREŚCI

I.	Zatrudnienie w 2021 roku	3
II.	Sprawozdanie finansowe za 2021 rok	4
III.	Realizacja działań w zakresie pieczy zastępczej w roku 2021	6
IV.	Poradnictwo specjalistyczne w 2021 roku	32
	Punkt konsultacyjny dla osób uzależnionych od środków psychoaktywnych	34
	Punkt konsultacyjny dla osób uzależnionych behawioralnie	38
V.	Realizacja zadań w ramach ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, programy celowe PFRON w 2021 roku	48
	Realizacja programu PFRON „Aktywny samorząd”	54
	Finansowanie i nadzór nad działalnością WTZ	55
	Domy Pomocy Społecznej w Kobysewie oraz w Stężycy	58
	Środowiskowy Dom Samopomocy w Kobysewie	62
VI.	Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Kartuzach w 2021 roku	64
VII.	Realizacja strategii rozwiązywania problemów społecznych i programów	67
VIII.	Doradztwo Metodyczne i Szkolenia Kadry Pomocy Społecznej w 2021 roku	73
	Załącznik do sprawozdania – wykaz potrzeb w zakresie pomocy społecznej w powiecie kartuskim na rok 2022	76

I. Zatrudnienie w 2021 roku

Wszechstronny i złożony charakter udzielanych świadczeń oraz wsparcia wymaga zatrudnienia odpowiednich specjalistów. Stan zatrudnienia na dzień 31 grudnia 2021 roku wyniósł 35,75 etatu (tj. 37 pracowników), w tym 2 osoby są na urlopie wychowawczym. Wśród zatrudnionych 5 osób posiada orzeczenie o stopniu niepełnosprawności. Wskaźnik zatrudnienia osób niepełnosprawnych wynosi 14%.

Nadzór merytoryczny nad działalnością PCPR sprawuje Wydział Polityki Społecznej Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku.

Tabela 1. Struktura wykształcenia pracowników Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kartuzach

Lp.	Wykształcenie	Liczba osób
1	Średnie	6
2	Licencjat	2
3	Magisterskie	29
4	Podyplomowe	10

Tabela 2. Struktura zatrudnienia pracowników Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kartuzach

Lp.	Komórki organizacyjne/ stanowiska pracy	Liczba osób zatrudnionych
1	Dyrektor	1
2	Dział Organizacyjny	6
3	Zespół ds. rodzinnej pieczy zastępczej	8
4	Dział Świadczeń i Pomocy Instytucjonalnej	5
5	Dział Pomocy Osobom Niepełnosprawnym	6
6	Księgowość	3
7	Centrum Interwencji Kryzysowej	2
8	Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności	5
9	Samodzielne stanowisko radcy prawnego	1
Łącznie:		37

II. Sprawozdanie finansowe za 2021 rok

Dział 852 rozdział 85218 Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

Plan	1 658 842,00 zł
Wydatki	1 643 609,45 zł
w tym:	
- wynagrodzenia osobowe i bezosobowe wraz z pochodnymi	1 401 093,12 zł
- działalność PCPR	242 516,33 zł

Dział 855 rozdział 85510 Działalność placówek opiekuńczo –wychowawczych

Plan	180 478,00 zł
Wydatki:	147 324,53 zł
w tym:	
świadczenia na kontynuowanie nauki	84 706,53 zł
pomoc na pokrycie kosztów wynajmu pokoju	1 000,00 zł
pomoc na usamodzielnienie	46 717,00 zł
pomoc na zagospodarowanie	14 901,00 zł

Dodatek z art. 113a (500+)

Plan	294 286,00 zł
Wydatki:	294 044,67 zł
w tym:	
dodatek z art. 113a	291 101,81 zł
koszty obsługi	2 942,86 zł
Otrzymana dotacja:	294 286,00 zł

Dział 855 rozdział 85508 Rodziny zastępcze

Plan	5 079 050,00 zł
Wydatki	5 013 931,99 zł
w tym:	
- wynagrodzenia bezosobowe dla zawodowych rodzin zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka, osoby do pomocy, rodziny pomocowe wraz z pochodnymi	1 498 058,70 zł
- wynagrodzenie koordynatorów wraz z pochodnymi	485 693,66 zł
- wynagrodzenie psychologa	40 209,12 zł
- świadczenia na utrzymanie dziecka w pieczy rodzinnej	2 562 789,38 zł
- świadczenia na kontynuowanie nauki	92 526,95 zł
- pomoc na usamodzielnienie	38 521,00 zł
- pomoc na zagospodarowanie	8 475,00 zł
- inne	43 681,86 zł
- zakup usług przez JST od innych JST	243 976,32 zł

Dodatek wychowawczy (500+)

Plan	967 764,00 zł
Wydatki	967 542,56 zł
w tym:	
dodatek wychowawczy	957 864,92 zł
koszty obsługi	9 677,64 zł
Otrzymana dotacja:	967 764,00 zł

Dział 852 rozdział 85205 Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie**Można Inaczej**

Plan	24 908,00 zł
Wydatki	24 907,99 zł
Otrzymana dotacja:	18 000,00 zł

Program psychologiczno-terapeutyczny dla osób stosujących przemoc

Plan	10 200,00 zł
Wydatki	10 200,00 zł
Otrzymana dotacja:	10 200,00 zł

Dział 852 Rozdział 85220 Jednostki specjalistycznego poradnictwa, mieszkania chronione i ośrodki interwencji kryzysowej**Centrum Interwencji Kryzysowej**

Plan	316 872,00 zł
Wydatki	312 924,78 zł
w tym:	
wynagrodzenia osobowe i bezosobowe wraz z pochodnymi	209 915,04 zł
działalność CIK	103 009,74 zł

Dział 853 rozdział 85324 Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych

Plan	3 560 924,00 zł
Wydatki	3 560 923,29 zł
w tym:	
WTZ Somonino (40 uczestników)	867 840,00 zł
WTZ Chmielno (30 uczestników)	650 880,00 zł
WTZ Stężycza (25 uczestników)	542 400,00 zł
Rehabilitacja społeczna	3 519 460,00 zł
Rehabilitacja zawodowa	41 463,26 zł

Dział 855 rozdział 85595 Pozostała działalność**Klub Młodzieżowy**

Plan	11 000,00 zł
Wydatki	10 995,16 zł

Dział 853 Rozdział 85321 Zespoły do spraw orzekania o niepełnosprawności

Plan	747 000,00 zł
Wydatki	745 021,08 zł
w tym:	
wynagrodzenia osobowe i bezosobowe wraz z pochodnymi	523 258,18 zł
działalność	221 762,90 zł
Otrzymana dotacja z Urzędu Wojewódzkiego:	747 000,00 zł

Dział 853 rozdział 85395 pozostała działalność**POMORSKIE DZIECIOM – udzielony grant**

Plan	85 745,00 zł
Wydatki	71 760,97 zł

III. Realizacja działań w zakresie pieczy zastępczej w roku 2021

Zadania związane z opieką nad dzieckiem i tworzeniem środowisk opieki zastępczej dla dzieci są realizowane przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kartuzach, co wynika z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz jest jednym z elementów powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych. Na mocy tej ustawy Starosta Kartuski powierzył PCPR rolę organizatora pieczy zastępczej, wydzielając Zespół ds. rodzinnej pieczy zastępczej oraz Dział Świadczeń i Pomocy Instytucjonalnej. Działania obu struktur nastawione są na organizowanie najbardziej efektywnych oraz przyjaznych dziecku i jego rodzinie działań w zakresie pieczy zastępczej, co zgodne jest z polityką Państwa w tym obszarze. Z założenia piecza zastępcza ma charakter tymczasowy, a wdrażane rozwiązania mają na celu skrócenie okresu pobytu dziecka poza rodziną pochodzenia.

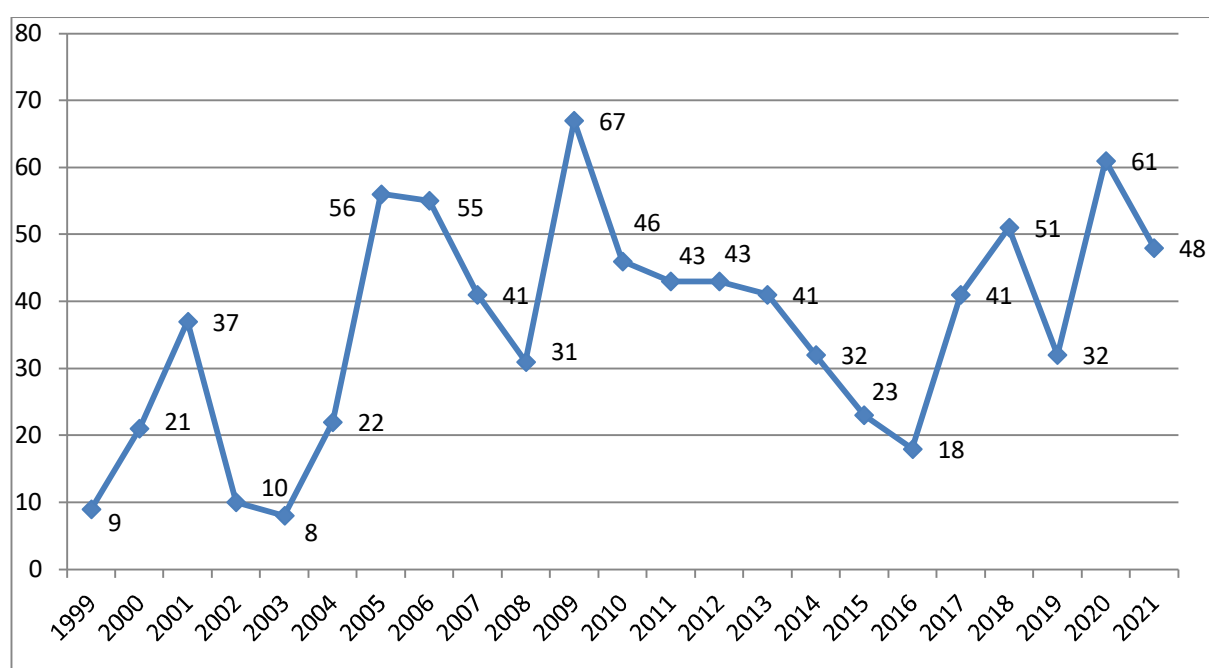
Opieka nad dzieckiem w powiecie kartuskim jest realizowana w formie opieki rodzinnej i instytucjonalnej. Poniżej rodzaje pieczy:

Od dnia 31 stycznia 2019 r. na podstawie umów zawartych pomiędzy Zarządem Powiatu Kartuskiego a Zgromadzeniem Sióstr Miłosierdzia św. Wincentego a' Paulo w Chełmnie realizowane jest zadanie zlecone polegające na prowadzeniu czterech placówek opiekuńczo-wychowawczych w zakresie pieczy instytucjonalnej dla 56 dzieci.

W ramach ww. umów na terenie Kartuz funkcjonują 4 placówki opiekuńczo-wychowawcze (po 14 wychowanków każda) spełniające warunki określone w art. 106 ww. ustawy, posiadające zezwolenia Wojewody Pomorskiego wydane w dniu 23 stycznia 2019 r. na czas nieokreślony. Dynamikę umieszczeń dzieci w środowiskach zastępczych na przestrzeni lat działalności PCPR pokazuje wykres nr 1. Wynika z niego, że poza krótkim okresem pomiędzy 2010 a 2013 rokiem, kiedy liczba umieszczeń utrzymywała się na podobnym poziomie, to charakterystyczna jest fluktuacja – po okresach spadku liczby umieszczeń następuje gwałtowny wzrost.

Wykres 1. Liczba dzieci z terenu powiatu kartuskiego umieszczonych w zastępczych formach opieki w latach 1999 – 2021

W roku sprawozdawczym 40 dzieci trafiło do pieczy rodzinnej, a 8 trafiło do pieczy instytucjonalnej. Oprócz nowych dzieci przyjętych do rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo-wychowawczych w pieczy zastępczej w roku 2021 łącznie przebywało 265 dzieci, co obrazuje tabela nr 3.

Tabela 3. Liczba dzieci w pieczy zastępczej w 2021 roku

Lp.	Wyszczególnienie form pieczy	Liczba rodzin i placówek	Liczba dzieci korzystających
1	Rodziny zawodowe	13	34
2	Rodziny zawodowe o charakterze pogotowia	1	3
3	Rodziny zawodowe specjalistyczne	1	1

4	Rodziny niezawodowe	37	44
5	Rodziny spokrewnione	42	68
6	Rodzinne domy dziecka	7	50
7	Placówki opiekuńczo-wychowawcze typu socjalizacyjnego	4	65
Razem			265

Przedłużająca się sytuacja epidemiczna, kolejne obostrzenia i ograniczenia oraz niepewność co do przyszłości i wynikający z niej niepokój co do planowania długoterminowego znacząco pogorszyły sytuację całych rodzin, a w szczególności dzieci na terenie powiatu. Wstępnie zdiagnozowane przyczyny takiego stanu rzeczy to:

1. przebywanie całych rodzin w zamknięciu na niewielkiej powierzchni, przy jednoczesnym niskim poziomie kompetencji społecznych, umiejętności radzenia sobie ze złością;
2. wysoki poziom frustracji zarówno u dzieci jak i rodziców, związanych z realizacją nauczania zdalnego, wynikający zarówno z samego faktu, tj. przede wszystkim brak odpowiedniego sprzętu, brak umiejętności techniczno-informatycznych, brak przestrzeni dla kilkorga dzieci naraz w domu, oraz długofalowych konsekwencji psychologicznych, takich jak znużenie, obniżenie poziomu kompetencji społecznych, tęsknota za kontaktem z rówieśnikami, poczucie izolacji, pogłębienie istniejących wcześniej problemów psychicznych;
3. nasilenie problemu alkoholowego oraz zjawiska przemocy domowej zarówno z powodów pozostających po stronie rodzin (frustracja, izolacja, wzrost spożycia alkoholu, trudności w hamowaniu trudnych emocji, poczucie bezkarności), jak i systemu (rzadsze wizyty przedstawicieli służb w środowisku, brak możliwości rozpoznawania symptomów krzywdzenia na terenie placówek edukacyjnych, utrudnione procedury interwencji);
4. brak możliwości spędzania czasu w sposób atrakcyjny i społecznie akceptowany przez całe rodziny jak i poszczególnych członków (brak zajęć pozalekcyjnych, klubów sportowych, atrakcji rodzinnych, okresowo brak możliwości swobodnego przemieszczania się);
5. utrudniony dostęp do pomocy specjalistycznej i pogłębienie się trudności psychologicznych (wiele rodzajów pomocy realizowanych za pośrednictwem teleporad lub poradnictwa online, wydłużone kolejki do specjalistów, utrudniony transport itp.).

W trwającej prawie 2 lata pandemii pojawiły się również nowe, niepokojące zjawiska społeczne, wpływające na funkcjonowanie rodzin:

- pogłębienie problemów psychicznych u dzieci i młodzieży w połączeniu z brakiem możliwości korzystania z fachowej pomocy, skutkujące znaczącym wzrostem prób samobójczych u osób małoletnich;

- „znużenie” sytuacją pandemiczną przejawiające się poprzez ignorowanie lub bunt wobec wprowadzanych obostrzeń, postrzeganie ich jako ograniczanie swobód obywatelskich, bagatelizowanie niebezpieczeństwa;

- konflikty w rodzinach na podłożu stosunku do pandemii, często konflikty pomiędzy rodzicami dotyczące decyzji co do szczepienia dzieci przeciwko COVID-19.

W rodzinach dysfunkcyjnych, gdzie charakterystyczny był brak planowania zarówno procesu opiekuńczo-wychowawczego, jak i organizacji życia rodzinnego, procesy związane z pandemią jeszcze nasiliły te trudności. W połączeniu z nasilonymi innymi patologiami społecznymi, jak nadużywanie alkoholu i innych substancji psychoaktywnych, przemocą związaną z wysokim poziomem frustracji, obawą o byt i przyszłość sytuacja małoletnich znacząco się pogorszyła.

Powyższe przyczyny spowodowały, że rok 2021 zakończył się bardzo wysoką liczbą umieszczeń w pieczy zastępczej. Warto dodać, że aktualna sytuacja związana z miejscami w pieczy zastępczej jest dramatycznie trudna i dokonane umieszczenia dotyczą najtrudniejszych sytuacji rodzinnych. Z pewnością w ocenie pracowników socjalnych, jak i kuratorów sądowych sprawujących nadzór nad rodzinami, dużo więcej dzieci jest w trudnej sytuacji wymagającej tak poważnej ingerencji we władzę rodzicielską, jaką jest odebranie dziecka ze środowiska rodzinnego. Dodatkową trudność stanowi fakt, że z powodu braku miejsc w profesjonalnej pieczy zastępczej, kuratorzy sądowi posilkowali się interwencyjnymi umieszczeniami pod opieką członków najbliższej rodziny dziecka. Niestety, ta forma opieki nie sprawdza się, ponieważ interwencyjnie utworzone rodziny zastępcze w osobach dziadków czy dorosłego rodzeństwa zazwyczaj same stanowią niewydolne środowisko wychowawcze, nie stawiają jasnych granic rodzicom, a często pozostają z nimi w konflikcie, nie chronią dzieci przed dalszym krzywdzeniem przez rodziców i sytuacje takie wymagają szybkiego przeniesienia dzieci. Pandemia dodatkowo pogorszyła tę sytuację. Spokrewnione rodziny nie są chętne do podnoszenia własnych kompetencji, nie chcą uczestniczyć w proponowanych formach pomocy, a reżim sanitarny i obostrzenia dodatkowo zmniejszyły ilość proponowanych rozwiązań.

Wydłuża się również czas pobytu dzieci w pieczy. Wydaje się, że po umieszczeniu małoletnich w pieczy zastępczej, rodzice tracą zainteresowanie odzyskaniem opieki nad dziećmi. Ograniczają się do utrzymywania sporadycznego kontaktu, nie angażując się w proces wychowawczy – powierzają to placówce lub rodzinom zastępczym. Pozostają bierni, nie zmieniają swojej sytuacji życiowej ani nie podnoszą kompetencji opiekuńczych. W związku

z tym, więzi emocjonalne rozluźniają się. Im więcej czasu upływa od umieszczenia dziecka, tym mniejsze szanse i zainteresowanie rodziców powrotem dzieci pod ich opiekę.

Trudnością dla organizatora pieczy, a także dla dzieci przebywających w pieczy są zachowania rodziców, pozornie mające na celu odzyskanie opieki. Przejawiają się na przykład poprzez składanie rozmaitych pism, wniosków i skarg do różnych instytucji, niepopartych realnym działaniem na rzecz powrotu dziecka.

Tabela 4. Powód umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej w roku 2021

Lp.	Powód umieszczenia	Ilość dzieci
1	nadużywanie alkoholu, narkotyki	18
2	zaniedbania i bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	8
3	Sieroctwo/pólsieroctwo	5
4	pobyt za granicą rodziców	-
5	długotrwała choroba rodziców	3
6	przemoc	2
7	pobyt rodzica w zakładzie karnym	-
8	pozostawienie w szpitalu	5
9	pozostawienie w „oknie życia”	-
10	niepełnoletność rodziców	2
11	Inne	5
Razem		48

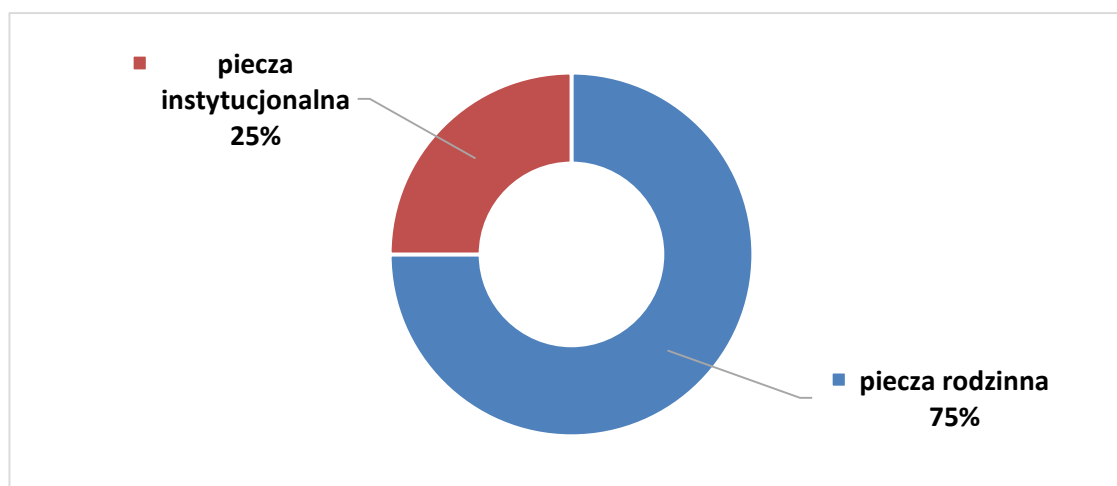
Jak pokazuje powyższa tabela, niezmiennie od wielu lat obserwujemy, że najczęstszą przyczyną umieszczeń dzieci w pieczy zastępczej jest uzależnienie od alkoholu i, jako nowy trend, używanie innych substancji psychoaktywnych (narkotyki) oraz niewydolność opiekuńczo-wychowawcza. Kolejną przyczyną jest przemoc domowa, najczęściej w połączeniu z uzależnieniami, jednakże niepokoi fakt, że zdarzają się sytuacje, gdzie do przemocy dochodzi „na trzeźwo”. Te dane wskazują, jak ważne szczególnie w sytuacji izolacji społecznej, są interwencje służb społecznych oraz umożliwienie dostępu do szeroko zakrojonej pomocy specjalistycznej, a także realizacja długofalowych planów pomocy rodzinie uwzględniających tendencję do sięgania po substancje psychoaktywne w sytuacjach trudnych.

Mimo okresowo wysokiego poziomu zachorowalności na wirus Sars-Cov-2, nie było konieczności zabezpieczania dzieci z powodu choroby lub zgonu rodziców. Funkcjonowały dwa miejsca kwarantanny dla dzieci umieszczanych w pieczy rodzinnej (w Ostrzycach – mieszkanie dla 5 osób w dawnej placówce interwencyjnej „Ostrzyk”) oraz w pieczy instytucjonalnej (mieszkanie dla 6 osób w budynku Zgromadzenia Sióstr Miłosierdzia św. Wincentego a’Paulo w Kartuzach) stworzone w oparciu o dodatkowe środki finansowe przekazane przez Wojewodę

Pomorskiego w ramach realizacji projektu „Wsparcie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w okresie epidemii COVID-19”. Nie było potrzeby umieszczania dzieci w tych miejscach, co stanowiło dużą oszczędność środków finansowych – w razie umieszczenia konieczne byłoby finansowanie całodobowego wynagrodzenia osób opiekujących się dziećmi podczas kwarantanny. Jednocześnie było to korzystne dla dzieci – w sytuacji pozostawania w kwarantannie w obcym miejscu, pod opieką obcych osób, niestanowiących docelowego środowiska zaraz po odebraniu ze środowiska rodzinnego z pewnością byłaby trudna emocjonalnie, w związku z czym rozwiązanie to byłoby stosowane w dobrze przeanalizowanych sytuacjach i tylko wtedy, gdyby zagrożenie zakażeniem Covid-19 przewyższało potencjalne trudności emocjonalne.

W dalszym ciągu utrzymuje się tendencja, że w pierwszej kolejności dzieci kierowane do pieczy umieszczane są w rodzinach zastępczych. Do placówek trafiają głównie dzieci powyżej 10 roku życia, co pokazuje wykres nr 2.

Wykres 2. Procentowy udział dzieci przebywających w pieczy zastępczej w roku 2021

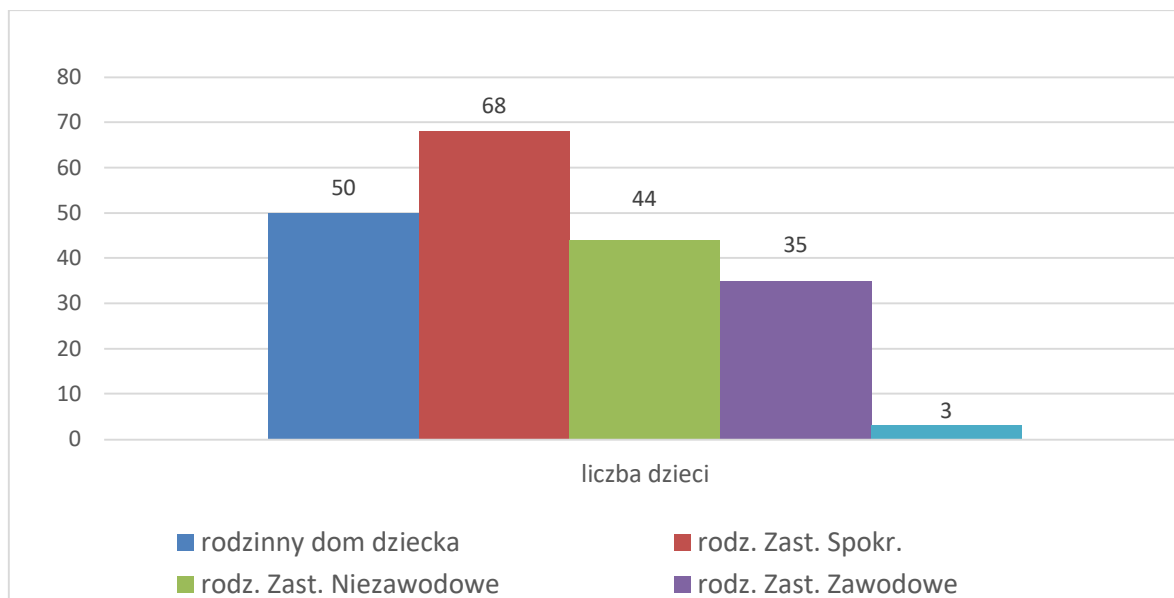

Struktura rodzinnego środowiska zastępczego wskazuje na przewagę ilości dzieci przebywających w niezawodowych rodzinach zastępczych, aczkolwiek w ostatnim czasie trend ten wyrównuje się na korzyść rodzin spokrewnionych z dzieckiem. Niestety, jak nadmieniono na wstępie, rodziny spokrewnione zazwyczaj mają niskie kompetencje wychowawcze, same żyją w trudnych warunkach bytowych, mają też utrudnioną możliwość korzystania ze specjalistycznego wsparcia (np. nie dysponują własnym pojazdem). Często negują potrzebę otaczania dzieci fachową pomocą np. psychiatry czy psychologa, ponadto zdarza się, że w sytuacji odkrycia krzywdzenia dziecka negują ten fakt, próbują go umniejszyć czy ukryć celem ochrony rodzica dziecka, który jest ich dzieckiem. Na sytuację taką składa się mnóstwo czynników psychologicznych – m. in. zaprzeczanie krzywdzie dziecka, własne poczucia winy,

lęk przed konsekwencjami prawnymi. Wydaje się przy uznaniu, że konieczne jest podtrzymywanie więzi z rodziną pochodzenia oraz tożsamości dziecka, jednak w wielu sytuacjach korzystniejsze jest umieszczanie dzieci w niespokrewnionych środowiskach zastępczych, gdzie jakość opieki jest wyższa.

Ilość dzieci przebywających w poszczególnych formach pieczy obrazuje wykres nr 3.

Wykres 3. Ilość dzieci przebywających w pieczy zastępczej rodzinnej w roku 2021

Nadal znaczącą trudność w kształtowaniu systemu pieczy zastępczej stanowi brak kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, a w szczególności rodzin specjalistycznych. Aktualnie nie ma możliwości umieszczania w pieczy rodzinnej rodzeństw liczniejszych niż 3osobowe. W roku 2021 do procedury kwalifikującej do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zgłosiły się 3 pary, z czego jedynie dwie przystąpiły do szkolenia, a gotowość do podjęcia opieki nad dziećmi po uzyskaniu kwalifikacji wyraziła tylko jedna (!).

W ramach promocji rodzicielstwa zastępczego zorganizowano konkurs plastyczny dla dzieci przebywających w pieczy pt. „Moja rodzina zastępcza – dom pełen ciepła, miłości i uśmiechu”. Na konkurs zgłoszono 35 prac wykonanych techniką dowolną. Komisja konkursowa wyłoniła po trzech głównych laureatów w dwóch grupach wiekowych, wszyscy uczestnicy otrzymali nagrody ufundowane przez Zarząd Powiatu Kartuskiego. Podsumowanie konkursu i ogłoszenie wyników odbyło się 15 grudnia 2021 r. w sali Środowiskowego Domu Samopomocy w Kobysewie. Dodatkowo zwycięska praca została wykorzystana do stworzenia kalendarza, który został wydrukowany w 150 egzemplarzach, celem promowania idei zastępczego rodzicielstwa. Kalendarze zostały przekazane rodzinom zastępczym i partnerom PCPR. Ze względu na sytuację epidemiczną, nie organizowano festynów rodzinnych ani większych

spotkań. Na bieżąco aktualizowano funpage na Facebooku, zamieszczając liczne informacje dotyczące działalności Zespołu ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej.

Na koniec 2021 roku dysponowano 3 wolnymi miejscami w rodzinnej pieczy zastępczej dla dzieci w wieku przedszkolnym/wczesnoszkolnym.

Pamiętać należy, że rodzina zastępcza czy rodzinny dom dziecka pełnią funkcję opiekuńczą cały czas, co sprawia, że w przypadku nasilenia trudnych sytuacji z wychowankami trudno zachować tzw. higienę psychiczną. Placówka opiekuńczo-wychowawcza pracuje na zasadzie dyżurów poszczególnych wychowawców, z których każdy kończąc dyżur udaje się do własnego miejsca zamieszkania i do własnych zajęć, co pozwala na „złapanie psychicznego oddechu”, zdystansowanie się od problemów i możliwość spojrzenia na sytuację wychowanka z innej perspektywy. Ponadto, placówka daje możliwość jednoczesnego umieszczenia kilkorga dzieci naraz, co jest istotne przy stosowaniu zasady nierozdzielania rodzeństw. W związku z powyższym, należy zaplanować powstanie niewielkiej placówki o wysokim stopniu wyspecjalizowania personelu, celem umożliwienia pilnego zabezpieczenia dzieci w sytuacji zagrożenia zdrowia i życia. Zamysł ten odbiega od ogólnopolskiego trendu deinstytucjonalizacji, jednakże odpowiada na lokalne potrzeby powiatu w tym zakresie.

W naszej ocenie, na podstawie dotychczasowych doświadczeń, jak również rokowań na rozwój pieczy rodzinnej w przyszłości, uważamy, że niewielka placówka wypełni lukę w systemie, pozwoli na niezwłocznie wykonywanie postanowień Sądu oraz zapewni profesjonalną opiekę dzieciom, które nie mogą wychowywać się we własnym środowisku rodzinnym.

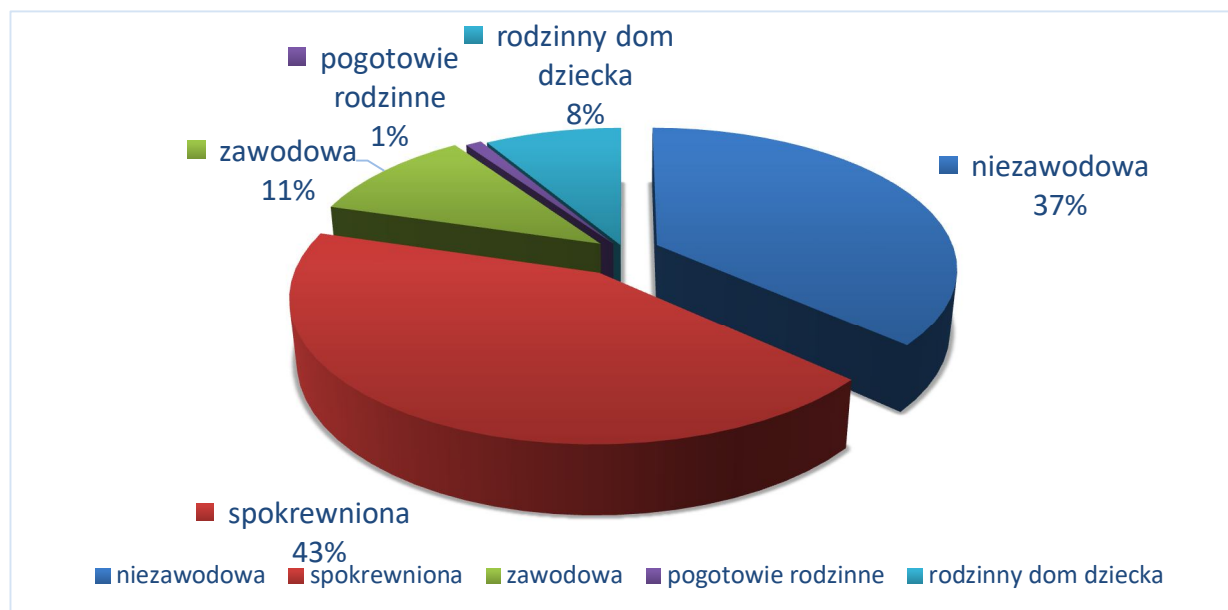
Strukturę liczbową rodzinnej pieczy zastępczej obrazuje tabela nr 5.

Tabela 5. Liczba rodzin zastępczych w powiecie kartuskim w latach 2011 - 2021

Lp.	Wyszczególnienie	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
1	Rodzina zastępcza spokrewniona	43	32	31	32	29	32	26	28	29	40	42
2	Rodzina zastępcza niezawodowa	21	30	38	37	38	39	32	35	30	34	37
3	Rodzina zastępcza zawodowa	4	3	7	9	9	11	10	10	12	10	14
4	Rodzina zastępcza pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego	5	5	2	2	2	2	2	2	1	1	1
5	Rodzinny dom dziecka	1	2	2	3	3	3	5	6	6	8	7
OGÓLEM		74	72	80	83	81	87	75	81	78	93	101

Jak wynika z tabeli największą grupę stanowią rodziny niezawodowe i spokrewnione. Strukturę rodzinnej pieczy zastępczej przedstawia wykres nr 4.

Wykres 4. Procentowy udział poszczególnych form w pieczy zastępczej rodzinnej w roku 2021

Powiat Kartuski jest otwarty na profesjonalizację pieczy zastępczej – zawieranie umów o świadczenie usług jako zawodowa rodzina zastępcza i prowadzący rodzinny dom dziecka, zgodnie z Programem Rozwoju Pieczy Zastępczej, jednakże działanie takie podnosi jakość opieki, a nie przekłada się na ilość pozyskiwanych miejsc.

Kolejnym istotnym aspektem jest wiek opiekunów zastępczych – w ocenie Zespołu ds. rodzinnej pieczy zastępczej najefektywniejsza jest opieka sprawowana przez osoby w wieku 40–55 lat, ze względu na stosunkowo duże doświadczenie życiowe, przy jednoczesnym dobrym stanie zdrowia i kondycji psychofizycznej. Kandydaci młodszy najczęściej mają mniej cierpliwości oraz zrozumienia dla stanów psychicznych dzieci, ponadto, z oczywistych względów sami mają małe dzieci, co uniemożliwia sprawowanie opieki nad nastolatkami. Utrzymuje się tendencja do umieszczania starszych dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych mimo, że doświadczenia pokazują, że jest to wiek szczególnej wrażliwości i o wysokich potrzebach indywidualnego kontaktu (znaczące sukcesy wychowawcze odnoszą opiekunowie z rodzinnych domów dziecka przyjmujący do opieki nastolatki).

Strukturę wieku opiekunów zastępczych pokazuje poniższa tabela nr 6.

Tabela 6. Struktura wieku rodziców zastępczych

Lp.	Wiek	Rodzina zastępcza spokrewniona	Rodzina zastępcza niezawodowa	Rodzina zastępcza zawodowa	Rodzina zastępcza zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego	Rodzinny dom dziecka	Razem
1	Do 21 lat	0	0	0	0	0	0

2	22-30	1	1	0	0	0	2
3	31-40	1	11	1	0	0	13
4	41-50	11	8	5	0	5	29
5	51-60	8	13	8	1	2	32
6	61-70	15	4	0	0	0	19
7	powyżej 71 lat	6	0	0	0	0	6

Jak wynika z tabeli wiek opiekunów zastępczych podnosi się i większość stanowią osoby pomiędzy 41 a 60 rokiem życia, co przekłada się znacząco na jakość sprawowanej opieki ze względu na stan zdrowia i ogólną sprawność psychofizyczną. Nie bez znaczenia jest fakt, że w takiej sytuacji zwiększa się różnica pokoleniowa pomiędzy opiekunami a wychowankami, co również prowadzi do konfliktów międzypokoleniowych, ale także banalnych w swoim wymiarze trudności – np. starsze osoby mają trudności z obsługą komputera. W związku z tym, nie są w stanie na bieżąco monitorować sytuacji szkolnej za pośrednictwem dziennika elektronicznego, ale także świat wychowanka i jego problemy w dużym stopniu umiejscowione w rzeczywistości wirtualnej są dla opiekuna obce i niezrozumiałe. Są to sytuacje wymuszone losowo, natomiast jakość tej opieki nie jest wysoka.

Największą grupę wiekową dzieci trafiających do pieczy stanowiły dzieci w wieku 7–13 lat. Wydaje się, że jest to czas, kiedy dzieci rozpoczynają naukę szkolną, rozpoczyna się okres dojrzewania, i kompetencje rodziców, którzy wcześniej jakoś radzili sobie z opieką, wyczerpują się. Ponadto, w tym wieku poszerza się środowisko społeczne dzieci i ewentualne deficyty domu rodzinnego są zauważane przez więcej instytucji. Jest to o tyle niepokojące, że jest to wiek dużej wrażliwości emocjonalnej dzieci, potrzeby indywidualnego kontaktu oraz kształtowania się osobowości i postaw w oparciu o doświadczenia w środowisku zewnętrznym. Są to dzieci, które nie mają już szans na adopcję, a rodzice biologiczni nie są szczególnie zainteresowani ich powrotem do domu rodzinnego. Często są to ludzie jeszcze stosunkowo młodzi i zdarza się, że zamiast podjąć intensywne działania na rzecz powrotu dzieci z pieczy, powołują do życia kolejne dzieci i brak zainteresowania sprawami starszych dzieci usprawiedliwiają koniecznością opieki nad niemowlęciem. Sytuacja taka psychologicznie jest tragiczna dla dzieci przebywających w pieczy – oto pojawia się rodzeństwo, które powinno kochać, natomiast dominującym uczuciem jest rozpacz i zazdrość o miejsce niemowlęcia w rodzinie.

Strukturę wieku dzieci w pieczy zastępczej obrazuje poniższa tabela nr 7.

Tabela 7. Struktura wieku dzieci w pieczy zastępczej w powiecie kartuskim – stan na 31.12.2021 r.

Lp.	Wiek dziecka	Rodzina zastępcza spokrewniona	Rodzina zastępcza niezawodowa	Rodzina zastępcza zawodowa	Rodzina zastępcza pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego	Rodzinny dom dziecka	Placówki opiekuńczo-wychowawcze	Razem
1	Do 3 lat	7	9	6	3	2	0	27
2	4 - 6	10	5	5	0	6	3	29
3	7-13	24	6	13	0	26	15	84
4	14-17	16	13	7	0	12	24	72
5	18-24	11	11	4	0	4	9	39

Jak wspomniano wcześniej, dużą trudność stanowi brak kandydatów do sprawowania opieki nad licznymi rodzeństwami. W powiecie dominuje model rodziny zastępczej opiekującej się 1 dzieckiem (jest to aż 58 rodzin). Najczęściej są to rodziny, które podjęły się tej funkcji z powodów losowych – spokrewnione wg definicji ustawowej lub sprawujące opiekę nad dzieckiem z dalszej rodziny, mające status rodziny niezawodowej. Rodziny takie rzadko deklarują rozszerzenie swojej działalności i przyjęcie do opieki większej ilości dzieci.

Strukturę rodzin wg ilości dzieci pod opieką ukazuje poniższa tabela nr 8.

Tabela 8. Struktura rodzin zastępczych wg ilości dzieci przebywających w pieczy w 2021 roku

Lp.	Liczba dzieci	Rodzina zastępcza spokrewniona	Rodzina zastępcza niezawodowa	Rodzina zastępcza zawodowa	Rodzina zastępcza pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego	Rodzinny dom dziecka	Razem
1.	* bez dziecka	0	0	1	0	0	1
2.	z 1 dzieckiem	25	30	3	0	0	58
3.	z 2 dzieci	11	7	2	0	0	20
4.	z 3 dzieci i więcej	6	0	8	1	7	22

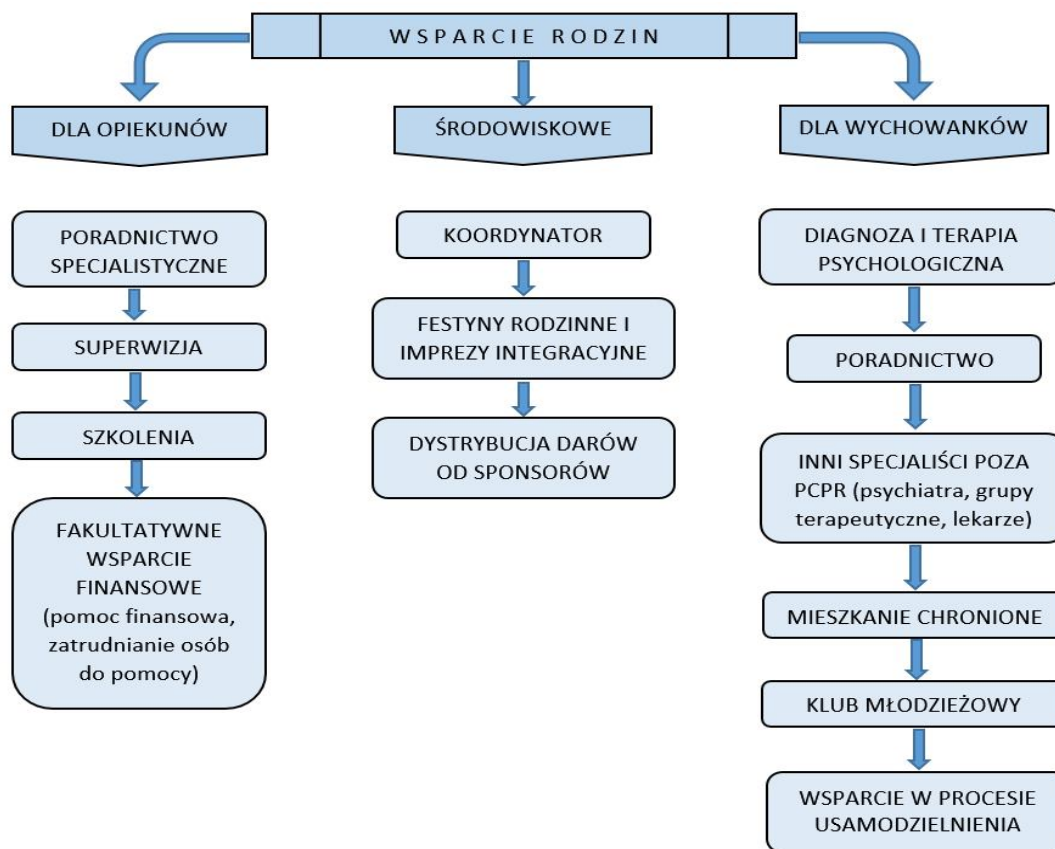
* rodziny oczekujące na przyjęcie dziecka

Wsparcie dla rodzin zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka

Ze względu na wysoki poziom zaburzeń prezentowanych przez dzieci trafiające do pieczy, trudności w kontakcie i budowaniu spójnego frontu wychowawczego z rodzicami biologicznymi oraz trudności pozostające po stronie opiekunów zastępczych (m. in. zagrożenie wypaleniem, wiek i wynikające z niego pogorszenie stanu zdrowia, stres itp.) konieczne jest stałe wspieranie

zarówno opiekunów zastępczych w pełnionej funkcji jak i niwelowanie negatywnych skutków wychowywania się w niesprzyjającym środowisku u dzieci.

Wsparcie rodzin zastępczych realizowane jest poprzez następujące działania:

W roku sprawozdawczym kontynuowano realizację świadczeń fakultatywnych na wniosek rodzin zastępczych. Za najcenniejszą formę pomocy opiekunowie zastępczy uznają zatrudnianie osób do pomocy przy wychowaniu i pracach gospodarskich, w sytuacji konieczności – więcej niż 1 takiej osoby. Rozwiązanie to przynosi bardzo dobre efekty w zakresie przeciwdziałania wypaleniu u opiekunów oraz znacząco podnosi jakość sprawowanej opieki, szczególnie w okresie pandemii.

Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej nadal wspierają rodziny w pozyskiwaniu miejsc na terapię u specjalistów. Aktualnie w PCPR zatrudnionych jest dwóch psychologów na 1/2 etatu każdy, którzy prowadzą diagnostykę psychologiczną i konsultacje dla wychowanków oraz opiekunów. Prowadzimy również stałą współpracę z prywatnym gabinetem psychiatrii dziecięcego. Dobra współpraca łączy Zespół ds. rodzinnej pieczy zastępczej z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Kartuzach oraz z jednostkami służby zdrowia na terenie powiatu.

W roku 2021 realizowano również 2 projekty nastawione na wspieranie rodzin zastępczych i ich wychowanków – „Zintegrowany system usług społecznych Powiatu Kartuskiego –

POKOLENIA” oraz grant „Pomorskie dzieciom”, realizowane w ramach Poddziałania 6.2.2 Rozwój usług społecznych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020.

W ramach projektu POKOLENIA realizowane są działania nastawione na wspieranie procesu usamodzielnienia wychowanków pieczy zastępczej – kontynuacja działalności Klubu Młodzieżowego, wyjazdy integracyjno-edukacyjne, wsparcie psychologiczne i pedagogiczne, doradztwo zawodowe, kursy i staże zawodowe. Natomiast grant POMORSKIE DZIECIOM nastawiony jest na minimalizowanie skutków pandemii Covid-19, w związku z czym obejmuje działania takie jak terapia psychologiczna dzieci i młodzieży, opieka lekarza psychiatry, rehabilitacja oraz działania skierowane bezpośrednio do opiekunów zastępczych, takie jak specjalistyczne warsztaty podnoszące kompetencje opiekuńczo-wychowawcze i superwizja. W ramach grantu wsparcie otrzymują również osoby pracujące bezpośrednio z rodzinami w postaci specjalistycznych szkoleń, superwizji oraz doposażenia w sprzęt umożliwiający pracę zdalną. Rodziny zastępcze są dobrze przygotowane do pełnienia funkcji, mają również zapewnione szeroki wachlarz wsparcia. Mimo to, ze względu na wysoki poziom traumatyzowania i idące za nim zaburzenia, nie zawsze udaje się utrzymać wychowanków w rodzinnej pieczy i konieczne jest przeniesienie do placówki opiekuńczo-wychowawczej. Zdarza się również, że pieczy zastępczej podejmują się dziadkowie dziecka, co wydaje się rozsądnym rozwiązaniem w chwili udzielania zabezpieczenia, jednakże w toku sprawowanej opieki okazuje się, że kompetencje ich nie są wystarczające, ponadto pogarsza się stan zdrowia. Przepływ dzieci w ramach różnych form pieczy obrazuje tabela nr 9.

Tabela nr 9. Przepływ dzieci w pieczy rodzinnej i instytucjonalnej w 2021 r.

Lp.	Liczba dzieci	Powód przeniesienia	Pierwotne środowisko zastępcze	Docelowe środowisko zastępcze
1	1	Wysoki poziom zaburzeń	Rodzinny Dom Dziecka	Placówka opiekuńczo-wychowawcza
2	1	Zaniedbanie opiekuńczo-wychowawcze opiekunów (dziadkowie)	Spokrewniona rodzina zastępcza	Placówka opiekuńczo-wychowawcza
3	1	Wysoki poziom zaburzeń	Zawodowa rodzina zastępcza poza powiatem	Placówka opiekuńczo-wychowawcza

Ważnym elementem wspierania rodzin zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka są szkolenia i spotkania superwizyjne. Ze względu na wysoki poziom wyszczepienia przeciwko Covid-19, spotkania odbywały się stacjonarnie w reżimie sanitarnym.

Rodziny zastępcze korzystały ze sprzętu multimedialnego przyznanego w ramach programu „Wsparcie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w okresie epidemii COVID-19”. W sytuacjach, kiedy sprzęt się zepsuł lub uległ zniszczeniu był naprawiany na bieżąco w ramach postępowań reklamacyjnych lub ubezpieczenia. W związku z tym, nie było sytuacji, aby którekolwiek z dzieci było pozbawione dostępu do edukacji zdalnej.

Środki ochrony osobistej rozdyskrybowane w poprzednim roku sprawozdawczym (2020) zabezpieczyły potrzeby rodzin zastępczych, także nie było potrzeby doposażania w roku 2021.

Tabela 10. Liczba rodzin zastępczych uczestniczących w szkoleniach w roku 2021

Lp.	Tytuł szkolenia	Liczba osób korzystających	Jednostka prowadząca szkolenie/wykładowcy
1	„Zachowania seksualne dzieci jako przejaw przemocy wobec dzieci-norma a patologia”	20	Daniel Mróz - członek Zespołu Monitorującego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w MRiPS
2	„Rozwój psychoseksualny dzieci”	8	Ewa Kondratowicz Daria Mischke
3	„Pierwsza pomoc przedmedyczna”	7	Marcin Megier - ratownik medyczny
4	„Przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu w sytuacji izolacji społecznej”	30	Daniel Mróz - członek Zespołu Monitorującego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w MRiPS
5	„Realizacja ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w okresie globalnego zagrożenia epidemiologicznego”	25	PCPR Kartuzy
6	„Konferencja- Przemoc – jedno słowo-wiele znaczeń”	7	Daniel Mróz, Maciej Dębski, Anita Sumiła, Adam Chojnacki, Mateusz Białas
Razem		97	

Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej wzięli udział w szkoleniach w ramach doradztwa metodycznego, organizowanego zarówno przez PCPR, jak i współpracujące jednostki. Były to szkolenia z zakresu przeciwdziałania przemocy wobec dzieci i rozpoznawania jej symptomów oraz pracy z osobą stosującą przemoc w rodzinie. Ponadto, koordynatorzy i kierownik kontynuowali rozpoczęte wcześniej szkolenia długoterminowe (studia podyplomowe, kurs psychoterapii psychoanalitycznej) oraz uczestniczyli w pojedynczych konferencjach i szkoleniach dotyczących psychoterapii, pracy z dziećmi, zaburzeń itp. Uczestniczyli również w superwizji dla koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, finansowanej z grantu POMORSKIE DZIECIOM.

Kierowniczka Zespołu ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej oraz Kierowniczka Działu Świadczeń i Pomocy Instytucjonalnej uczestniczyły przez cały rok w seminarium psychoanalitycznym, zorganizowanym przez tut. Centrum, które stanowi nowatorskie działanie

w systemie pomocy społecznej.

W roku sprawozdawczym zatrudniano 8 koordynatorów w wymiarze łącznym 6,5 etatu. Wydaje się to zbyt małą liczbą. Zachowano oczywiście limity ustawowe ilości rodzin przypadające na jednego koordynatora, jednakże ustawa nie precyzuje, ile dzieci może znajdować się pod opieką jednego koordynatora i zdarzało się, że były to liczby przekraczające 30 na jednego pracownika, mimo, że ilość jednostek pieczy mieściła się w ustawowym limicie. Dodatkową trudnością był fakt, że zespół pieczy zastępczej nie posiada pracownika administracyjnego, w związku z czym wszelkie czynności administracyjno-biurowe są realizowane przez koordynatorów, jak również obowiązki sprawozdawcze. Dotychczas koordynatorzy realizowali również wykonanie postanowień Sądu. Jednakże po sytuacji odbierania dziecka, która była dla nich bardzo niebezpieczna, ustalono, że właściwie zadanie to nie mieści się w kompetencjach koordynatora, w związku z czym nie istnieją procedury chroniące go. Tym samym, wprowadzono praktykę ściślejszej współpracy z pracownikami socjalnymi, celem usprawnienia wykonywania tego zadania, i odstąpiono od bezpośredniego udziału koordynatorów w umieszczaniu dzieci w pieczy zastępczej.

Aktualnie koordynacją objęte są wszystkie rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka. Koordynatorzy charakteryzują się wysokim poziomem kompetencji zawodowych oraz predyspozycjami osobistymi. Opieka koordynatorów obejmuje również wychowanków usamodzielniających się po 18 roku życia – mogą korzystać z poradnictwa i specjalistycznego wsparcia. Strukturę wykształcenia i kompetencji koordynatorów przedstawia tabela nr 11.

Tabela 11. Struktura wykształcenia, kwalifikacji, czasu pracy i ilości objętych rodzin przez koordynatorów

Koordynatorzy w Zespole Rodzinnej Pieczy Zastępczej		
Wykształcenie	Zatrudnienie	Ilość rodzin
Pedagog – pracownik socjalny	1 etat	7
Pedagog – psychotraumatolog	1 etat	14
Pedagog – trener	1 etat	15
Pedagog	1 etat	13
Pedagog- psychoterapeuta w trakcie kursu -	1 etat	11
Psycholog –psycholog kliniczny	½ etatu	8
Pedagog- psychotraumatolog	Umowa- zlecenie – ½ etatu	8

Kolejnym narzędziem przeciwdziałania wypaleniu i wspierania opiekunów zastępczych jest możliwość korzystania przez nich z czasowego niesprawowania opieki nad przyjętymi dziećmi, potocznie zwana „urlopem” i powierzania na ten okres opieki innym rodzinom, tzw. „pomocowym”. Ze względu na ogólny brak miejsc w pieczy zastępczej, zorganizowanie dużej ilości rodzin pomocowych jest trudne dla organizatora pieczy, jednakże rozwiązaniem jest zarówno integracja środowiska rodzin zastępczych – rodziny przyjaźnią się ze sobą i wzajemnie umawiają na wakacyjną opiekę nad dziećmi. Dzięki temu rozwiązaniu dzieci pobyt w rodzinie pomocowej odbierają jako atrakcyjny wyjazd wakacyjny, a nie konieczność wynikającą z chęci wypoczynku ich opiekunów. Dzieci, dla których nie pozyskano miejsc w rodzinach pomocowych, wyjeżdżają na kolonie i obozy.

Deficyty dzieci trafiających do pieczy – trudności opiekunów

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nakłada na organizatora pieczy obowiązek gromadzenia informacji dotyczących dziecka mającego trafić do środowiska zastępczego. Realizacja tego obowiązku napotyka na wiele zewnętrznych trudności – np. placówki służby zdrowia zasłaniają się tajemnicą medyczną i nie udostępniają dokumentacji medycznej dziecka, Sąd w prowadzonym postępowaniu opiekuńczym posiada w większości informacje dotyczące rodzica i dysfunkcji w jego funkcjonowaniu, natomiast niewiele informacji związanych bezpośrednio z sytuacją dziecka, ośrodki pomocy społecznej również mają informacje przydatne do realizacji swoich zadań. Powoduje to sytuację, że prawie niemożliwe jest ustalenie potrzeb psychicznych i emocjonalnych dziecka tuż przed umieszczeniem w pieczy. Żadna z jednostek nie przeprowadza też wymaganej ustawowo diagnozy psychofizycznej dziecka. Brakuje głębokiej i trafnej informacji na temat dotychczasowej sytuacji osobistej i rodzinnej.

Diagnozy sytuacji rodziny sporządzane przez asystentów dotyczą w znaczącym stopniu sytuacji socjalnej, natomiast nie zawierają szczegółowych informacji o historii rodziny, genogramie, więziach i zaburzeniach emocjonalnych. W związku z tym, diagnoza taka jest sporządzana dopiero po umieszczeniu dziecka w pieczy, na podstawie badania psychologicznego, wywiadu z opiekunami oraz rodzicami dziecka, jeśli są dostępni. Diagnoza taka jest jednakże obarczona błędem, ponieważ na wynik badania ma wpływ sytuacja odebrania dziecka ze środowiska rodzinnego, tym samym nie jest możliwe określenie jego wyjściowego stanu psychicznego oraz poziomu rozwoju. Powoduje to, że plan pomocy dziecku sporządzany jest na bieżąco i „na gorąco” dopiero w toku codziennego funkcjonowania i obserwacji opiekuna zastępczego, a nie może być opracowany wcześniej, aby dziecko mogło

szybko otrzymać skuteczną pomoc terapeutyczną. Tak jak w poprzednich latach, mimo szeroko zakrojonych akcji informacyjnych i wysokiego poziomu świadomości społecznej, nadal najczęściej występującym zaburzeniem są nasilone deficyty wynikające ze spektrum FAS – zarówno somatyczne (niedobór wagi i wzrostu, wolniejszy rozwój fizyczny, wady serca i inne), jak i psychologiczne (niepełnosprawność intelektualna, zaburzenia emocjonalne, trudności w funkcjonowaniu społecznym).

U starszych dzieci pojawiają zaburzenia potraumatyczne, które często w przeszłości były źle rozpoznane i leczone (np. skutki przemocy domowej jako ADHD). Zaburzenia te mają postać niepokoju psychoruchowego, nadpobudliwości z deficytem uwagi (u nastolatków przejawiającą się poprzez zachowania opozycyjno-buntownicze), obniżenia sprawności intelektualnej, oznak demoralizacji, depresji młodzieńczej. Często pojawiają się zachowania ryzykowne, nieadekwatne do wieku zachowania seksualne, specyficzne zaburzenia umiejętności szkolnych, autoagresja. Właściwie wszystkie dzieci przyjęte w ostatnich latach do pieczy prezentują znacząco zaburzone więzi w połączeniu z deficytami zdrowotnymi. Schorzenia somatyczne wynikają zarówno z chorób, jak i z zaniedbań opiekuńczych we wczesnym okresie rozwoju (brak szczepień o czasie, brak adekwatnej opieki medycznej, częste infekcje wynikające np. z występującej próchnicy lub nieodpowiedniej higieny), wreszcie trwałe uszkodzenia będące skutkiem przemocy. Wiele zaburzeń występuje łącznie.

Dzieci w pieczy zastępczej wymagają szczegółowej diagnozy, zarówno psychologiczno-pedagogicznej jak i medycznej oraz szerokiej opieki specjalistycznej.

Częstotliwość występowania poszczególnych zaburzeń prezentuje tabela nr 12.

Tabela 12. Częstotliwość występowania zaburzeń u wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej

Lp.	Obszar zaburzeń	Liczba dzieci
1	FAS, FASD	25
2	ADHD	4
3	PTSD, inne zaburzenia potraumatyczne	38
4	Demoralizacja, zachowania ryzykowne	11
5	Zaburzenia depresyjne i nerwicowe	11
6	Erotyzacja zachowań	10
7	Specyficzne zaburzenia umiejętności szkolnych	26
8	Autoagresja	13

Pomoc specjalistyczna dla dzieci i młodzieży przebywającej w pieczy zastępczej

Ze względu na przejawiane zaburzenia i deficyty, istnieje konieczność specjalistycznej pomocy terapeutycznej blisko miejsca zamieszkania dla dzieci i młodzieży. Pomoc ta jest realizowana w postaci konsultacji psychologicznych. Aktualnie w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Kartuzach pracuje dwóch psychologów w wymiarze 1/2 etatu każdy. Jedna z psychologów pełni również funkcję koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej w pozostałej części etatu.

Wypracowano dobrą współpracę z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Kartuzach, dzięki czemu diagnoza pod kątem trudności szkolnych odbywa się szybko i sprawnie, przychylnie rozpatrywane są wnioski o nauczanie indywidualne czy specjalne, jeśli sytuacja tego wymaga.

Nawiązano współpracę z prywatnym gabinetem psychiatry dziecięcego, w związku z czym w sytuacjach pilnych dzieci otrzymują wizytę w ciągu kilku dni do tygodnia. Niestety są to wizyty odpłatne. W ramach grantu POMORSKIE DZIECIOM finansowane są te wizyty ze środków unijnych.

Jak wspomniano wyżej, w ramach realizowanych projektów, dzieci i młodzież są objęte pomocą psychologiczną, pedagogiczną, socjoterapeutyczną i inną w zależności i adekwatnie do potrzeb.

Zakres udzielanej pomocy oraz ilość dzieci korzystających pokazuje kolejna tabela nr 13.

Tabela 13. Ilość dzieci pozostających pod stałą opieką specjalistyczną

Lp.	Specjalista/obszar pomocy	Ilość dzieci
1	Psycholog/psychoterapeuta	35
2	Psychiatra	26
3	Hospitalizacja psychiatryczna	1
4	Neurolog	12
5	Endokrynolog	4
6	Rehabilitacja ruchowa	18
7	Inne	40

Klub Młodzieżowy działający przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Kartuzach

W roku 2021 wznowiono działalność Klubu Młodzieżowego. Klub działa na zasadzie świetlicy socjoterapeutycznej raz w tygodniu. Oprócz zajęć świetlicowych, w ramach Klubu odbywają się wyjazdy edukacyjno-integracyjne (w roku sprawozdawczym 2 jednodniowe oraz

1 czterodniowy). Ponadto zorganizowano spotkanie świąteczne w restauracji hotelowej w Kartuzach i obdarowano młodzież podarunkami świątecznymi.

Tematyka wyjazdów przygotowywana jest w oparciu o analizę potrzeb psychicznych i emocjonalnych wychowanków oraz ma na celu podnoszenie poziomu ich kompetencji społecznych, wiedzy o świecie oraz samodzielności.

1. Wyjazd do Ośrodka Rekreacji Koszałkowo – gry i zabawy na wolnym powietrzu, uczące współpracy w grupie, oczekiwania na swoją kolej, wzajemnego pomagania sobie oraz radzenia sobie z lękiem; wspólne pieczenie kielbasek – wdrażanie zasad bezpieczeństwa, swobodne bycie razem, umiejętność wyrażania własnych potrzeb (np. zgłaszanie posiłków wegańskich);
2. Wyjazd na Paintball w Stężycy – gra zespołowa, kształtuje zdolność do szybkiego podejmowania decyzji w trudnych sytuacjach, uczy współpracy w grupie i szybkiego adaptowania się do zmieniających się warunków, ponadto uczy skutecznego rozwiązywania problemów i stawiania czoła wyzwaniom.
3. Wyjazd do Krakowa i Energylandii (4 dni) – obejmował zwiedzanie Krakowa, w tym muzeów, samodzielne poruszanie się po mieście, mecz piłki nożnej połączony z kibicowaniem (wcześniej dzieci przygotowały plakaty wspierające kontuzjowanego piłkarza oraz piłkarza pochodzącego z powiatu kartuskiego – Mateusza Młyńskiego obecnie Wisła Kraków, co miało nauczyć solidarności, patriotyzmu i empatii). Jako dodatkową atrakcję przygotowano seans filmowy i samodzielne zakupy w galerii handlowej. Z pewnością najatrakcyjniejszym dniem był pobyt w Energylandii – dzieci wyposażone w całodzienne bilety na wszystkie atrakcje oraz vouchery na posiłki korzystały z oferty parku rozrywki, nierzadko mierząc się z własnymi lękami i traktując to jak wyzwanie.
4. Spotkanie mikołajkowe – było grudniowym podsumowaniem działalności Klubu, odbyło się w Hotelu Pod Orłem w Kartuzach. Był poczęstunek, wspólna gra w kręgle, prezenty. Spotkanie miało na celu podsumowanie pracy, budowanie więzi pomiędzy grupą, podkreślenie znaczenia tradycji, jak również przyjemne wspólne spędzenie czasu.

W zajęciach klubowych uczestniczą dzieci i młodzież w wieku od 11 do 18 lat. Realizacja zajęć pokazała, że trudno dostosować program do tak zróżnicowanej wiekowo grupy, ponadto starsza młodzież wskazywała, że wolą spędzać czas w własnym towarzystwie, a nie z „maluchami”. W związku z tym podjęto decyzję o zmianie formuły Klubu od nowego

roku – będą dwie grupy zróżnicowane wiekowo. Propozycja została entuzjastycznie przyjęta przez uczestników.

Promocja rodzicielstwa zastępczego

Od kilku lat obserwowalny jest znaczący spadek zainteresowania pełnieniem funkcji rodziny zastępczej, co przekłada się na bardzo małą liczbę nowych kandydatów, tym samym brak miejsc i przepełnienie w istniejących rodzinach.

PCPR w Kartuzach podejmuje szereg akcji promocyjnych, mających zmienić tą sytuację. Na bieżąco prowadzony jest funpage PCPR, gdzie zamieszczane są relacje z życia jednostki, ważne informacje oraz komunikaty. Funpage pełni funkcję łącznika pomiędzy instytucją a społeczeństwem. Mamy nadzieję, że zamieszczane informacje dotyczące pieczy zastępczej pokażą, że nie jest to tylko teoretyczny problem społeczny, ale są to realne dzieci potrzebujące pomocy i taka narracja zachęci osoby do podjęcia się trudnej roli opiekunów zastępczych. Informacje o naborze oraz poszukiwaniu kandydatów są również cyklicznie zamieszczane na stronie internetowej PCPR.

Dodatkowym działaniem promocyjnym był ogłoszony konkurs plastyczny dla dzieci z pieczy zastępczej pt. „Rodzina zastępcza – dom pełen ciepła, miłości i uśmiechu”. Dzieci przebywające w pieczy wykonały prace plastyczne, otrzymały nagrody. Zamysłem było, aby najciekawsze prace wykorzystać w kolejnym roku do promocji rodzicielstwa zastępczego, w ten sposób, że prace posłużą do wykonania plakatów, kalendarzy oraz innych materiałów promocyjnych.

Ze względu na sytuację epidemiczną, nie realizowano festynów rodzinnych ani tego rodzaju dużych spotkań. Rodziny zastępcze zostały obdarowane prezentami z okazji Świąt Bożego Narodzenia dystrybuowanych przez koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej. Część zawodowych rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka została zwizytowana przez dyrektora Centrum oraz Panią Iwonę Formelę - etatową członkini Zarządu Powiatu Kartuskiego, co spotkało się z dużym uznaniem. Spotkania te były okazją do rozmowy na temat problemów i potrzeb, ale również wymiany serdeczności.

W okresie sprawozdawczym 20 dzieci z terenu powiatu kartuskiego przebywało w pieczy zastępczej rodzinnej na terenie innego powiatu. Natomiast, aż 59 dzieci z innych powiatów przebywało w zastępczych formach opieki w powiecie kartuskim, co obrazuje tabela nr 15.

Tabela 15. Liczba dzieci z innych powiatów przebywających w pieczy zastępczej na terenie powiatu kartuskiego w roku 2021

Lp.	Miejsce pochodzenia dziecka	Pieczna rodzinna	Pieczna instytucjonalna	Razem
1	Miasto Gdańsk	10	-	10
2	Miasto Gdynia	2	-	2
3	Miasto Sopot	2	-	2
4	Miasto Kraków	1	-	1
5	Miasto Łódź	4	-	4
6	Miasto Słupsk	2	4	6
7	Powiat Wejherowski	15	2	17
8	Powiat Kościerski	1	-	1
9	Powiat Zgierski	1	-	1
10	Powiat Kędzierzyńsko- Kozielski	-	-	0
11	Powiat Gdański	1	1	2
12	Powiat Sztumski	-	-	-
13	Powiat Lęborski	1	-	1
14	Powiat Bytowski	1	-	1
15	Powiat Drawski	1	2	3
16	Powiat Pucki	3	-	3
17	Powiat Malborski	-	-	-
18	Gmina Miasto Siemianowice Śląskie	4	-	4
19	Powiat Sławieński	1	-	1
Razem		50	9	59

Powiat prowadzący rodzinne formy opieki lub placówki opiekuńczo-wychowawcze przyjmujący dziecko z innego powiatu zawiera porozumienie w sprawie jego pobytu i wysokości wydatków na jego utrzymanie. Dochód z porozumień pomiędzy ww. powiatami w roku 2021 wyniósł 1 571 308,30 zł, co obrazuje tabela nr 16.

Tabela 16. Dochody z porozumień pomiędzy powiatami w roku 2021

Lp.	Miejsce pochodzenia dziecka	Pieczna rodzinna kwota zwrotu	Pieczna instytucjonalna kwota zwrotu	Razem
1	Miasto Gdańsk	95 765,46 zł	-	95 765,46 zł
2	Miasto Gdynia	22 081,40 zł	-	22 081,40 zł
3	Miasto Sopot	44 012,96 zł	-	44 012,96 zł
4	Miasto Kraków	57 817,44 zł	-	57 817,44 zł
5	Miasto Łódź	102 004,23 zł	-	102 004,23 zł
6	Miasto Słupsk	51 932,02 zł	170 730,00 zł	222 662,02 zł
7	Powiat Wejherowski	424 961,27 zł	96 472,00 zł	521 433,27 zł
8	Powiat Kościerski	13 177,00 zł	-	13 177,00 zł

9	Powiat Zgierski	35 013,62 zł	-	35 013,62 zł
10	Powiat Starogard Gdański	12 186,29	-	12 186,26 zł
11	Powiat Gdański	32 640,32 zł	49 642,00 zł	82 282,32 zł
12	Powiat Lęborski	31 205,17 zł	-	31 205,17 zł
13	Powiat Drawski	13 177,00 zł	72 586,00 zł	85 763,00 zł
14	Powiat Pucki	101 955,56 zł	-	101 955,56 zł
15	Gmina Miasto Siemianowice	135 256,56 zł	-	135 256,56 zł
16	Powiat Sławieński	8 692,00 zł	-	8 693,00 zł
Razem		1 181 878,30 zł	389 430,00 zł	1 571 308,30 zł

Od stycznia 2012 roku zgodnie z zapisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

- 1) 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 2) 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 3) 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

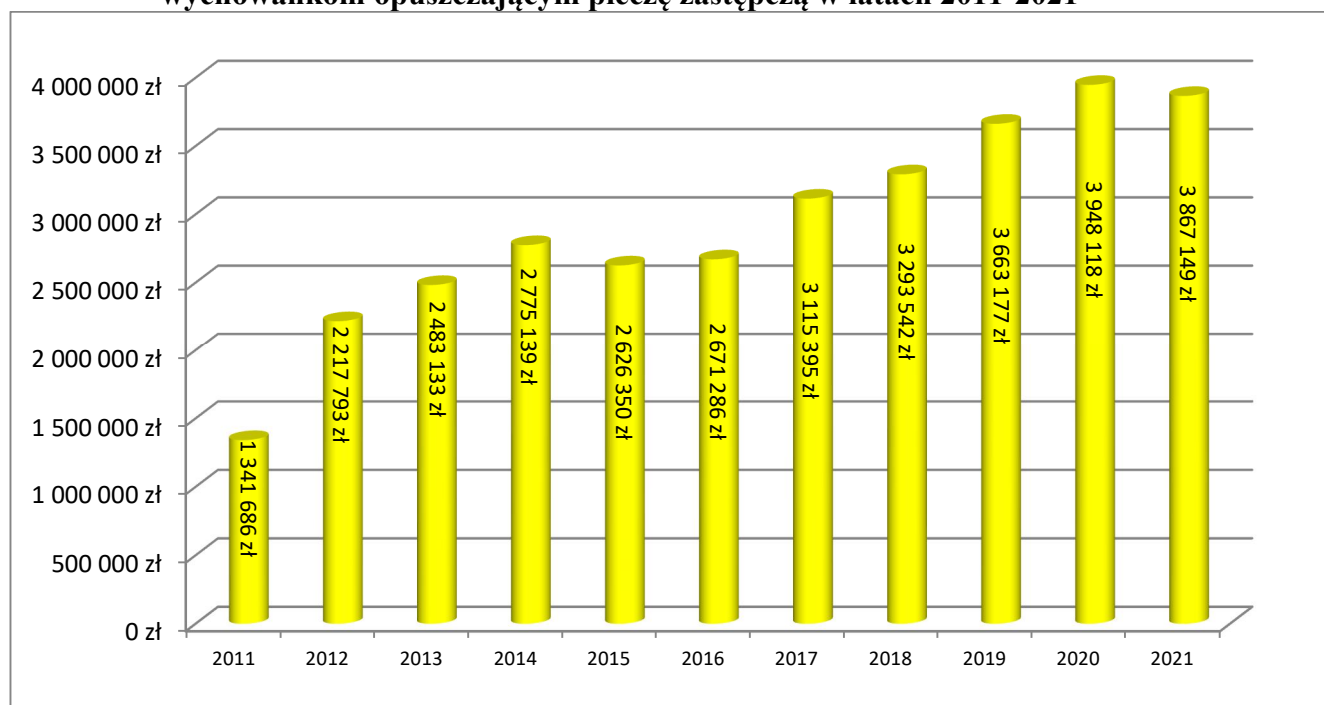
Uzyskane dochody od gmin przedstawia tabela nr 17.

Tabela 17. Dochody uzyskane z tytułu odpłatności gmin za pobyt ich dzieci w pieczy zastępczej w 2021 r.

Lp.	Nazwa gminy	Liczba dzieci	Kwota zwrotu	Rodzaj pieczy
1	Chmielno	4	45 279,01 zł	piecza rodzinna i instytucjonalna
2	Przodkowo	10	55 107,09 zł	piecza rodzinna i instytucjonalna
3	Sierakowice	34	347 869,09 zł	piecza rodzinna i instytucjonalna
4	Somonino	23	369 143,14 zł	piecza rodzinna i instytucjonalna
5	Stężycza	9	90 706,82 zł	piecza rodzinna i instytucjonalna
6	Sulęczyno	2	10 575,86 zł	piecza rodzinna
7	Kartuzy	54	393 837,25 zł	piecza rodzinna i instytucjonalna
8	Żukowo	42	393 396,51 zł	piecza rodzinna i instytucjonalna
Razem:			1 705 914,77 zł	

W roku sprawozdawczym obserwujemy niewielki spadek wydatków na pieczę zastępczą, sytuacja taka była spowodowana znacznym zmniejszeniem pomocy na wypoczynek rodzin z powodu trwającej epidemii COVID-19. Wielkość udzielonej pomocy obrazuje wykres nr 5.

Wykres 5. Wielkość udzielonej pomocy rodzinom zastępczym i usamodzielnianym wychowankom opuszczającym pieczę zastępczą w latach 2011-2021

Zakres udzielonej pomocy w ramach pieczy zastępczej przedstawia tabela nr 18.

Tabela 18. Struktura wypłaconych świadczeń na utrzymanie dziecka w rodzinnej pieczy i usamodzielnianym wychowankom pieczy zastępczej w roku 2021

Lp.	Forma pomocy	Liczba osób korzystających	Kwota wypłaconych świadczeń
1	Świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej w tym: dodatek z tytułu niepełnosprawności dziecka	106 rodzin 184 dzieci	1 876 794,86 zł
2	Świadczenie jednorazowe na pokrycie kosztów przyjmowanego dziecka	11 rodzin 18 dzieci	22 700,00 zł
3	Świadczenie jednorazowe lub okresowe z tytułu zdarzenia losowego	2 rodzina 9 dziecko	3 214,29 zł
4	Środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego	11 rodzin	102 365,84 zł
5	Świadczenie na remont	8 rodzin	16 607,14 zł
6	Środki finansowe na pokrycie niezbędnych i nieprzewidzianych kosztów związanych z opieką i wychowaniem dziecka lub funkcjonowaniem rodzinnego domu dziecka	8 rodzin	8 978,57 zł
7	Świadczenie na utrzymanie dzieci w rodzinach pomocowych	17 dzieci	16 789,24 zł
8	Pomoc na usamodzielnienie*	13	85 238,00 zł
9	Pomoc na zagospodarowanie*	12	23 376,00 zł
10	Pomoc na kontynuację nauki*	37	177 233,48 zł

11	Wynagrodzenie dla zawodowych rodzin zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka	23	937 112,70 zł
12	Wynagrodzenie osoby do pomocy przy sprawowaniu opieki i pracach gospodarskich	27	550 494,88 zł
13	Wynagrodzenie rodzin pomocowych	13	8 544,06 zł
14	Szkolenia rodzin zastępczych	125	27 900,00 zł
15	Dofinansowanie do wypoczynku dziecka poza miejscem zamieszkania	6 rodzin 22 dzieci	8 800,00 zł
16	Dofinansowanie do wynajmu mieszkania *	1	1 000,00 zł
Razem			3 867 149,06 zł
17.	Dodatek wychowawczy (500+) finansowany ze środków budżetu państwa wraz z kosztem obsługi	90 rodzin 192 dzieci	967 542,56 zł
18.	Dodatek z art. 113a (500+) finansowany ze środków budżetu państwa wraz z kosztem obsługi	60 dzieci	294 044,67 zł
RAZEM			5 128 736,29 zł

*Wsparcie to obejmuje wychowanków pieczy rodzinnej i instytucjonalnej

Tabela 19. Wielkość przyznanej dotacji dla placówek opiekuńczo-wychowawczych w roku 2021 (stan na 31.12.2021 r.)

Lp.	Forma pomocy	Liczba miejsc	Liczba dzieci	Łączna kwota dotacji
1.	Placówka socjalizacyjna „Dom św. Wincentego” w Kartuzach	14	14	2 733 552,00 zł
2.	Placówka socjalizacyjna „Najo Checz” w Kartuzach	14	10	
3.	Placówka socjalizacyjna „Dom św. Ludwiki” w Kartuzach	14	12	
4.	Placówka socjalizacyjna „Dom bł. s. Marty Wieckiej” w Kartuzach	14	15	
RAZEM		56	51	2 733 552,00 zł

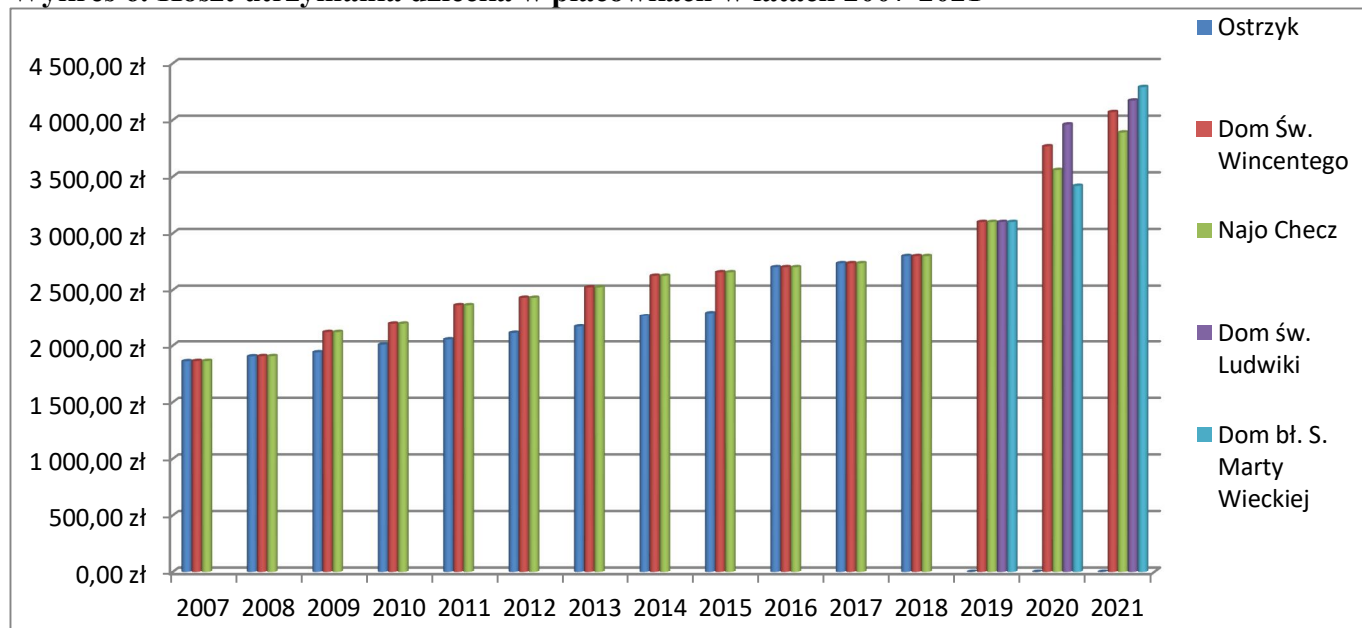
Wydatki na utrzymanie dziecka w placówce systematycznie wzrastają mimo, że koszt utrzymania wychowanka w placówkach opiekuńczo-wychowawczych prowadzonych przez Zgromadzenie Sióstr Miłosierdzia św. Wincentego a’ Paulo w Kartuzach jest jednym z najniższych w województwie i w kraju. Koszt utrzymania wychowanka obrazuje tabela nr 20 i wykres nr 6.

Tabela 20. Koszt utrzymania wychowanka w placówkach opiekuńczo-wychowawczych w latach 2010-2021 (w zł)

Lp.	Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
1	Placówka Socjalizacyjna „Dom św. Wincentego” w Kartuzach	2 194	2 365	2 431	2 523	2 625	2 656	2 701	2 736	2 799	3 100	3 768	4 070
2	Placówka Socjalizacyjna „Najo Checz”	2 194	2 365	2 431	2 523	2 625	2 656	2 701	2 736	2 799	3 100	3 559	3 890

	w Kartuzach												
3	Placówka Socjalizacyjna „Dom św. Ludwiki” w Kartuzach	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3100	3 961	4172
4	Placówka Socjalizacyjna „Dom bł. s. Marty Wieckiej” w Kartuzach	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3100	3419	4291

Wykres 6. Koszt utrzymania dziecka w placówkach w latach 2007-2021

We wszystkich sprawach dotyczących pobytu dzieci w pieczy zastępczej zbadano sytuację bytową osób zobowiązanych do ponoszenia odpłatności za pobyt dzieci w pieczy i wydano stosowne decyzje. W 2021 roku wydano łącznie 231 decyzji. Z tytułu odpłatności rodziców biologicznych uzyskano kwotę 115 251,84 zł.

Tabela 21. Liczba wydanych decyzji dotyczących opłat rodziców za pobyt dziecka w pieczy w 2021 roku

	ws. odstąpienia od ustalenia opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej	ws. ustalenia opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej	ws. umorzenia należności za pobyt dziecka w pieczy zastępczej	ws. odroczenia terminu płatności za pobyt dziecka w pieczy zastępczej	ws. rozłożenia na raty zaległości z tytułu opłat za pobyt dziecka w pieczy zastępczej	ws. umorzenia postępowania dot. ustalenia opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej
Liczba wydanych decyzji	214	12	1	1	1	2

Do zadań z zakresu pomocy społecznej realizowanych przez powiat należy również przyznawanie pomocy pieniężnej na usamodzielnienie, zagospodarowanie oraz pokrywanie wydatków związanych z kontynuowaniem nauki osobom opuszczającym placówki opiekuńczo-wychowawcze czy rodziny zastępcze. Zgodnie z obowiązującymi przepisami dla każdego dziecka wychodzącego z systemu pomocy został opracowany indywidualny program usamodzielnienia oraz system wsparcia, co obrazuje tabela nr 22.

Tabela 22. Pomoc usamodzielnianym wychowankom w roku 2021

Lp.	Rodzaj pomocy	Liczba osób	Kwota
1	kontynuacja nauki	37	177 233,48 zł
2	pomoc na usamodzielnienie	13	85 238,00 zł
3	pomoc na zagospodarowanie	12	23 376,00 zł
4	mieszkanie chronione	1	7 905,64 zł
5	dofinansowanie do wynajmu mieszkania	2	1 000,00 zł
6	pomoc psychologiczna	1	-
7	pomoc prawna	0	-
8	pomoc w uzyskaniu zatrudnienia	0	-
Razem		66	294 753,12 zł

IV. Poradnictwo specjalistyczne w 2021 roku

Poradnictwo jest niepieniężną formą pomocy dla osób i rodzin, które mają trudności lub wykazują potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych bez względu na posiadany dochód. Oferowane wsparcie jest dostosowane do rodzaju problemu oraz sytuacji klienta. Poradnictwo specjalistyczne w roku 2021 prowadzone było w następujących formach:

- 1) edukacja w zakresie prawidłowego sprawowania opieki rodzicielskiej,
- 2) prowadzenie rozmów zmierzających do zmniejszenia skutków wyuczonej bezradności,
- 3) mediacje między małżonkami będącymi w konflikcie oraz rodzicami i dziećmi,
- 4) udział w posiedzeniach zespołów interdyscyplinarnych i grupach roboczych,
- 5) motywowanie osób dotkniętych przemocą do podejmowania działań zmierzających do jej zapobiegania,
- 6) zachęcanie, nakłanianie i motywowanie do podejmowania leczenia,
- 7) motywowanie do zwiększenia aktywności w poszukiwaniu zatrudnienia,
- 8) edukacja współmałżonka w zakresie zagrożeń związanych z nadużywaniem alkoholu i innych używek oraz przemocy w rodzinie,
- 9) konsultacje i poradnictwo psychologiczne,
- 10) współpraca z wolontariuszami, organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami współpracującymi z dzieckiem i rodziną,
- 11) uczenie konstruktywnego rozwiązywania konfliktów,
- 12) udzielanie informacji z zakresu przysługujących praw i uprawnień osób niepełnosprawnych, ofiar przemocy,
- 13) poradnictwo w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, nabywanie i doskonalenie umiejętności, edukacja w zakresie prawidłowego pełnienia ról rodzicielskich,
- 14) pomoc w redagowaniu pism i wniosków do instytucji zewnętrznych (sądów, urzędów),
- 15) poradnictwo prawne.

Działalność Centrum Interwencji Kryzysowej w Kartuzach

Od 2002 roku Powiat Kartuski prowadzi Centrum Interwencji Kryzysowej funkcjonujące w strukturze organizacyjnej PCPR w Kartuzach. Wszechstronność prowadzonych działań w obszarze interwencji kryzysowej wymaga zatrudnienia kadry merytorycznie przygotowanej

do realizacji określonych działań. W roku 2021 z pomocy CIK skorzystało 826 osób, udzielono 1869 porad.

Tabela 23. Struktura pomocy udzielonej w ramach Centrum Interwencji Kryzysowej w Kartuzach w 2021 r.

<i>Rodzaj zdarzenia</i>	<i>Łącznie</i>	<i>Porady</i>	<i>Psycholog</i>
Przemoc	302	302	250
Alkoholizm i inne uzależnienia	220	220	220
Dzieci ofiary przemocy	37, w tym 1 zabezpieczenie	37	32
Molestowanie, gwałt	18	18	17
Niepełnosprawność i choroby psychiczne	63	63	58
Strata Bliskiej osoby	25	25	25
Nieszczęśliwy wypadek, np. komunikacyjny	4	4	4
Bezdomność i problemy socjalno-bytowe	13	13	13
Problemy rodzinne (bezradność, konflikty małżeństwo, problemy wychowawcze, problemy osobiste)	356	356	356
próby samobójcze, myśli samobójcze	59	59	58
Interwencje w miejscu zamieszkania	-	-	-
Sesje rodzinne, mediacje	77	77	77
Grupy wsparcia	12		
Udział w przesłuchaniach, rozprawach sądowych	21		7
Organizowanie zespołów interdyscyplinarnych na rzecz poprawy sytuacji w rodzinie i osób przebywających w schronieniu	12		3
Organizowanie zespołu kryzysowego w pracy z rodziną na rzecz powrotu dziecka do rodziny naturalnej oraz rodziną zagrożoną odebraniem dziecka	-	-	-
Udział w zespołach interdyscyplinarnych i grupach roboczych w GOPS-ach z terenu powiatu kartuskiego	136		
Bezpłatne porady prawne	51		
Ofiary cyberprzemocy	17	17	17
Program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc „Można Inaczej”	1 edycja kontrakt 16 os. ukończyło 5 os.		
Program psychologiczno-terapeutyczny dla osób stosujących przemoc	1 edycja kontrakt 6 os. ukończyło 5 os.		
Osoby wobec, których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc	91	91	91
Punkt wsparcia rodzicielskiego	39	39	39

<i>Rodzaj zdarzenia</i>	<i>Łącznie</i>	<i>Porady</i>	<i>Psycholog</i>
Schronienie CIK	9, w tym 5 dzieci	-	-

W roku 2021 do CIK zgłosiło się 101 osób zgłaszających przemoc po raz pierwszy, w tym 80 kobiet, 19 dzieci oraz 2 mężczyzn. Te liczby wskazują na konieczność podejmowania działań w zakresie interdyscyplinarnego wsparcia dla ofiar przemocy, ale przede wszystkim na szeroką edukację społeczeństwa w zakresie konsekwencji stosowania przemocy w różnej postaci.

Punkt konsultacyjny dla osób uzależnionych od środków psychoaktywnych

W ramach działań realizowanych przez Centrum Interwencji Kryzysowej w Kartuzach przy współpracy z siedmioma gminami powiatu kartuskiego w roku 2021 kontynuowano działalność punktu konsultacyjnego dla osób uzależnionych od środków psychoaktywnych.

Tabela 24. Osoby korzystające z punktu konsultacyjnego dla osób uzależnionych od środków psychoaktywnych w roku 2021

Lp.	Miejscowość	Dzieci od 14 do 17 lat	Osoby dorosłe od 18 lat do 60 lat w tym osoby współuzależnione	RAZEM
1	Kartuzy	7	19	26
2	Żukowo	3	12	15
3	Sulęczyno	2	5	7
4	Przodkowo	4	6	10
5	Stężycza	3	9	12
6	Somonino	3	13	16
7	Sierakowice	3	7	10
8	Chmielno	1	4	5
Razem		26	75	101

W 2021 roku odbyły się 243 konsultacje i spotkania terapeutyczne. Z działalności punktu konsultacyjnego skorzystało łącznie 101 osób (w tym 75 osób dorosłych i 26 osób nieletnich). W ramach działalności punktu odbyły się również:

- spotkania terapeutyczne, konsultacje i realizacje programu korekcyjno - edukacyjnego dla osób używających substancji psychoaktywnych i ich rodzin skierowanych przez sąd lub/i pozostających pod opieką kuratora - 28 sesji dla 6 osób,
- 30 sesji rodzinnych dla 13 rodzin (łącznie 20 osób dorosłych oraz 9 osób nieletnich) dotyczących wzmocnienia kompetencji wychowawczych, problemów związanych z uzależnieniem, współuzależnieniem czy eksperymentowaniem ze środkami psychoaktywnymi oraz epizodami depresyjnymi u osób młodych. Dodatkowo w związku z izolacją społeczną i zdalnym nauczaniem pojawiły się problemy dotyczące nadużywania mediów ekranowych i brakiem utrzymania higieny cyfrowej,
- 7 osób zostało skierowanych na terapię w trybie stacjonarnym w ośrodku terapii uzależnień, z czego 6 osób podjęło leczenie, 8 osób zostało skierowanych do wsparcia ambulatoryjnego w poradni leczenia uzależnień;
- 2 osoby zgłosiły się do udziału w konsultacjach wspierających (readaptacja) po ukończonym leczeniu stacjonarnym (klienci zostali skierowani do ośrodka w zeszłym roku);
- 5 rodzin uczestniczyło w konsultacjach dotyczących procedur niezbędnych przy umieszczeniach nieletnich w ośrodkach terapii uzależnień,
- w bieżącym roku w ramach dodatkowych środków został opracowany program „**Lekcja Enter**” będący warsztatami dla rodziców i opiekunów. Celem programu jest wzmocnienie kompetencji i umiejętności wychowawczych w zakresie utrzymania higieny cyfrowej dzieci i młodzieży. Program jest odpowiedzią na zgłaszane podczas konsultacji potrzeby w tym zakresie. Założenia teoretyczne, karty pracy, schemat warsztatów, materiały dodatkowe dla rodziców powstał dzięki współpracy całego zespołu CIK. W 2021 roku zostały zrealizowane 2 cykle warsztatów będące pilotażem programu. W warsztatach uczestniczyło łącznie 27 osób, natomiast ukończyło 19 osób, w tym 7 dzieci. Po zakończeniu warsztatów rodzice lub dzieci wymagające dalszej pomocy specjalistycznej pokierowani zostali do specjalisty uzależnień behawioralnych w Centrum Interwencji Kryzysowej w Kartuzach,
- zrealizowane zostały 2 cykle grupowe warsztatowe w ramach rekomendowanego przez Krajowe Biuro przeciwdziałania Narkomani pn. „**Fred goes Net**” skierowanego do młodzieży eksperymentującej z substancjami psychoaktywnymi realizowanym w Kartuzach w ramach porozumienia PCPR w Kartuzach a Stowarzyszeniem Praktyków Profilaktyki Społecznej w Gdańsku. W zajęciach uczestniczyło 21 osób, ukończyło 20 osób,

- w porozumieniu ze Stowarzyszeniem Praktyków Profilaktyki Społecznej w Gdańsku został zrealizowany 1 cykl programu „Ku dorosłości”, będącym cyklem 15 warsztatów dla młodzieży w wieku 15 – 18 lat, wymagającej m.in. wzmocnienia kompetencji społecznych. W warsztatach prowadzonych przez dwóch specjalistów uczestniczyło 12 osób, ukończyło 8 osób.

Tabela 25. Konsultacje, warsztaty i spotkania terapeutyczne dla osób korzystających z punktu konsultacyjnego dla osób uzależnionych od środków psychoaktywnych i ich rodzin w 2021 r.

Lp.	Miejscowość (gmina)	Dzieci od 14 do 17 lat Porady	Osoby dorosłe od 18 lat do 60 lat Porady	RAZEM
1	Kartuzy	22	46	68
2	Żukowo	12	28	40
3	Sulęcyno	4	8	12
4	Przodkowo	14	11	25
5	Stężycza	9	15	24
6	Somonino	15	21	36
7	Sierakowice	6	17	23
8	Chmielno	8	7	15
Razem		90	153	243

W okresie sprawozdawczym w ramach Punktu Konsultacyjnego dla Osób Uzależnionych od Środków Psychoaktywnych i ich Rodzin klienci zgłaszali następujące problemy:

- 1) potrzebę wzmocnienia umiejętności wychowawczych w opiekunów i rodziców – związanych głównie podejrzeniem z uzależnień behawioralnych u dzieci i młodzieży (nadużywanie i uzależnienie od mediów ekranowych) lub/i eksperymentowania z substancjami psychoaktywnymi;
- 2) problemy związane z nadużywaniem i uzależnieniem od środków psychoaktywnych u dorosłych mieszkańców powiatu (alkohol, narkotyki). Zjawisko zwiększonej liczby zgłoszeń ma m. in. związek z lock downem w Europie. Wiele rodzin podzielonych dotąd pracą wyjazdową jednego z członków rodziny zostało zmuszonych do kilkumiesięcznego przebywania razem, w związku z czym do niektórych domów wróciła przemoc i wyszły na jaw skrywane dotąd uzależnienia. Zgłaszane osoby zostały częściowo skierowane do specjalistycznych placówek, część pozostaje w kontakcie z CIK;

- 3) zachowania ryzykowne podejmowane przez młodzież w tym: eksperymentowanie z substancjami psychoaktywnymi (nowe substancje psychoaktywne - dopalacze, alkohol, narkotyki), nadużywanie zachowań behawioralnych (m.in.: fonoholizm, zaburzenia odżywiania, samookaleczenia, i inne zaburzenia zachowania);
- 4) zgłoszenia związane z koniecznością uczestniczenia w psychoedukacji realizowanej w ramach CIK w związku z orzeczeniem sądowym lub wymogiem kuratora;
- 5) problemy młodzieży związane z narastającymi lękami i rozwijającym się fobiami w odniesieniu do rzeczywistości, narastająca w wyniku izolacji społecznej nieśmiałość oraz w związku z przedłużającą się zdalną edukacją zespół amotywacyjny i istotne epizody depresyjne;
- 6) inne - działania readaptacyjne (młodzież i dorośli), przeciwdziałanie nawrotom, problemy wychowawcze i emocjonalne związane z rozpadem rodziny;

Wśród uzależnionych i eksperymentujących z substancjami psychoaktywnymi klientów najczęściej wybieranymi środkami są marihuana, alkohol, amfetamina i jej pochodne, przy czym większość przypadków dotyczących używania substancji psychoaktywnych dotyczy zarówno używania narkotyków jak i alkoholu (uzależnienie mieszane).

Nową tendencją jest wzrost liczby osób zgłaszających obniżenia nastroju, stany/epizody depresyjne oraz wzrastający brak motywacji i poczucia koherencji (wpływu). Zjawisko coraz częściej dotyczy osób bardzo młodych.

Utrzymuje się tendencja eksperymentowania z marihuaną przez młode osoby. W całej Polsce obserwuje się obniżanie wieku inicjacji używania tego środka. Jest to stosunkowo łatwo dostępny środek psychoaktywny, wobec którego, zauważalnie rośnie tendencja przyzwolenia społecznego - również ze strony rodziców i opiekunów.

Ze względu na wysokie zanieczyszczenie nowych substancji psychoaktywnych odnotowujemy liczne zaburzenia zachowania wymagające interwencji psychiatrycznej.

Koszty funkcjonowania tego punktu to koszt zatrudnienia (umowa zlecenie) specjalisty ds. uzależnień od środków psychoaktywnych wynoszący 23.600,00 zł.

Tabela 26. Wysokość udziału finansowego samorządów powiatu kartuskiego w działalności punktu konsultacyjnego dla osób uzależnionych od środków psychoaktywnych w roku 2021

Lp.	Wyszczególnienie	Kwota
1	Chmielno	1 200,00 zł
2	Przodkowo	1 300,00 zł
3	Sierakowice	2 600,00 zł
4	Kartuzy	3 500,00 zł

5	Somonino	1 200,00 zł
6	Sulęczyno	630,00 zł
7	Stężyca	1 500,00 zł
8	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kartuzach	11 670,00 zł
Razem		23 600,00 zł

Punkt konsultacyjny dla osób uzależnionych behawioralnie

Przy Centrum Interwencji Kryzysowej w Kartuzach działa punkt konsultacyjny udzielający pomocy w zakresie uzależnień behawioralnych. Łącznie odbyło się 159 spotkań z klientami. Na konsultację zgłosiło się 38 osób dorosłych oraz 7 dzieci i młodzieży. Systematyczną terapię zdecydowały się podjąć 24 osoby, w tym 5 dzieci i 19 osób dorosłych. Podczas sesji z dziećmi, które zgłosiły się z problemem bezradności wobec sytuacji życiowej, jak i samookaleczenia, zauważono poważne ryzyko prowadzące do uzależnienia od komputera oraz telefonu komórkowego i dlatego w tych przypadkach pomoc udzielana jest wielotorowo. Rodzice, którzy zgłaszali problemy wychowawcze ze swoimi dziećmi, również ujawniali zachowania ryzykowne korzystania z internetu i telefonów komórkowych.

Tabela 27. Problemy zgłaszane w punkcie konsultacyjnym – uzależnienia behawioralne

Lp.	Problem	Dzieci	Osoby dorosłe
1	Uzależnienia behawioralne (nadużywanie komputera i telefonu komórkowego, zaburzenia odżywiania).	4	7
2	Samookaleczanie (w tym ryzyko uzależnienia od komputera i telefonu komórkowego).	4	6
3	Problemy wychowawcze	-	26
4	Szkodliwe używanie, uzależnienia od substancji psychoaktywnych.	3	9
5	Eksperymentowanie	3	5
6	Współuzależnienie	4	14
7	Bezradność wobec sytuacji życiowej (śmierć w rodzinie) w tym ryzyko uzależnienia od komputera i telefonu komórkowego.	5	17 (w tym młodzież 18 r.ż.)
8	Przemoc rówieśnicza	4	1
		27	85

Całkowity koszt zatrudnienia specjalisty w Punkcie Konsultacyjnym udzielającym pomocy osobom uzależnionym behawioralnie przy Centrum Interwencji Kryzysowej w Kartuzach za rok 2021 wynosił 23 000,00 zł i został sfinansowany ze środków budżetu

Powiatu Kartuskiego (Wydział Edukacji, Kultury i Promocji Starostwa Powiatowego w Kartuzach).

W roku 2021 Centrum Interwencji Kryzysowej w Kartuzach kontynuowało realizację programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie „Można Inaczej”. Program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc „Można Inaczej” realizowany był przez okres 6 miesięcy od 23 czerwca do 1 grudnia 2021 r. Odbyły się wszystkie z zaplanowanych 24 sesji grupowych.

Głównym celem programu było wyposażenie uczestników programu w wiedzę i umiejętności pozwalające na zmianę zachowań przemocowych na zachowania konstruktywne, które w efekcie mogą doprowadzić do poprawy funkcjonowania rodzin osób będących uczestnikami grupy. Udział w zajęciach poprzedzony był diagnozą psychologiczną oraz motywowaniem uczestników do udziału w zajęciach.

Cele ogólne programu:

1. uzupełnienie działań edukacyjnych i socjalizacyjnych, istniejących form interwencji prawnej, w tym karnej i administracyjnej, podejmowanych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie,
2. uznanie przez osobę stosującą przemoc w rodzinie faktu stosowania tej przemocy,
3. zdobycie i podniesienie poziomu wiedzy na temat mechanizmów powstawania przemocy w rodzinie,
4. wykształcenie u sprawców przemocy społecznie akceptowalnych sposobów radzenia sobie z napięciem, agresją i negatywnymi emocjami,
5. zmiana zachowań i postaw osób stosujących przemoc, która zmniejszy ryzyko dalszego stosowania przez nie przemocy oraz zwiększy zdolność do samokontroli agresywnych zachowań i do konstruktywnego życia w rodzinie,
6. kształtowanie u osób stosujących przemoc, umiejętności w zakresie wychowywania dzieci bez użycia przemocy w rodzinie.

Do programu zostało zgłoszonych 30 osób stosujących przemoc w rodzinie, w tym 12 osób zostało skierowanych przez Sąd Rejonowy – Wydział Karny w Kartuzach (na podstawie prawomocnego wyroku), 10 osób skierowanych przez Zespoły Interdyscyplinarne z terenu powiatu kartuskiego, 3 osoby skierowane przez kuratorów sądowych, 5 osób skierowanych przez Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej z terenu powiatu kartuskiego. W spotkaniach rekrutacyjnych, diagnozujących wzięło udział 26 osób, natomiast 16 osób podpisało kontrakt. W trakcie realizacji programu między innymi: 3 osobom odwieszono wyroki, 3 osoby zostały

skierowane na program psychologiczno-terapeutyczny dla osób stosujących przemoc, 1 osoba została przepisana na edycję programu w 2022 r., 1 osoba z powodu powikłań COVID-19 przerwała uczestnictwo.

Grupa miała charakter otwartych spotkań co oznacza, że przez cały czas trwania projektu prowadzona była rekrutacja. Program ukończyło 5 osób. Zdaniem prowadzących, tematy dotyczące strat emocjonalnych, jakie ponosiły ich dzieci dla większości uczestników stały się motywatorem do dokonania zmian w swoim życiu. Istotnym tematem okazały się również mechanizmy kontrolowania własnych zachowań w sytuacjach społecznych, rodzinnych. Szczególną wartością była również możliwość korzystania ze wsparcia indywidualnego - psychologicznego przez uczestników programu w trakcie zajęć jak i po ich ukończeniu. Z tego typu wsparcia skorzystało 7 osób. W ramach programu „Można Inaczej” zrealizowane zostały wszystkie zakładane działania. Osoby, które ukończyły program deklarowały chęć udziału w programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc w roku 2022.

Na sfinansowanie działań w programie wydatkowano kwotę 24.907,99 zł, gdzie kwota 18.000,00 zł pochodzi z dotacji z budżetu Wojewody Pomorskiego, natomiast kwota 6.907,99 jest kwotą środków własnych.

W roku 2021 rozpoczęto realizację programu psychologiczno-terapeutycznego dla osób stosujących przemoc, który realizowany był w okresie od 4 września do 2 grudnia 2021 r. Odbyły się wszystkie z zaplanowanych sesji grupowych i indywidualnych. Udział w zajęciach poprzedzony był diagnozą psychologiczną oraz motywowaniem uczestników w sesjach. Cel podstawowy ukierunkowany był na rozpoznanie oraz zmianę zachowań i postaw osób stosujących przemoc w rodzinie. Założeniami programu były:

- rozwój samoświadomości,
- nabycie umiejętności budowania celów życiowych,
- rozwój umiejętności interpersonalnych, emocjonalnych
- rozwój zachowań prospołecznych,
- działania przeciwstawiające się agresji oraz innym zagrożeniom.

Do programu zostało zgłoszonych 15 osób w tym: 9 osób, które ukończyły program korekcyjno-educacyjny dla osób stosujących przemoc w poprzednich latach, 3 osoby przekierowane z listy osób uczestników programu korekcyjno-educacyjnego dla osób stosujących przemoc będące w systemie wsparciowym indywidualnym, oraz 3 osoby skierowane z zespołów interdyscyplinarnych również będące w systemie wsparciowym indywidualnym. W rezultacie w programie poprzez indywidualne spotkania rekrutacyjne i diagnozujące uczestniczyło 14 osób, 6 osób podpisało kontrakt. Program ukończyło 5 osób.

Na sfinansowanie działań w programie wydatkowano kwotę 10.200,00 zł, gdzie kwota ta pochodzi z dotacji z budżetu Wojewody Pomorskiego.

W okresie sprawozdawczym specjaliści Centrum Interwencji Kryzysowej w Kartuzach przeprowadzili zajęcia profilaktyczne powiatowego programu "STOP PRZEMOCY".

Zrealizowane działania w ramach tego programu polegały na przeprowadzeniu spotkań informacyjno-edukacyjnych skierowanych dla dzieci i młodzieży ze szkół podstawowych, ponadpodstawowych z powiatu kartuskiego z zakresu zagadnień cyberprzemocy. Zajęcia przeprowadzono dla uczniów szkół podstawowych z terenu powiatu, łącznie w zajęciach brało udział 1 246 osób. W związku z trudną sytuacją w kraju spowodowaną koronawirusem, zajęcia przeprowadzono w systemie online, za pomocą aplikacji ZOOM.

Harmonogram działań realizowanych w ramach powiatowego programu profilaktyczno-edukacyjnego „STOP PRZEMOCY” za rok 2021 przedstawia ilość szkół i uczniów, które skorzystały z oferty CIK.

- Szkoła Podstawowa w Podjazach (łącznie 30 osób) – klasy V, VI, VII, VIII
- Szkoła Podstawowa w Pomieczynie (łącznie 49 osób) – klasy VI, VII i VIII
- Szkoła Podstawowa w Kiełpinie (łącznie 142 osoby) – klasy VI, VII
- Szkoła Podstawowa w Grzybnie (łącznie 88 osób) – klasy IV, V, VI, VII, VIII
- Szkoła Podstawowa w Puzdrowie (łącznie 39 osób) – klasy IV, V, VI
- Szkoła Podstawowa w Borku Kamiennym (łącznie 49 osób) – klasy V, VI, VII, VIII
- Szkoła Podstawowa Nr 1 w Kartuzach (łącznie 261 osób) – klasy V, VI, VII
- Szkoła Podstawowa w Pępowie (łącznie 228 osób) – klasy V, VI, VII, VIII
- Szkoła Podstawowa w Kamienicy Szlacheckiej (łącznie 113 osób) – klasy VII, VIII
- Szkoła Podstawowa w Lisich Jamach (łącznie 55 osób) – klasy V, VI, VII, VIII
- Szkoła Podstawowa w Goręczynie (łącznie 162 osób) – klasy V, VI, VII, VIII
- Szkoła Podstawowa w Staniszewie (łącznie 30 osób) – klasy V, VI, VII, VIII

Zajęcia warsztatowe „Szkoła dla Rodziców”

Do programu zostało zgłoszonych 27 osób. W wyniku spotkań diagnozująco-motywuujących na warsztaty zakwalifikowało się 17 osób. Zajęcia ukończyło 14 osób.

Cykl zajęć obejmuje 10 spotkań, trwających po 3 godziny, poprzedzony indywidualną konsultacją psychologiczną o charakterze diagnozującym.

Rodzice, mieli możliwość:

- lepszego poznania siebie, swoich zachowań, a także oczekiwań i potrzeb swoich dzieci;

- uświadomienie sobie roli „granic” w życiu własnym, a przede wszystkim życiu dziecka;
- opanowanie umiejętności bardziej trafnego rozpoznania i nazywania stanów emocjonalnych;
- nauczenie się radzenia z własnymi negatywnymi emocjami i uczuciami innych;
- poznania skutecznych sposobów motywowania dziecka do działania, do nauki;
- nauczenia się konstruktywnego rozwiązywania konfliktów występujących na relacji dziecko-rodzic;
- właściwego stosowania pochwały, która nie wprawia w zakłopotanie lecz mobilizuje oraz właściwego stosowania kary, która nie rani a przyczynia się do zmiany w zachowaniu dziecka.

„Szkoła dla Rodziców - jak rozmawiać z nastolatkiem”

Do programu zostało zgłoszonych 16 osób. W wyniku spotkań diagnozująco-motywowujących na warsztaty zakwalifikowało się 12 osób.

Szkoła dla Rodziców jest programem profilaktyki uniwersalnej ukierunkowany na przeciwdziałanie zachowaniom problemowym młodzieży dorastającej oraz podnoszenie kompetencji wychowawczych rodziców. Warsztaty obejmowały tematykę wieku dorastania: młodzieńczy bunt; pragnienie akceptacji; potrzeba decydowania o sobie; przedwczesne zainteresowanie seksem; zachowania ryzykowne – narkotyki, alkohol, nikotyna; niebezpieczeństwa mediów. Poruszane, tematy, moduły to: potrzeby rozwojowe wieku dorastania; zachowania dysfunkcyjne jako przejaw nieefektywnej realizacji potrzeb; charakterystyka okresu dojrzewania; zmienność nastrojów – jak pomóc nastolatkowi radzić sobie z uczuciami; zasady, normy, granice, co chroni przed zachowaniami ryzykownymi. Umiejętność wprowadzania i egzekwowania norm; potrzeba autonomii a zachęcanie do współpracy; rezygnacja z kontroli na rzecz odpowiedzialności i samodyscypliny; ponoszenie konsekwencji zamiast tradycyjnego karania; wspólne rozwiązywanie problemów; jak rozmawiać na tzw. trudne tematy (seks, używki, reklamy, media).

Program obejmuje 40 godzin dydaktycznych (cykl dziesięciu spotkań); poprzedzonych indywidualnymi konsultacjami. Warsztaty mają pomóc rodzicom w zrozumieniu nastolatka oraz w radzeniu z problemami wychowawczymi okresu dojrzewania. Warsztaty ukończyło 9 osób.

Dom Samotnej Matki

W dniu 17 listopada 2020 r. zostało podpisane porozumienie (kontynuacja na rok 2021)

między Caritas Archidiecezji Gdańskiej OPP z siedzibą w Sopocie a Powiatem Kartuskim w sprawie udostępnienia miejsca pobytu w Domu Samotnej Matki w Gdańsku-Matemblewie, samotnym matkom, kobietom w ciąży, pochodzącym z terenu powiatu kartuskiego. Schronienia udziela się na wniosek Gminnych Ośrodków Pomocy Społecznej z terenu powiatu kartuskiego zgodnie z § 4 ust. 1, 2 oraz 3 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 8 marca 2005 r. w sprawie domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży. Strony porozumienia ustaliły, że koszt pobytu jednej osoby wynosi 60 zł za dobę pobytu. Dotyczy to zarówno osoby dorosłej jak i dziecka. W 2 przypadkach osoba została skierowana do Domu Samotnej Matki w Matemblewie, po opuszczeniu Schronienia kontynuowała wsparcie specjalistyczne CIK w ramach monitoringu odbywały się również spotkania z przedstawicielami ośrodków pomocy społecznej właściwych ze względu na pobyt kobiety.

Schronienie Centrum Interwencji Kryzysowej w Kartuzach

Z dniem 1 lipca 2020 r. przy Centrum Interwencji Kryzysowej w Kartuzach utworzono schronienie, które jest przeznaczone dla 6 osób – mieszkańców z terenu powiatu kartuskiego. Wsparcie w schronieniu mogą otrzymać osoby znajdujące się w sytuacjach kryzysowych, o charakterze nagłym i zagrażającym ich zdrowiu i życiu tj. osoby doświadczające przemocy w rodzinie (w tym kobiety w ciąży i matki z małoletnimi dziećmi, także ojcowie z małoletnimi dziećmi i inne osoby, sprawujące opiekę nad dziećmi).

Celem funkcjonowania schronienia jest:

- 1) udzielenie krótkotrwałego schronienia od 1 do 2 dni, w uzasadnionych przypadkach do 3 miesięcy,
- 2) zapobieganie przechodzenia reakcji kryzysowej w stan chronicznej niewydolności psychospołecznej,
- 3) usamodzielnienie mieszkańców, readaptacja i powrót do środowiska.

Wsparcie świadczone w schronieniu, w przypadku udzielenia miejsca do 3 miesięcy, obejmuje przede wszystkim:

- 1) pracę socjalną, o której mowa w art. 6 pkt 12 ustawy o pomocy społecznej, przy współdziałaniu z pracownikiem socjalnym jednostki organizacyjnej pomocy społecznej właściwej ze względu na miejsce zamieszkania osoby ubiegającej się o umieszczenie w schronieniu,
- 2) poradnictwo specjalistyczne, o którym mowa w art. 46 ustawy o pomocy społecznej,
- 3) naukę lub utrzymanie posiadanego poziomu sprawności w zakresie samodzielności życiowej, rozwijania kontaktów społecznych i pełnienia ról społecznych,

4) pomoc w ubieganiu się o uzyskanie mieszkania.

W ciągu całego roku 2021 w schronieniu umieszczono 9 osób, w tym 5 dzieci. Osoby dorosłe – kobiety doznające przemocy ze strony partnerów. W dwóch przypadkach zostało złożone zawiadomienie do Prokuratury Rejonowej w Kartuzach o przypuszczeniu przestępstwa oraz zawiadomienie do Sądu Rodzinnego w Kartuzach na podstawie art. 572 kpc o nieprawidłowej sytuacji opiekuńczo-wychowawczej małoletnich dzieci.

Zgodnie z regulaminem Schronienia zorganizowano zespoły kryzysowe w pracy z osobą umieszczoną w Schronieniu, których uczestnikami byli pracownik socjalny ośrodka pomocy społecznej, właściwego ze względu na miejsce zamieszkania osoby umieszczonej w schronieniu, psycholog CIK, asystent rodziny, kierownik CIK, kurator rodziny. Została udzielona pomoc psychologiczna, prawna oraz zorganizowano dostęp do opieki medycznej. Pobyt w Schronieniu jest bezpłatny, obejmował wyżywienie, środki czystości, używanie mediów.

Zakończenie pobytu w Schronieniu:

- w 2 przypadkach osoba została skierowana do Domu Samotnej Matki w Matemblewie, po opuszczeniu Schronienia kontynuowała wsparcie specjalistyczne CIK w ramach monitoringu odbywały się również spotkania z przedstawicielami ośrodków pomocy społecznej właściwych ze względu na pobyt kobiety;
- w 1 jednym przypadku osoba została skierowana do Ośrodka Terapii Uzależnień w Smażynie;
- w 1 przypadku osoba została skierowana do Domu Pomocy Społecznej w Kobysewie, po opuszczeniu Schronienia kontynuowała wsparcie psychologiczne w CIK;
- w 1 przypadku osoba nagle bez wiedzy i zgody osób sprawujących nadzór nad placówką opuściła Schronienie, po opuszczeniu Schronienia była w kontakcie z tutejszym Centrum oraz przedstawicielami ośrodka pomocy społecznej.

PONIESIONE KOSZTY POBYTU W SCHRONIENIU W 2021 r:

Łączna kwota poniesionych wydatków: 1 851,05 zł na którą składają się:

- 1) zakup art. spożywczych i środków czystości: 336,05 zł,
- 2) pobyt w schronieniu wraz z wyżywieniem: 1 515,00 zł.

LOKALNY PUNKT POMOCY POKRZYWDZONYM PRZESTĘPSTWEM

Stowarzyszenie OVUM z siedzibą w Gdyni, przy ul. Traugutta 2 – udzielało **ramach Funduszu Sprawiedliwości** nieodpłatnej pomocy osobom pokrzywdzonym przestępstwem

i świadkom a także osobom im najbliższym w Lokalnym Punkcie Pomocy Pokrzywdzonym Przepęstwem w CIK w Kartuzach w każdy czwartek w godz. od 17:30 do 21:30.

W ramach Funduszu działania specjalistów Stowarzyszenia polegała między innymi na organizowaniu i finansowaniu pomocy prawnej, w tym alternatywnych metod rozwiązywania konfliktów dla osób pokrzywdzonych przęstwem, pomoc psychologiczna dla świadków. Pomoc telefoniczna udzielana była całodobowo.

Funkcjonowanie Punktu było przedmiotem porozumienia zawartego w dniu 08.03.2019 r. pomiędzy Stowarzyszeniem OVUM a Powiatem Kartuskim zawartym na czas określony do dnia 31.12.2021 r.

ORGANIZOWANIE SZKOLEŃ, KONFERENCJI, SPOTKAŃ DYSKUSYJNYCH

1) Spotkanie informacyjne z Przewodniczącymi Zespołów Interdyscyplinarnych

W dniu 27.04.2021 r. w siedzibie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kartuzach odbyło się spotkanie z Przewodniczącymi Zespołów Interdyscyplinarnych z terenu powiatu kartuskiego. Gościem spotkania był Prokurator Rejonowy w Kartuzach – Marek Kopczyński. W spotkaniu również brali udział: przedstawiciel KPP w Kartuzach oraz przedstawiciele Żandarmerii Wojskowej z Gdyni. Łącznie w spotkaniu uczestniczyło 14 osób.

Na spotkaniu poruszono następujące zagadnienia:

1. Realizacja procedury „Niebieskie Karty”, wymiana doświadczeń: co utrudnia, co sprzyja działaniom grup roboczych i zespołów.
2. Propozycje ofert wsparcia realizowane przez podmioty poszczęólnych gmin, powiatu jako narzędzia pracy z osobami doświadczającymi przemocy w rodzinie oraz osobami stosującymi przemoc w rodzinie.
3. Nowelizacja ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, nowe zadania służb: policja, żandarmeria.
4. Najczęściej pojawiające się problemy i kryzysy w rodzinach w okresie pandemii.

Spotkanie zakończyło się jednoznacznym wnioskiem, że należy organizować regularne i cykliczne tego typu spotkania. Uczestnicy spotkania nie wykluczają możliwości stworzenia jednolitych procedur powiatowych związanych z procedurą realizacji nakazu opuszczenia lokalu wynikającą z nowelizacją przepisów prawa w związku z ochroną osoby doświadczającej przemocy.

2) konferencja szkoleniowa online: „Pandemia zagubienia – czyli rodzina w kryzysie i co możemy z tym zrobić”

Konferencja odbyła się w dniu 17.09.2021 r. w systemie online. Celem konferencji było zrozumienie przeżyć osoby doświadczającej przemocy w rodzinie. Poruszane były również zagadnienia związane z portretem psychologicznym dziecka krzywdzonego w wieku przedszkolnym - co może być prawdą a co wyobraźnią dziecka i kiedy interweniować. Przedstawiono przemiany, jakie mogą towarzyszyć i towarzyszą sytuacji rodzinnej w dobie pandemii. W oparciu o dane, badania i doświadczenia kliniczne przedstawione zostały rodzinne skutki izolacji i rekomendacje na najbliższą przyszłość.

I. Treści programowe i prelegenci:

1. **„Skomplikowany świat przeżyć wewnętrznych osoby doświadczającej przemocy. Jak poruszać się w tym świecie, aby nie zranić ponownie.”** Krzysztof Sarzała - pedagog, wykładowca, interwent kryzysowy.

2. **„Przemoc wobec dziecka przedszkolnego prawda – czy wyobraźnia dziecka?”** Danuta Morawska - terapeuta pracujący w nurcie Terapii Skoncentrowanej na Rozwiązaniach, Porozumienia bez przemocy, coach, trener, pedagog, animator profilaktyki uzależnień i przeciwdziałania przemocy, pracuje indywidualnie i z rodzinami oraz warsztatowo.

3. **„Włączanie do rzeczywistości – rodzinne skutki izolacji”** - Anna Rejkowska – Olszewska - pedagog psychoterapeutka w trakcie certyfikacji w Instytucie Psychiatrii i Neurologii. Od 20 lat terapeutka indywidualna i grupowa dzieci, młodzieży i dorosłych. Realizatorka programów rekomendowanych przez IPIN KBPN i PARPA. Współtwórczyni wielu programów w zakresie promocji zdrowia publicznego i profilaktyki.

4. Uczestnicy konferencji:

Grupy zawodowe związane z pomaganiem: pracownicy socjalni, kuratorzy sądowi, nauczyciele i pedagodzy, psychologowie, prokurator Prokuratury Rejonowej w Kartuzach, funkcjonariusze Policji, przedstawiciele GKPA - łącznie uczestniczyły 62 osoby.

5. Realizatorzy konferencji:

1. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kartuzach
2. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sierakowicach
3. Urząd Gminy w Sierakowicach - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sierakowicach

6. Metody i narzędzia pracy: wykłady, prezentacje.

W dniach 1-7 grudnia 2021 r. włączono się w kampanię społeczną, **II POMORSKIEGO TYGODNIA BIAŁEJ WSTAŻKI**. Kampania „Biała wstążka” to największa międzynarodowa kampania społeczna adresowana do mężczyzn mająca na celu przeciwdziałanie przemocy wobec kobiet. Jest to panel dyskusyjny pn: „Głos i rola mężczyzn w przeciwdziałaniu przemocy mężczyzn wobec kobiet”. Psycholog CIK podzielił się doświadczeniem z pracy z osobami stosującymi przemoc – m. in. sprawdzone pomysły, trudności – jak je pokonywać; przedstawił ofertę Centrum skierowaną do w/w grupy osób; przedstawił argumenty przemawiające za tym, żeby w pomoc osobom stosującym przemoc angażować mężczyzn i kobiety (terapeuci, psychologowie, psychoterapeuci); podnosił rolę mężczyzn – jako specjalistów w pomaganiu kobietom doświadczającym przemocy ze strony swoich partnerów. Kampania odbywała się w systemie online.

V. Realizacja zadań w ramach ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, programy celowe PFRON w 2021 roku

System wsparcia osób niepełnosprawnych stanowi jeden z elementów strategii rozwiązywania problemów społecznych. Celem strategicznym jest rehabilitacja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych. Na system pomocy dla tej kategorii klientów w 2021 roku z PFRON otrzymano kwotę 3.560.924,00 zł.

Rehabilitacja zawodowa ma na celu ułatwienie osobie niepełnosprawnej uzyskanie i utrzymanie odpowiedniego zatrudnienia jak również umożliwienie korzystania z poradnictwa zawodowego, szkolenia zawodowego, pośrednictwa pracy. Zadanie to realizował Powiatowy Urząd Pracy w Kartuzach.

Rehabilitacja społeczna ma na celu umożliwienie osobom niepełnosprawnym uczestnictwa w życiu społecznym. Celem jest wyrobienie zaradności osobistej i pobudzenie aktywności społecznej, kształtowanie właściwych postaw i zachowań sprzyjających integracji.

Rada Powiatu Kartuskiego uchwałą nr XXVIII/263/2021 z dnia 26 lutego 2021 r. (z późniejszymi zmianami uchwały) zatwierdziła wykaz zadań oraz podział środków finansowych PFRON na ich realizację. W roku sprawozdawczym na pomoc osobom niepełnosprawnym wydano łącznie **3.560.923,29 zł**, czyli 99,99% otrzymanych środków z PFRON. Wielkość i strukturę udzielonej pomocy przedstawia wykres nr 7 i tabela nr 29.

Wykres 7. Wielkość udzielonej pomocy ze środków PFRON w latach 2007 – 2021

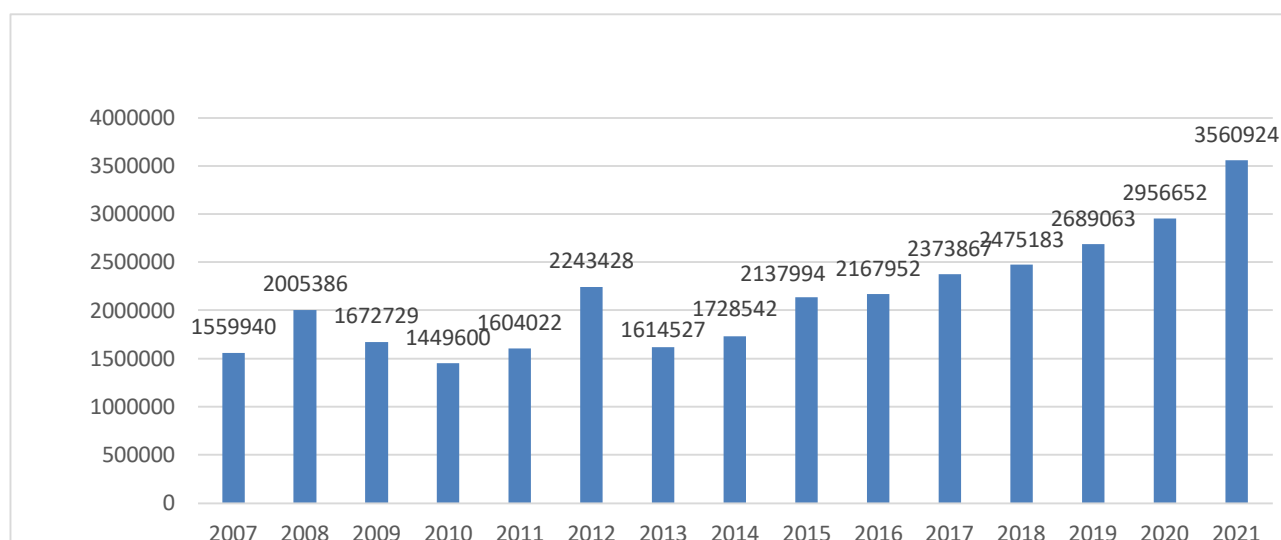
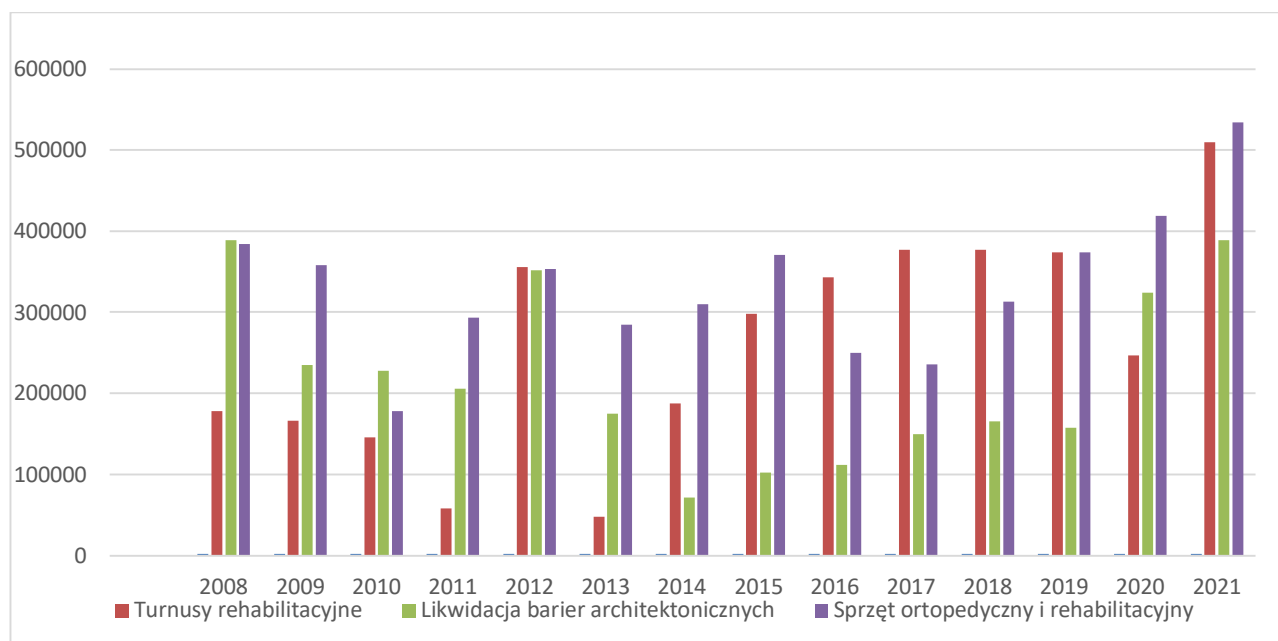

Tabela 29. Struktura wypłaconych dofinansowań ze środków PFRON w roku 2021

Lp.	Formy pomocy	Ilość osób objętych pomocą	Kwota wypłaconych dofinansowań
1	Likwidacja barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych dla dzieci i młodzieży.	15	40 118,00 zł
2	Likwidacja barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych dla dorosłych.	84	348 882,00 zł
3	Zaopatrzenie w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze dla dzieci i młodzieży.	120	153 073,00 zł
4	Zaopatrzenie w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze dla osób dorosłych.	352	344 642,00 zł
5	Zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny dla dzieci i młodzieży.	5	2 907,00 zł
6	Zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny dla osób dorosłych.	20	9 034,00 zł
7	Dofinansowanie do turnusów rehabilitacyjnych dla dzieci i młodzieży wraz z opiekunami.	113	153 887,00 zł
8	Dofinansowanie do turnusów rehabilitacyjnych dla osób dorosłych wraz z opiekunami.	257	355 367,00 zł
9	Dofinansowanie zakupu sprzętu rehabilitacyjnego dla instytucji i organizacji pozarządowych.	2	24 034,00 zł
10	Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki dla osób niepełnosprawnych.	509	26 396,00 zł
11	Działalność Warsztatów Terapii Zajęciowej.	3 placówki (95 uczestników)	2 061 120,00 zł
12	Szkolenie osób niepełnosprawnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy.	0	0,00 zł
13	Jednorazowe dofinansowanie dla osób niepełnosprawnych na rozpoczęcie działalności gospodarczej, rolniczej lub wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej.	1	30 000,00 zł
14	Zwrot kosztów wyposażenia nowych stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych.	0	0,00 zł
15	Finansowanie instrumentów i usług rynku pracy dla osób niepełnosprawnych zarejestrowanych w PUP (staże, praktyki, prace interwencyjne).	1	11 463,29 zł
16	Zlecenie realizacji zadań w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej fundacjom i organizacjom pozarządowym.	0	0,00 zł
RAZEM		1 574	3 560 923,29 zł

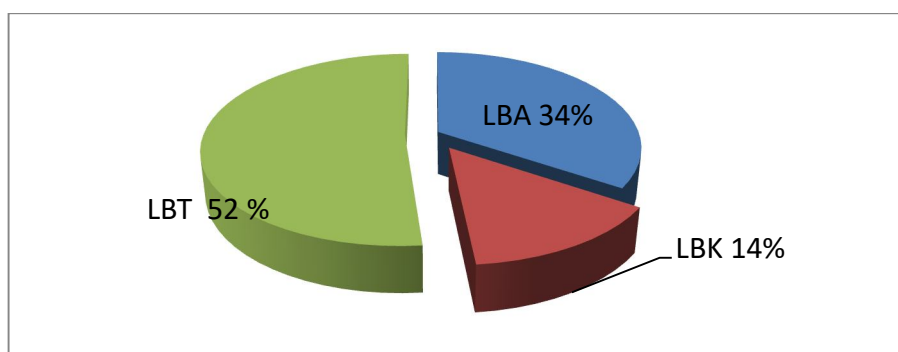
Powyższe dane wskazują, że najwięcej osób, bo aż 472 - otrzymało pomoc finansową przy zakupie przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych, 370 osób wraz z opiekunami skorzystało z dofinansowania do uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych. Natomiast najwięcej środków przeznaczono na działalność warsztatów terapii zajęciowej (WTZ). Wielkość udzielonej pomocy osobom niepełnosprawnym w poszczególnych latach przedstawia wykres nr 8.

Wykres 8. Wielkość przyznanych środków na turnusy rehabilitacyjne, likwidację barier architektonicznych oraz sprzęt ortopedyczny i rehabilitacyjny w latach 2008 – 2021

Jak wynika z powyższego wykresu od 2018 roku systematycznie wzrastają wydatki na dofinansowanie zakupu przedmiotów ortopedycznych, środków pomocniczych i sprzętu rehabilitacyjnego (pomoc otrzymały dzieci i młodzież niepełnosprawna oraz osoby dorosłe ze znacznym, umiarkowanym i lekkim stopniem niepełnosprawności). W roku 2021 z powodu wystąpienia epidemii COVID-19 oraz ustanowienia czasowego zaprzestania wykonywania działalności polegającej na organizowaniu turnusów rehabilitacyjnych kilkadziesiąt osób niepełnosprawnych nie skorzystało z uczestnictwa w nich. Zadanie to cieszyło się największym zainteresowaniem pomimo pewnych ograniczeń w dostępie (np. dofinansowanie nie częściej niż raz na dwa lata). Zwiększono pomoc w zakresie dofinansowania na likwidację barier architektonicznych. W roku sprawozdawczym w zakresie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych podpisano łącznie 99 umów, z tego 84 – dla osób dorosłych, a 15 dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej. Procentowy udział poszczególnych form w likwidacji barier przedstawia wykres nr 9.

Wykres 9. Procentowy udział poszczególnych form w likwidacji barier w roku 2021

Jak wynika z wykresu najczęściej umów podpisano na likwidację barier technicznych (51,52%) – 51 umów, na likwidację barier architektonicznych (34,34%) – 34 umowy, na likwidację barier w komunikowaniu się (14,14%) – 14 umów. W roku sprawozdawczym w ramach likwidacji barier technicznych dofinansowano zakup m.in. 32 łóżek rehabilitacyjnych z napędem elektrycznym dla osób zależnych.

Ograniczenia spowodowane wystąpieniem stanu epidemicznego wymusiły zmianę sposobu kontaktu z klientami wnioskujących w zakresie dofinansowania ze środków PFRON prac związanych z likwidacją barier architektonicznych. Nie odbywały się wizje lokalne pracownika PCPR w miejscu zamieszkania osoby wnioskującej. Dlatego też mając na uwadze konieczność wsparcia i zasadność realizacji zadania, klienci dostarczali do PCPR (drogą elektroniczną poprzez e-mail) zdjęcia miejsc, które obrazowały występowanie barier architektonicznych w miejscu zamieszkania. Po weryfikacji wszystkich dokumentów i zebranych danych, pracownik kontaktował się telefonicznie z klientem w celu przedstawienia propozycji wsparcia i omówienia procesu realizacji zadania. Dokumentacja była każdorazowo przesyłana pocztą do klienta (umowa) z prośbą o podpisanie i odesłanie jednego egzemplarza w załączonej do korespondencji kopercie zwrotnej. Po realizacji zadania klient dostarczał do PCPR całość dokumentacji wraz z dokumentacją fotograficzną obrazującą zakres prac i dokonane usprawnienia w miejscu zamieszkania. Na podstawie analizy otrzymywanego materiału dokonywano rozliczenia realizacji zadania.

Tabela 30. Rodzaj dofinansowanego sprzętu ortopedycznego, rehabilitacyjnego i środków pomocniczych w roku 2021

Nr	Wyszczególnienie	
I	Sprzęt rehabilitacyjny	razem 71
II	Przedmioty ortopedyczne	razem 200
1	z tego na: wózki inwalidzkie ręczne	3
2	wózki inwalidzkie specjalne	9

3	wózki inwalidzkie specjalne dziecięce	11	
4	protezy, ortezy	56	
5	pończochy kikutowe	36	
6	gorsety i kołnierze ortopedyczne	22	
7	obuwie ortopedyczne	4	
8	balkoniki i podpórki	7	
9	indywidualne przedmioty pionizujące	5	
10	urządzenia multifunkcyjne	2	
11	pozostałe	45	
III	Środki pomocnicze	razem	31 742
1	z tego na: soczewki		0
2	aparaty słuchowe		243
3	wkładki uszne		114
4	systemy wspomagające słyszenie		4
5	cewniki urologiczne		680
6	pieluchomajtki		30 240
7	protezy piersi		0
8	peruki		0
9	materace przeciwoleżynowe		5
10	Pozostałe (m.in. worki stomijne,)		456
IV	Zadanie art. 35a ust.1 pkt 7 lit. c	Ogółem	32 013

W roku 2021 podobnie jak w latach ubiegłych najczęściej wspierano osoby niepełnosprawne w zakupie pieluchomajtek, cewników oraz aparatów słuchowych. Ponadto należy zauważyć, że zwiększyła się liczba osób korzystających ze wsparcia w kosztach zakupu protez i ortez.

W roku 2021 z powodu wystąpienia epidemii COVID-19 samorządy jak i organizacje pozarządowe ograniczyły organizowanie przedsięwzięć w zakresie sportu, kultury, turystyki i rekreacji dla osób niepełnosprawnych. Podpisano 6 umów na realizację tego zadania (2 podmioty odstąpiły od realizacji zadania).

W roku 2021 – 88,4 % środków PFRON zostało przeznaczonych na rehabilitację społeczną, co wynikało z ogromnych potrzeb w tym zakresie. Na działania w zakresie rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych przeznaczono ze środków PFRON kwotę 41.464,00 zł na sfinansowanie rozpoczęcia kosztów działalności gospodarczej (1 osoba) oraz zwrotu wydatków na instrumenty i usługi rynku pracy dla 1 osoby niepełnosprawnej, co stanowi 11,6 % środków.

Pomoc osobom niepełnosprawnym to nie tylko pomoc materialna. Mając na uwadze mnogość problemów związanych z niepełnosprawnością w roku sprawozdawczym prowadzono

doradztwo dla osób niepełnosprawnych i ich otoczenia. Skalę udzielonej pomocy przedstawia tabela nr 31.

Tabela 31. Liczba udzielonych porad i informacji w 2021 roku

Lp.	Podmiot zgłaszający się po informacje	Liczba osób
1	Osoby niepełnosprawne	3 325
2	Otoczenie osoby niepełnosprawnej	334
3	Organizacje pozarządowe i instytucje	43
4	Pracodawcy	5
Razem		3 707

Oprócz doradztwa w roku 2021 Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kartuzach zorganizowało spotkania informacyjno-edukacyjne dla osób niepełnosprawnych i ich opiekunów przy współpracy z Urzędem Skarbowym, Powiatowym Urzędem Pracy w Kartuzach, Środowiskowym Domem Samopomocy „Ostoja” w Kartuzach. Zakres tematyczny spotkań przedstawia tabela nr 32.

Tabela 32. Zakres tematyczny spotkań informacyjno-edukacyjno-wychowawczych w roku 2021

Lp.	Zakres tematyczny	Miejsce	Termin realizacji
1.	Dyżury telefoniczne z pracownikiem Urzędu Skarbowego dla osób niepełnosprawnych i ich opiekunów pt. „Jak prawidłowo rozliczyć PIT za 2020 r.” w zakresie rozliczeń podatkowych dotyczących ulgi rehabilitacyjnej	US Kartuzy	09.04.2021 r.
2.	Spotkanie informacyjne dla osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w Środowiskowym Domu Samopomocy „Ostoja” w Kartuzach. Odbyły się dwa spotkania w których łącznie uczestniczyło 31 osób	ŚDS Kartuzy	17.06.2021 r.
3.	Spotkanie uczestników Warsztatów Terapii Zajęciowej ze Skarszew z Wicestarostą Kartuskim na temat regionu, Kartuz i Kaszub.	PCPR Kartuzy	14.09.2021 r.
4.	Spotkanie informacyjne dla osób niepełnosprawnych i ich opiekunów, seniorów z Klubu Seniora „Nestor”, w którym uczestniczyło 11 osób.	Biblioteka w Stężycy	24.11.2021 r.
5.	Spotkanie informacyjne dla osób niepełnosprawnych i ich opiekunów oraz seniorów .	Maks świetlica wiejska	25.11.2021 r.

Realizacja programu PFRON „Aktywny samorząd” w 2021 roku

Na podstawie umowy z PFRON w roku 2021 realizowano program „Aktywny samorząd” zaadresowany do osób niepełnosprawnych o znacznym i umiarkowanym stopniu niepełnosprawności oraz do dzieci niepełnosprawnych, którego celem jest wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo beneficjentów programu w życiu społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji. Wśród najważniejszych zadań należy wymienić pomoc w zakupie protez kończyn górnych i dolnych o III lub IV poziomie jakości, pomoc na zakup sprzętu elektronicznego wraz z oprogramowaniem, pomoc w zakupie skuterów lub wózków inwalidzkich o napędzie elektrycznym, naprawa wózków elektrycznych, pomoc w zdobyciu prawa jazdy kat. B, itp. W ramach programu wsparcie otrzymały również osoby niepełnosprawne uczące się w szkołach wyższych oraz policealnych w zakresie dofinansowania czesnego oraz dodatku do kosztów kształcenia. W roku 2021 wsparcie otrzymało łącznie 164 osób niepełnosprawnych o łącznej wartości 860.593,00 zł. Na samo dofinansowanie do kosztów nauki wydano łącznie 367.215,00 zł dla 92 osób niepełnosprawnych. Corocznie obserwujemy wzrost zainteresowania ze strony osób niepełnosprawnych ofertą w tym programie. Program ten corocznie ewaluuje a jego działania odpowiadają występującym potrzebom w tym zakresie.

Działanie to jest realizowane przez system PFRON – SOW umożliwiającą złożenie wniosku bez wychodzenia z domu. Taka forma komunikacji projektowej z PCPR pozwoliła na realizację zadania na zadowalająco wysokim poziomie.

Załącz konto w Systemie SOW
Dowiedz się, z jakiego wsparcia możesz skorzystać
sow.pfron.org.pl

ZŁÓŻ WNIOSEK ON-LINE

Dowiedz się więcej:
portal-sow.pfron.org.pl **0 800 889 777**
(połączenie bezpłatne)

Finansowanie i nadzór nad działalnością Warsztatów Terapii Zajęciowej

Na terenie powiatu kartuskiego w roku 2021 funkcjonowały trzy warsztaty terapii zajęciowej dla 95 osób niepełnosprawnych. Organami prowadzącymi dla dwóch placówek są samorzady gminne w Somoninie i w Chmielnie, a dla placówki w Stężycy - Fundacja Słoneczne Wzgórze w Stężycy.

Ponadto powiat kartuski w ramach podpisanego porozumienia z powiatami wejherowskim i gdańskim ponosi koszty terapii zajęciowej 6 mieszkańców powiatu kartuskiego będących uczestnikami WTZ w Bojanie (powiat wejherowski) i w Łapinie Dolnym (powiat gdański). Na podstawie porozumienia podpisanego z powiatem wejherowskim jedna osoba (z gm. Linia) jest uczestnikiem WTZ w Chmielnie. Powyższe dane obrazuje tabela nr 33.

Tabela 33. Liczba osób niepełnosprawnych z powiatu kartuskiego korzystających ze wsparcia warsztatów terapii zajęciowej w 2021 roku

Lp.	Nazwa placówki	Ilość uczestników
1	Warsztat Terapii Zajęciowej w Somoninie	40 osób
2	Warsztat Terapii Zajęciowej w Chmielnie	30 osób
3	Warsztat Terapii Zajęciowej w Stężycy	25 osób
4	Warsztat Terapii Zajęciowej w Bojanie (powiat wejherowski)	5 osób
5	Warsztat Terapii Zajęciowej w Łapinie Dolnym (powiat gdański)	1 osoba
Razem		101 osób

Uczestnikami WTZ są osoby niepełnosprawne ze znacznym oraz umiarkowanym stopniem niepełnosprawności. Przyczynami niepełnosprawności są:

- upośledzenie umysłowe,
- choroby psychiczne,
- epilepsja,
- schorzenia neurologiczne i ruchowe.

W roku 2021 placówki WTZ opuściło łącznie 6 uczestników i przyjęto 7 nowych uczestników, powyższe dane obrazuje tabela nr 34.

Tabela 34. Liczba uczestników WTZ na terenie powiatu kartuskiego według stopnia i rodzaju niepełnosprawności w 2021 roku

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba osób	Rodzaj niepełnosprawności						Liczba osób:	
			U	P	E	N	R	Inne	Opuszczających WTZ	Przyjętych do WTZ
1	Stopień znaczny	54	21	14	6	16	10	6	3	6
2	Stopień umiarkowany	41	15	27	3	3	0	4	3	0
Razem		95	x	x	x	x	x	x	6	6

Uczestnikami Warsztatów Terapii Zajęciowej są głównie ludzie młodzi, którzy opuścili system edukacji i wymagają aktywizacji społecznej i zawodowej. Najliczniejszą grupę stanowią osoby do 34 roku życia – 54,74 % wszystkich uczestników. Kolejną grupą są osoby w wieku od 35 do 45 lat – 23,16 %, od 46 do 65 lat – 22,1 %. 48,42 % uczestników stanowią kobiety. Powyższe obrazuje tabela nr 35.

Tabela 35. Liczba uczestników WTZ z terenu powiatu kartuskiego według płci i wieku w 2021 roku

Lp.	Przedział wiekowy (lat)	Liczba	Płeć	
			M	K
1	18-21	2	0	2
2	22-25	10	3	7
3	26-29	18	12	6
4	30-34	22	13	9
5	35-40	14	7	7
6	41-45	8	5	3
7	46-50	11	7	4
8	51+	10	2	8
Razem		95	49	46

Warsztaty Terapii Zajęciowej zapewniają wsparcie dla osób niepełnosprawnych z terenu całego powiatu. Udział mieszkańców z poszczególnych gmin przedstawia tabela nr 36.

Tabela 36. Liczba uczestników WTZ według miejsca zamieszkania z uwzględnieniem podmiotu zapewniającego transport w 2021 roku

Lp.	Gminy	Liczba osób	Transport			
			WTZ	Gmina	Rodzina	Publiczny
1	Chmielno	7	5	-	2	-
2	Kartuzy	23	23	-	-	-
3	Przodkowo	4	4	-	-	-
4	Sierakowice	16	16	-	-	-
5	Somonino	10	6	-	4	-
6	Stężyca	12	11	-	1	-

7	Sulęczyno	3	3	-	-	-
8	Żukowo	20	20	-	-	-
Razem:		95	88	0	7	0

Z uwagi na rozmieszczenie placówek WTZ na terenie powiatu oraz z uwagi na sieć transportu publicznego z nieadekwatną liczbą połączeń dla 88 uczestników WTZ zapewnia transport własnymi lub gminnymi środkami transportu. Jedynie 7 osobom transport do placówek zapewnia rodzina, żadna osoba nie dojeżdża transportem publicznym. Zgodnie z ustawą o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych koszty działalności WTZ są finansowe ze środków PFRON w 90% oraz ze środków powiatu kartuskiego w wysokości 10%. Ponadto organy prowadzące warsztaty wspierają ich działalność w ramach środków własnych, co przedstawia tabela nr 37.

Tabela 37. Struktura kosztów działalności WTZ w powiecie kartuskim w 2021 roku

Lp.	Placówki	Organ prowadzący	Koszty działalności ogółem	Środki PFRON	Środki powiatu	Środki własne
1	Warsztat Terapii Zajęciowej w Somoninie	Gmina Somonino	1 073.440,00 zł	867.840,00 zł	105.600,00 zł	100 000 zł
2	Warsztat Terapii Zajęciowej w Chmielnie	Gmina Chmielno	730.080,00 zł	650.880,00 zł	79.200,00 zł	0,00 zł
3	Warsztat Terapii Zajęciowej w Stężycy	Fundacja Słoneczne Wzgórze w Stężycy	608.400,00 zł	542.400,00 zł	66.000,00 zł	0,00 zł
Razem			2.411.920,00 zł	2.061.120,00 zł	250.800,00 zł	100.000,00 zł

Średni miesięczny koszt utrzymania uczestnika w WTZ w roku 2021 wyniósł 2.115,72 zł. Celem warsztatów terapii zajęciowej było podniesienie poziomu funkcjonowania osób niepełnosprawnych w sferze społecznej i zawodowej poprzez uczestnictwo w terapii zajęciowej.

Wystąpienie stanu epidemii na terenie całego kraju spowodowało znaczne ograniczenia w działalności placówek wsparcia dziennego (WTZ, ŚDS) dla osób niepełnosprawnych. Z powodu wystąpienia pandemii i obostrzeń sanitarno-epidemiologicznych warsztaty terapii zajęciowej od dnia 3 listopada 2020 r. do dnia 12 maja 2021 r. miały zawieszoną działalność. W dniu 17.05.2021 r. wznowiono działalność placówki wprowadzając określone działania organizacyjne mające na celu zapobieganie rozprzestrzenianiu się epidemii. Zaktualizowano i wprowadzono procedury bezpieczeństwa funkcjonowania Warsztatów Terapii Zajęciowej w okresie pandemii COVID-19. Wyłączono udział uczestników WTZ w pracowni gastronomicznej. Wzmożono edukację i praktyki w zakresie częstego mycia rąk i zadbania o higienę osobistą. Podczas transportu dokonywało się pomiaru temperatury uczestnika.

W okresie zawieszenia placówki pracownicy WTZ na bieżąco monitorowali sytuację uczestników WTZ w ich środowisku domowym poprzez stały kontakt telefoniczny i aplikację Messenger i Facebook, zapewniając podopiecznych o pomocy ze swojej strony w razie jakichkolwiek problemów osobistych, rodzinnych, zdrowotnych czy urzędowych. Z prowadzonego monitoringu i uzyskanych informacji od uczestników WTZ terapeuci i pracownicy WTZ podejmowali już konkretne działania pomocowe. W krótkich spotkaniach w ich miejscu zamieszkania z zachowaniem szczególnych obostrzeń - maseczka, dystans, dezynfekcja) terapeuci przekazywali materiały do wykonywania różnych zadań manualnych, wcześniej uzgodnionych telefonicznie w jakim zakresie. Terapeuci motywowali uczestników WTZ do samorealizacji poprzez pisanie dzienniczka zajęć, malowania, robienia zdjęć z ich codziennych obowiązków, itp. Podczas nieobecności uczestników w placówkach dokonywano licznych prac porządkowych (m.in.: malowanie, sprzątanie, wymiana wyposażenia, renowacja mebli i sprzętu w pracowniach) a przede wszystkim czyszczenie i dezynfekcja pomieszczeń oraz sprzętu i narzędzi.

Placówki podlegają corocznie kontrolom ze strony PCPR Kartuzy oraz kontrolom ZUS, Sanepidu oraz w przypadku jednostek w Somoninie i w Chmielnie samorządu gminnego w zakresie prawidłowości działalności. W 2021 r. przeprowadzono kontrolę WTZ w Somoninie, w Stężycy oraz w Chmielnie.

W ogólnej ocenie na podstawie przeprowadzonych kontroli oraz złożonych dokumentów sprawozdawczych pozytywnie oceniono wszystkie WTZ funkcjonujące na terenie powiatu kartuskiego.

Domy Pomocy Społecznej w Kobysewie oraz w Stężycy

Do zadań z zakresu pomocy społecznej należy również zapewnienie i prowadzenie usług o określonym standardzie w ośrodkach wsparcia, domach pomocy społecznej dla osób niepełnosprawnych, starych. Na terenie powiatu kartuskiego funkcjonują dwa publiczne domy pomocy społecznej tj. dom w Kobysewie z filią w Sulęczynie dla 80 mieszkańców z zaburzeniami psychicznymi oraz dom w Stężycy dla 30 osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie, dla którego organem prowadzącym jest gmina Stężycza. W ramach porozumienia zawartego pomiędzy powiatem i gminą Stężycza Starosta kieruje mieszkańców do ww. placówki. Stan mieszkańców na dzień 31 grudnia 2021 r. wynosił 110 osób. Zakres pomocy instytucjonalnej przedstawia tabela nr 38.

Tabela 38. Ilość osób przebywających i oczekujących na umieszczenie w domu pomocy społecznej w roku 2021

Lp.	Nazwa placówki	Liczba umieszczonych w roku 2021	Łącznie korzystających	Liczba oczekujących osób z terenu powiatu
1	Dom Pomocy Społecznej Kobysewo	14	93	0
2	Dom Pomocy Społecznej Stężycza	5	30	1

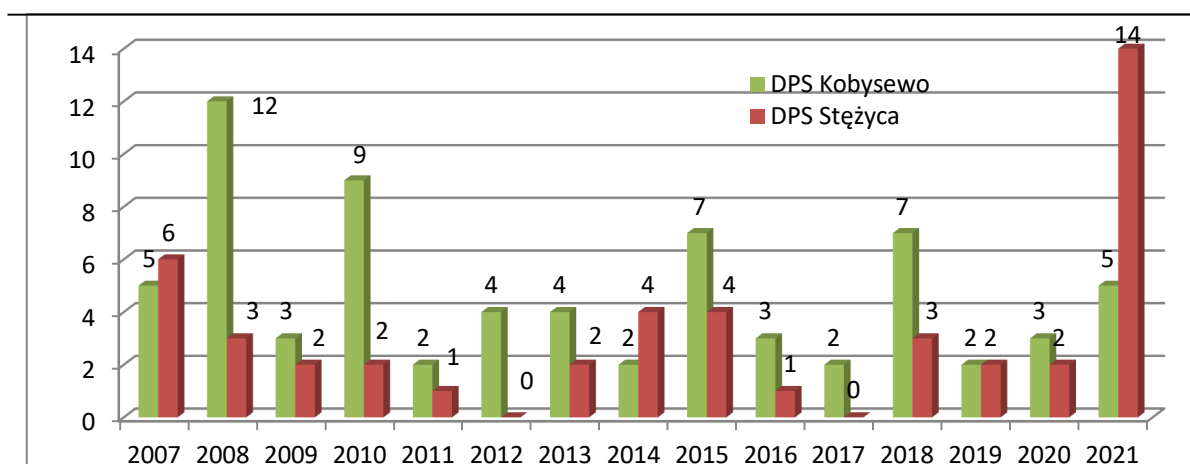
Tabela 39. Liczba mieszkańców w domach pomocy społecznej wg trybu umieszczenia - stan na dzień 31.12.2021 r.

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba mieszkańców	Przyjęte na nowych zasadach	Przyjęte na starych zasadach
1	Dom Pomocy Społecznej Kobysewo	80	49	31
2	Dom Pomocy Społecznej Stężycza	30	18	12
RAZEM		110	67	43

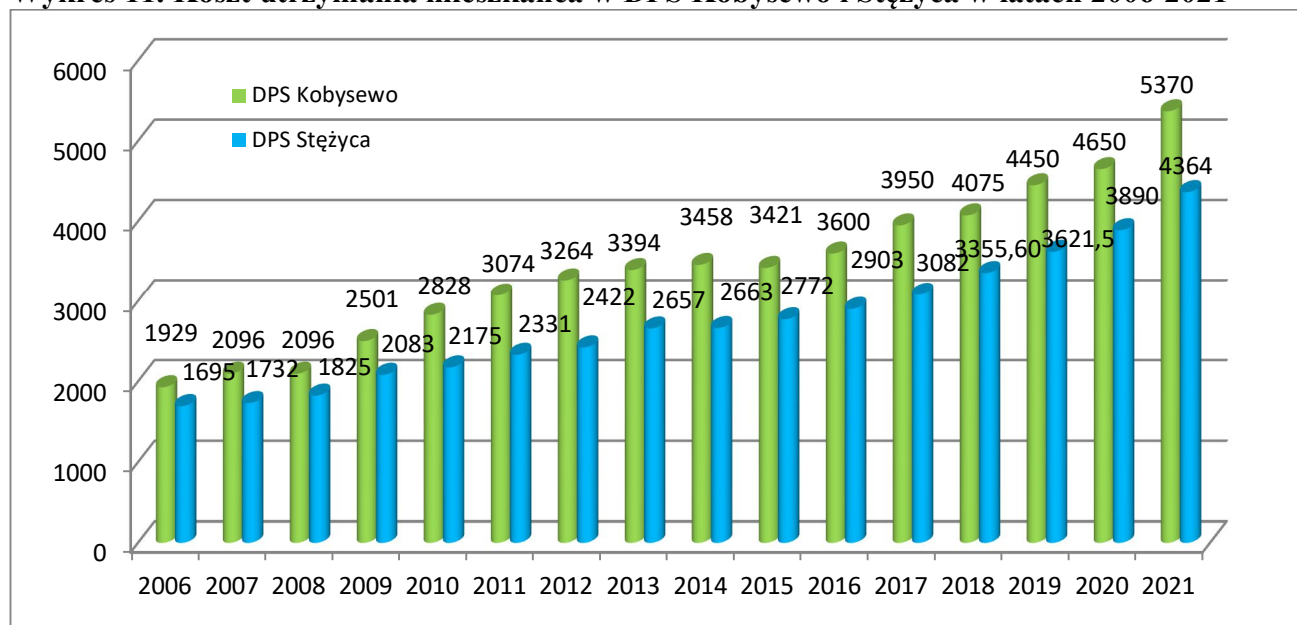
Większość mieszkańców to osoby z całkowicie lub częściowo ograniczoną sprawnością fizyczną, uzależnione od pomocy osób drugih w zakresie zaspakajania podstawowych potrzeb.

Obecnie w Domu Pomocy Społecznej w Kobysewie przebywa 39 osób całkowicie ubezwłasnowolnionych posiadających opiekuna prawnego oraz 3 osoby częściowo ubezwłasnowolnione posiadające kuratora, 17 osób znajduje się z nakazu Sądu. Dla 17 ubezwłasnowolnionych osób opiekunami prawnymi są osoby z rodziny, dla 17 pracownicy DPS, dla 5 osób ubezwłasnowolnionych opiekunem prawnym jest osoba obca. Większość opiekunów prawnych regularnie odwiedza swoich podopiecznych, zabiera ich do swoich domów.

Wykres 10. Liczba osób umieszczonych w domach pomocy społecznej na terenie powiatu w latach 2007-2021

Wykres 11. Koszt utrzymania mieszkańca w DPS Kobysewo i Stężycza w latach 2006-2021

Dom Pomocy Społecznej w Kobysewie podnosi systematycznie standard opieki. W tym celu przeprowadzono wiele remontów oraz inwestycji, co obrazuje tabela nr 40.

Tabela 40. Zakres remontów i inwestycji w DPS w Kobysewie w 2021 r.

Remonty	62 498,63 zł
w tym:	
Konserwacja i remont kotłowni	7 048,64 zł
Naprawa i konserwacja urządzeń biurowych	1 109,46 zł
Naprawa wyposażenia RTV, AGD oraz sprzętu gospodarczego	3 308,20 zł
Naprawa systemu monitoringu p.poż.	396,06 zł
Naprawa i konserwacja samochodów służbowych	1 257,42 zł
Przeгляд agregatu	3 050,40 zł
Roboty ogólnobudowlane	45 799,73 zł
Pozostałe	528,72 zł
Inwestycje	46 891,63 zł
w tym:	
Zakup zmywarki – 4 szt. (dofinansowane z PFRON)	27 598,00 zł
Zakup szaf mroźniczych dwudzielnych – 2 szt. (dofinansowane z PFRON)	19 293,63 zł

Zadaniem domów pomocy społecznej jest zapewnienie ich mieszkańcom warunków do lepszego i godnego życia, intymności, niezależności oraz umożliwienie rozwoju osobistego przez świadczenie usług zgodnie z obowiązującym standardem. Domy prowadzą usługi: socjalne (mieszkanie, wyżywienie, ubranie, środki czystości), rehabilitacyjne, medyczne, terapeutyczne (terapia zajęciowa), kulturalne i rekreacyjne oraz religijne. Usługi medyczne dla mieszkańców Domu Pomocy Społecznej w Kobysewie świadczą lekarze i pielęgniarki ZOZ. W placówkach

działają zespoły terapeutyczno-opiekuńcze, których celem jest opracowanie i wdrażanie planów indywidualnego wsparcia. Specyfika domów i potrzeby mieszkańców wymagają zatrudnienia odpowiedniej kadry.

W Domu Pomocy Społecznej w Kobysewie w 2021 r. zatrudniano 76 osób w wymiarze 73,65 etatu. W roku sprawozdawczym placówki były kontrolowane przez wiele podmiotów i instytucji. Zakres przeprowadzonych kontroli przedstawia tabela nr 41.

Tabela 41. Kontrole przeprowadzone w 2021 roku

Kontrole w DPS w Kobysewie w 2021 roku			
Lp.	Jednostka kontrolująca	Przedmiot kontroli	Termin przeprowadzenia kontroli
1	Sąd Rejonowy w Kartuzach	Legalność pobytu, sytuacja prawna podopiecznych, aktualna sytuacja pandemii	18.06.2021 r.
2	Starosta Kartuski	Kontrola wewnętrzna w ramach kontroli zarządczej	21-23.06.2021 r.
3	Sąd Rejonowy w Kartuzach	Legalność pobytu, sytuacja prawna podopiecznych, aktualna sytuacja w okresie pandemii	21.12.2021 r.
4	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kartuzach	Standardy oferowanych usług, opieka lekarska i pielęgniarska, standardy zabezpieczenia na wypadek COVID-19	21.12.2021 r.

W Domu Pomocy Społecznej w Stężycy przebywa 16 osób całkowicie ubezwłasnowolnionych posiadających opiekuna prawnego oraz 1 osoba częściowo ubezwłasnowolniona posiadająca kuratora, 7 osób znajduje się z nakazu Sądu. Dla 9 ubezwłasnowolnionych osób opiekunami prawnymi są osoby z rodziny, dla 2 pracownicy DPS, dla 5 osób ubezwłasnowolnionych opiekunem prawnym jest osoba obca. Większość opiekunów prawnych regularnie odwiedza swoich podopiecznych, 3 z nich zabiera ich do swoich domów.

Kontrole w DPS Stężycza w 2021 roku			
Lp.	Jednostka kontrolująca	Przedmiot kontroli	Termin przeprowadzenia kontroli
1	PCPR Kartuzy	Standardy oferowanych usług, opieka lekarska i pielęgniarska, standardy zabezpieczenia na wypadek COVID-19	15.12.2021 r.
2	Komisja Budżetowa Rady Gminy Stężycza	Działalność Domu Pomocy Społecznej	10.2021 r.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kartuzach ściśle współpracując z gminami kierującymi swoich mieszkańców z powiatu i spoza powiatu prowadzi procedury umieszczenia osób w domach pomocy społecznej zlokalizowanych na terenie powiatu kartuskiego. W 2021 r.

wydano 19 decyzji administracyjnych dotyczących umieszczenia w domu pomocy społecznej.

Środowiskowy Dom Samopomocy w Kobysewie

Środowiskowy Dom Samopomocy jako jednostka organizacyjna Powiatu Kartuskiego funkcjonuje od 3 czerwca 2019 r., obejmuje swoim zasięgiem Powiat Kartuski i przeznaczony jest dla 30 uczestników.

Wszystkie pomieszczenia budynku - sale terapeutyczne, łazienki, toalety, korytarze, szatnie przystosowane są do potrzeb osób niepełnosprawnych, poruszających się na wózku lub przy pomocy innych sprzętów umożliwiających poruszanie się, nie ma progów. Pomieszczenia są klimatyzowane, jest winda, dom wyposażony jest w wózki inwalidzkie, balkoniki i kule łokciowe, otoczenie ładnie zagospodarowane, ławki zewnętrzne, możliwość korzystania z siłowni zewnętrznej. Przy wejściu do budynku są 2 pełnowymiarowe miejsca postojowe dla osób niepełnosprawnych i podjazd. Dom działa od poniedziałku do środy w godz. 7.30 - 15.30, w czwartek 7.30 - 16.00, w piątek 7.30 - 15.00 za wyjątkiem dni ustawowo wolnych od pracy. Zajęcia z uczestnikami prowadzone są co najmniej 6 godzin dziennie. Dom jest ośrodkiem wsparcia dziennego typu A, B, C, D dla pełnoletnich osób i dzieli się na następujące typy:

- 1) typ A – dla osób przewlekle psychicznie chorych,
- 2) typ B – dla osób z niepełnosprawnością intelektualną,
- 3) typ C – dla osób wykazujących inne zaburzenia czynności psychicznych,
- 4) typ D – dla osób ze spektrum autyzmu lub niepełnosprawnościami sprzężonymi.

Placówka wsparcia dziennego realizuje następujące formy zajęć:

- 1) trening umiejętności praktycznych,
- 2) trening dbałości o wygląd zewnętrzny,
- 3) trening kulinarny,
- 4) trening gospodarowania własnymi środkami finansowymi,
- 5) rehabilitacja ruchowa, zajęcia sportowe i rekreacyjne,
- 6) zajęcia indywidualne i grupowe,
- 7) trening umiejętności spędzania czasu wolnego, w tym korzystanie z komputera, programów radiowych i telewizyjnych,
- 8) udział w spotkaniach towarzyskich i kulturalnych jako element zapobiegania izolacji oraz wykluczeniu społecznemu poprzez integrację uczestników z ich środowiskiem lokalnym.

Ważnym elementem działalności Placówki jest wsparcie psychologiczne, współpraca z rodziną, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Kartuzach, Powiatowym Zespołem ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Kartuzach, gminnymi ośrodkami pomocy społecznej,

przychodniami, szpitalami, Sądem Rodzinnym w Kartuzach, kościołami, szkołami i organizacjami pozarządowymi.

W roku 2021 z oferty placówki skorzystało łącznie 39 osób z 4 gmin Powiatu Kartuskiego (z Chmielno, Kartuzy, Przodkowo Żukowo). Zgodnie z wydanymi decyzjami liczba miejsc statutowych tj. 30 jest w pełni wykorzystana. Ponadto miejsca nieobecnych uczestników, którzy ze względu na stan zdrowia lub z obawy przed zakażeniem koronawirusem nie uczęszczali na zajęcia, zostały wykorzystane przez osoby z listy rezerwowej.

Uczestnicy mają umożliwiony transport samochodami należącymi do placówki, są dowożeni na zajęcia i odwożeni po zajęciach do swojego miejsca zamieszkania samochodami przez pracowników. W czerwcu 2021 r. dzięki dofinansowaniu ze środków Powiatu Kartuskiego i Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych placówka pozyskała kolejny nowy samochód. Ponadto placówka została wyposażona w stoły cateringowe, pawilony do spotkań na zewnątrz budynku, dzięki tym sprzętom w warunkach pandemii można było uatrakcyjnić zajęcia. Zakupiono dodatkowy sprzęt do sali rehabilitacyjnej oraz stoły i maszyny do szycia do pracowni artystycznej, sprzęt gospodarczy do pracowni kulinarnej oraz stoły i pomoce dydaktyczne do pracowni edukacyjnej.

Koszty funkcjonowania placówki w 2021 r. zamknęły się kwotą 955 424,92 zł, w tym 812 809,50 zł z budżetu wojewody pomorskiego, 142 615,42 zł z środków budżetu Powiatu Kartuskiego.

VI. Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Kartuzach w 2021 roku

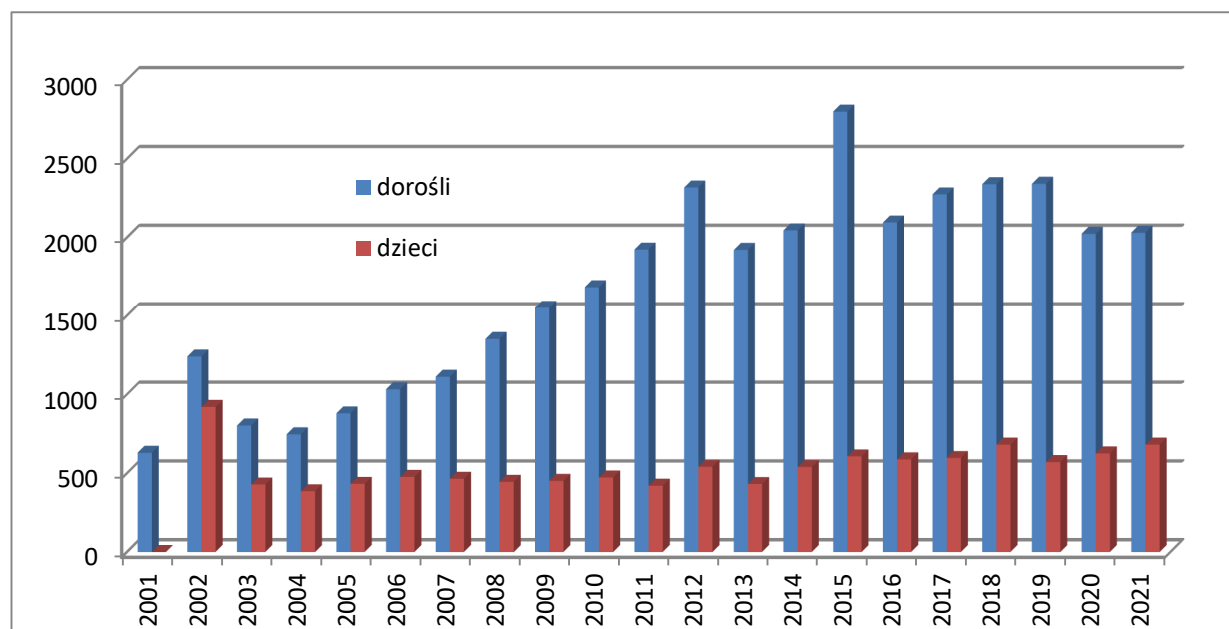
Prowadzenie Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Kartuzach jest zadaniem zleconym przez administrację rządową. Zespół funkcjonuje od stycznia 2001 roku. W skład Zespołu wchodzi: przewodniczący, sekretarz, 12 lekarzy, 2 psychologów, 4 pedagogów, 5 pracowników socjalnych i 5 doradców zawodowych. Niektórzy specjaliści posiadają uprawnienia do orzekania w więcej niż jednej specjalności. Łącznie wydano 2711 orzeczeń. W roku sprawozdawczym wydano 802 karty parkingowe oraz 835 legitymacji. Powyższe dane przedstawia tabela nr 42.

Tabela 42. Liczba wydanych orzeczeń i legitymacji oraz kart parkingowych w 2021 roku

Orzeczenia				Legitymacje			Karty Parkingowe		
Dorośli	Dzieci	Łącznie	Odwołania	Dorośli	Dzieci	Łącznie	Osoby niepełnosprawne	Instytucje	Łącznie
2 030	681	2 711	220	693	142	835	790	12	802

W roku sprawozdawczym wystąpił niewielki wzrost wydanych orzeczeń dla dorosłych jak również dla dzieci w stosunku do roku ubiegłego. Powyższe dane obrazuje wykres nr 13. Od lipca 2014 r. wydawane są karty parkingowe osobom niepełnosprawnym i placówkom a od listopada 2017 r. wydawane są nowe legitymacje dla osób niepełnosprawnych.

Wykres 12. Ilość wydanych orzeczeń w latach 2001 - 2021

Zdecydowana większość osób ubiegała się o wydanie orzeczenia w celu uzyskania zasiłków pielęgnacyjnych oraz uzyskania środowiskowego wsparcia. Na kolejnym miejscu

wnioskowali o uzyskania bądź utrzymanie odpowiedniego zatrudnienia, uzyskania karty parkingowej. Wydane orzeczenia ze względu na cel przedstawia tabela nr 43.

Tabela 43. Powód ubiegania się o ustalenie stopnia niepełnosprawności w 2021 roku

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba wydanych wniosków
OSOBY DOROSŁE POWYŻEJ 16 roku życia		
1	Zasiłek pielęgnacyjny	632
2	Odpowiednie zatrudnienie	382
3	Pomoc społeczna, środowiskowe wsparcie	437
4	Sprzęt ortopedyczny	121
5	Karta parkingowa	291
6	WTZ	21
7	Inne (w tym świadczenie pielęgnacyjne)	463
DZIECI do 16 roku życia		
8	Zasiłek pielęgnacyjny	624
9	Świadczenie pielęgnacyjne	57
10	Inne	36

Działania Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w związku z pandemią COVID-19

W roku 2021 podobnie jak w roku ubiegłym posiedzenia składów orzekających odbywały się w trybie zaocznym, tj. bez konieczności udziału osoby zainteresowanej, a od lipca 2021 r. umożliwiono udział osób w tych posiedzeniach z ograniczeniem do maks. 2-3 osób na jednej komisji. Pozostałe sprawy rozpatrywane były za zgodą zainteresowanych w trybie zaocznym.

W lipcu 2021 r. weszły w życie przepisy umożliwiające w okresie trwania pandemii otrzymywanie karty parkingowej bez osobistego stawiennictwa wnioskodawcy. Ułatwiło to osobom niepełnosprawnym otrzymanie karty parkingowej np. za pośrednictwem operatora pocztowego albo osoby przez nią upoważnionej.

Z uwagi na bezpieczeństwo klientów oraz pracowników, obsługa odbywa się tylko w wyznaczonym miejscu. Stanowisko jest wyposażone w pleksę ochronną oddzielającą klienta od pracownika. W przedsionku został zainstalowany domofon oraz stworzono miejsce dla klienta umożliwiające wypełnienie odpowiednich formularzy i wniosków. Po wejściu do budynku każdy interesant poddany jest badaniu temperatury ciała i dezynfekcji rąk. Zobowiązany jest również do zasłaniania ust i nosa oraz wypełnienia oświadczenia dot. zakażenia COVID-19 lub kontaktu z osobami zakażonymi.

W celu wypełnienia obowiązku zapewnienia bezpieczeństwa pracownikom i klientom PCPR, zakupiono lampę bakteriobójczą, urządzenie do dezynfekcji i ozonowania dokumentów, automatyczne urządzenia do dezynfekcji rąk (bezdotykowe) dla PCPR oraz CIK, a także niezbędne środki ochrony osobistej i dezynfekcyjne (maseczki, rękawiczki jednorazowe, mydła antybakteryjne, płyny do dezynfekcji rąk, powierzchni, dla specjalistów orzeczników przyłbice, fartuchy jednorazowe).

Mając na uwadze utrzymanie standardów orzekania w Powiatowym Zespole ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Kartuzach, w 2021 roku pracownicy i specjaliści orzecznicy PZOON korzystają ze sprzętu zakupionego w roku 2020 r. tj. 3 zestawy komputerowe, kserokopiarka, niszczarka dokumentów, drukarka laserowa, meble biurowe. Potrzeby w tym zakresie zostały w 100% zabezpieczone. Taki stan sprzętu pozwala na wypełnianie formularzy przez specjalistów orzeczników bezpośrednio poprzez system komputerowy eKSMOON od 01.2021 r.. Gabinety specjalistów zostały wyposażone w odpowiednie urządzenia zapewniające obsługę ww. systemu. Zdecydowana większość członków orzekających w zespole wyraziła chęć i gotowość pracy w takich warunkach. Posiedzenia składów orzekających odbywają się w godzinach pracy zespołu, jak również w godzinach popołudniowych i w soboty. Jest to determinowane dyspozycyjnością lekarzy specjalistów w dziedzinach mających zastosowanie w procesie orzekania. Możliwość planowania posiedzeń poza standardowymi godzinami pracy pracowników zespołu wynika z akceptacji przez pracowników, którzy na posiedzeniach składów orzekających pełnią rolę protokolantów. Za pracę poza godzinami otrzymują czas wolny albo wynagrodzenie zgodnie z przepisami kodeksu pracy w tym zakresie.

W związku ze zmianą sposobu obsługi klientów przy wejściu do PCPR zamontowano domofon, skrzynkę podawczą na dokumenty, ustawiono biurko dla klientów do uzupełnienia dokumentacji, wyłożono wszelkie formularze papierowe przydatne dla klientów. Wprowadzono system obsługi klienta w jednym miejscu, na zasadzie jeden klient jeden urzędnik, gdzie klient ma dokonywany pomiar temperatury ciała, ma możliwość dezynfekcji rąk, stanowisko do obsługi klienta jest wyposażone w pleksę oddzielającą. Takie rozwiązanie daje poczucie bezpieczeństwa dla klientów oraz możliwość załatwienia spraw wymagających kontaktu w siedzibie jednostki.

VII. Realizacja strategii rozwiązywania problemów społecznych i programów

Tabela 44. Strategia rozwiązywania problemów społecznych w powiecie kartuskim na lata 2021-2027

W dniu 30 kwietnia 2021 r. Rada Powiatu Kartuskiego przyjęła uchwałą Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych w powiecie kartuskim na lata 2021-2027. To nowy dokument, opracowany w szerokim zespole merytorycznym i uwzględniający wszelkie najważniejsze cele i zadania stojące przed powiatem do realizacji w zakresie polityki społecznej. Przeprowadzona diagnoza pozwoliła nie tylko poznać, z jakimi problemami boryka się społeczeństwo Powiatu Kartuskiego, ale także określić, które z nich są najbardziej istotne i wymagają najszybszej interwencji ze strony instytucji publicznych. Strategia ma również na celu rozpoznanie potencjału, jakim dysponuje Powiat Kartuski – tym potencjałem są zarówno instytucje publiczne działające na polu polityki społecznej jak i pozornie tylko niezwiązane z polityką społeczną zjawiska – rozwój sektora prywatnego, a także aktywność obywatelska wyrażająca się w dużej ilości organizacji pozarządowych.

Dzięki poznaniu występujących problemów oraz możliwego do wykorzystania potencjału można było wskazać w przygotowanej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych cele do realizacji, które w danym momencie są najważniejsze i realne do osiągnięcia.

Cele	Podjęte działania
Systematyczne wspieranie rodziny i rozwój systemu pieczy zastępczej.	Prowadzenie zajęć „Szkoła dla Rodziców – jak rozmawiać z nastolatkiem”- 1 i 2 edycja. Ustawiczne wspieranie i bogata oferta szkoleń i superwizji dla funkcjonujących rodzin zastępczych i RDD. Wzmocnienie wsparcia dla rodzin zastępczych w postaci psychiatrii dziecięcego. Szkolenie dla kandydatów na rodzinę zastępczą. Szkolenia i Superwizja koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej. Promocja w różnych formach medialnych rodzicielstwa zastępczego, konkurs plastyczny, akcje plakatowe oraz publikacje w internecie. Wspieranie wychowanków pieczy zastępczej przygotowujących się do usamodzielnienia 0 Klub Młodzieżowy, informator, spotkania informacyjne, opieka pracownika socjalnego.
Polityka senioralna odpowiedzią na potrzeby i wyzwania seniorów.	W ramach realizacji projektu „Zintegrowany system wsparcia usług społecznych Powiatu Kartuskiego – POKOLENIA” realizowane są działania w powiecie w zakresie powstawania grup samopomocowych, klubów seniora i zajęć Uniwersytetu III wieku. Prowadzenie wielu akcji profilaktycznych i zdrowotnych.
Wyrównywanie szans osób z niepełnosprawnościami.	Systematyczne zwiększanie wsparcia dla osób z niepełnosprawnościami w zakresie realizacji zadań powiatu i wielu celowych programów PFRON, zwiększających dostęp do edukacji, kształcenia, podnoszenie kwalifikacji zawodowych, likwidujących bariery transportowe, komunikacyjne i architektoniczne. Zwiększenie

	działań w zakresie rehabilitacji i dostępu do środków ortopedycznych i pomocniczych.
Obserwacja i reagowanie na zagrożenia i nowe zjawiska społeczne.	Wdrożenie do realizacji programów profilaktycznych „Lekcja Enter”, „Fred goes net” dedykowanych osobom wymagającym wsparcia. Kontynuowanie działalności punktu ds. uzależnień od środków psychoaktywnych, punktu ds. uzależnień behawioralnych oraz punktu wsparcia dla osób pokrzywdzonych przestępstwem przy współpracy z organizacją pozarządową oraz samorządami gmin powiatu kartuskiego. Zwiększenie oferty CIK o nowy program psychologiczno-terapeutycznych, warsztaty „Szkoly dla rodziców: oraz schronienie dla ofiar przemocy.
Stały rozwój wszelkich form aktywizacji zawodowej dla różnych grup społecznych.	Koordynowanie edukacji zawodowej odpowiadającej potrzebom lokalnego rynku pracy. Tworzenie miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych oraz wspieranie aktywności osób niepełnosprawnych przy uruchamianiu własnej działalności gospodarczej.

W roku 2021 dokonano ewaluacji wszystkich programów strategicznych realizowanych do roku 2020 i opracowano wspólnie z przedstawicielami samorządów gminnych, ośrodków pomocy społecznej, WTZ, organizacji pozarządowych i podmiotów ekonomii społecznej, nowe dokumenty strategiczne na lata 2021-2027.

Tabela 45. Program rozwoju pieczy zastępczej w powiecie kartuskim na lata 2021-2023

Cele	Podjęte działania
Rozwój i wspieranie rodzinnych form pieczy zastępczej.	1. Promowano ideę rodzicielstwa zastępczego poprzez: - dystrybucję ulotek informacyjnych, plakatów oraz materiałów na FB i na stronie internetowej PCPR Kartuzy, - konkurs plastyczny „Moja Rodzina Zastępcza - Dom pełen ciepła, miłości i uśmiechu”, - dystrybucja kalendarzy dla rodzin zastępczych i partnerów PCPR promujących idee rodzicielstwa zastępczego. 2. Wspierano rodziny zastępcze poprzez: - superwizje oraz szkolenia tematyczne w ograniczonym zakresie oraz w reżimie sanitarnym, - psychoterapię indywidualną dla wychowanków pieczy, - pomoc finansową, rzeczową oraz przekazano dary w postaci żywności, - realizacja działań dedykowanych rodzinom zastępczym i wychowankom pieczy zastępczej w ramach grantu „Pomorskie dzieciom” - działania integracyjne i wspierające w ramach części projektu Powiatu Kartuskiego „Zintegrowany system wsparcia usług społecznych Powiatu Kartuskiego – POKOLENIA”, - wsparcie mieszkaniowe poprzez mieszkanie chronione i dofinansowanie do wynajmu lokalu, - opiekę koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, - paczki świąteczne dla dzieci z rodzin zastępczych oraz POW, - bezpłatna opieka prawna.
Doskonalenie istniejącego systemu instytucjonalnej pieczy zastępczej.	Liczba wychowanków w pieczy instytucjonalnej utrzymuje się na poziomie 56 dzieci. Zorganizowano szkolenia dla kadry oraz szkolenia z zakresu realizacji ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.
Wsparcie wychowanków pieczy zastępczej w procesie	Prowadzono klub młodzieżowy dla 18 wychowanków pieczy Zastępczej. W roku 2021 wznowiono działalność Klubu.

usamodzielnienia.	Realizowano program dla usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej „Z nadzieją w przyszłość”. Procesem usamodzielnienia zostało objętych 12 wychowanków opuszczających pieczę zastępczą. Wdrożono realizację działań wspierających w ramach części projektu Powiatu Kartuskiego „Zintegrowany system wsparcia usług społecznych Powiatu Kartuskiego – POKOLENIA”.

Tabela 46. Powiatowy program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie w powiecie kartuskim na lata 2021-2027

Cele	Podjęte działania
Stworzenie szerokiej oferty pomocy i wsparcia dla osób uwikłanych w przemoc.	Prowadzenie Centrum Interwencji Kryzysowej. Realizowano program „Można inaczej” oraz program psychologiczno-edukacyjny. Bezpłatna pomoc prawna. Prowadzenie grupy wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie. Utrzymanie schronienia dla osób w kryzysie przy CIK na 6 miejsc. Podpisanie porozumienia z Caritas Archidiecezji Gdańskiej w zakresie udostępnienia miejsc dla mieszkańców powiatu kartuskiego w Domu Samotnej Matki.
Podniesienie jakości i skuteczności świadczonej pomocy osobom doświadczającym przemocy w rodzinie.	Prowadzono mediacje w sprawach rodzinnych i karnych. Kontynuowanie wsparcia w zakresie prowadzenia punktu konsultacyjnego dla osób uzależnionych od środków psychoaktywnych oraz punktu konsultacyjnego w zakresie uzależnień behawioralnych. Dodatkowo przy CIK funkcjonują punkty dot. poradnictwa specjalistycznego dla ofiar przemocy (Stowarzyszenie OVUM z Gdyni). Wszystkie działania realizowane były z zachowaniem zasad obowiązujących w czasie epidemii.
Utworzenie ponadresortowego systemu informacji o skali problemu, możliwościach pomocy, rodzajach działania.	Opracowanie informatora „Gdzie szukać pomocy” i jego dystrybucja. Prowadzono stronę internetową PCPR Kartuzy, która zawiera wszelkie aktualne informacje o prowadzonej działalności oraz o możliwościach wsparcia.
Prowadzenie edukacji społecznej i promowanie pozytywnych postaw w stosunkach międzyludzkich.	Przygotowano i opublikowane w lokalnych mediach propozycję działań w zakresie depresji i jak sobie radzić z obecnym stanem epidemii, jak również w zakresie zjawiska prób samobójczych.

W okresie sprawozdawczym opracowano i poddano konsultacjom nowe założenia i cele powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie w powiecie kartuskim na lata 2021-2027. Po uzyskaniu opinii resortowych z GOPS, Sądu, Prokuratury i Policji program został zatwierdzony uchwałą Rady Powiatu Kartuskiego. Ponadto aktualizacji podlegały inne programy ukierunkowane na wsparcie osób znajdujących się w kryzysie, ofiary przemocy i jej sprawców. Zamierzamy kontynuować działania korekcyjno-edukacyjne dla osób stosujących przemoc oraz program profilaktyczno-edukacyjny „Stop Przemocy” w okresie 2021-2027. To sprawdzone i konieczne działania mające na celu zmniejszenie zjawiska przemocy. Dodatkowo opracowano nowy program psychologiczno-terapeutyczny, który został przyjęty uchwałą Rady Powiatu Kartuskiego i jest realizowany w okresie 2021-2023. Program skierowany jest osób stosujących przemoc i osób, które potrzebują działań wspierających i utrwalających.

Tabela 47. Program działań na rzecz osób niepełnosprawnych w powiecie kartuskim na lata 2021-2027

Cele	Podjęte działania
Prowadzenie nowoczesnego systemu informacji o możliwościach rehabilitacji społecznej i zawodowej osób z niepełnosprawnościami.	Zorganizowanie spotkań informacyjnych dla niepełnosprawnych osób bezrobotnych i poszukujących pracy w ramach porady grupowej „Pokonam bariery” wspólnie z PUP w Kartuzach. Kontynuowanie działania punktu konsultacyjnego dla osób niepełnosprawnych i ich opiekunów z Urzędem Skarbowym w zakresie rozliczeń podatkowych za 2020 rok (w ograniczonym zakresie z uwagi na stan epidemii – konsultacje telefoniczne i online). Funkcjonowanie w strukturach PUP w Kartuzach Centrum Poradnictwa Zawodowego w bezpośrednim sąsiedztwie PCPR. Opracowanie mapy pomocy osobom niepełnosprawnym zamieszczonej w formie interaktywnej na stronie internetowej PCPR Kartuzy.
Zwiększenie aktywnego udziału osób z niepełnosprawnościami w edukacji, kulturze, sporcie, turystyce i rekreacji.	W roku 2021 dofinansowano ze środków PFRON organizację 6 przedsięwzięć w zakresie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych realizowanych przez samorządy gminne i organizacje pozarządowe. W 2021 r. w ramach programu „Aktywny samorząd” – moduł II dofinansowanie koszty nauki na poziomie szkół policealnych i szkół wyższych dla 92 osób niepełnosprawnych. W ramach działań przewidzianych w module I wsparcie otrzymały 72 osoby niepełnosprawne.
Ustawiczne podnoszenie jakości usług medycznych i rehabilitacyjnych dla osób z niepełnosprawnościami.	Wspieranie projektów dot. rehabilitacji osób niepełnosprawnych ze środków budżetu powiatu w ramach konkursów grantowych. W roku 2021 wsparcie przyznano 6 organizacjom pozarządowym na łączną kwotę 33.046,00 zł.
Stworzenie systemu wsparcia aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych.	Kontynuacja działalności Centrum Poradnictwa Zawodowego w bezpośrednim sąsiedztwie PCPR w Kartuzach. Promocja projektów skierowanych do osób niepełnosprawnych w zakresie ich aktywizacji społecznej i zawodowej realizowanych przez Powiat Kartuski.
Udoskonalenie systemu działań opiekuńczych, asystenckich i terapeutycznych wspierających osoby z niepełnosprawnościami i ich rodziny.	W roku 2021 w dalszym ciągu funkcjonował powiatowy Środowiskowy Dom Samopomocy w Kobysewie. Placówka jest przeznaczona dla 30 osób niepełnosprawnych. W roku 2021 w zajęciach uczestniczyło 30 osób niepełnosprawnych, w tym 2 osoby ze spektrum autyzmu i 28 osób z niepełnosprawnością sprzężoną.
Podejmowanie zintegrowanych działań w zakresie likwidacji barier funkcjonalnych utrudniających uczestnictwo osób z niepełnosprawnościami w życiu społeczności lokalnej.	Zawarto umowę z Gmina Chmielno na dofinansowanie ze środków PFRON remontu WTZ w Chmielnie Zakupiono drugi nowy pojazd 9-osobowy do przewozu osób niepełnosprawnych dla Środowiskowego Domu Samopomocy w Kobysewie. Podpisano umowę na opracowanie koncepcji oraz projektu architektonicznego na połączenie budynków PCPR Kartuzy z jednoczesną poprawą dostępności obiektu dla osób z niepełnosprawnością ruchową.

Podobnie jak w przypadku Strategii rozwiązywania problemów społecznych, program działań na rzecz osób niepełnosprawnych w swych założeniach i celach został zrealizowany, a jego ewaluacja została zawarta w nowych celach i założeniach na lata 2021-2027. Dokument ten został przyjęty uchwałą Rady Powiatu Kartuskiego.

Nagroda Starosty Kartuskiego „Perła dla życia”

W roku 2021 z uwagi na wprowadzony stan epidemiczny w zakresie zagrożenia zarażeniem koronawirusem Sars-Cov-2 Zarząd Powiatu Kartuskiego podjął decyzję o nie realizowaniu tego zadania, a środki zabezpieczone na ten cel zostały przekazane do dyspozycji Zarządu Powiatu Kartuskiego.

Projekt „Pomorskie dzieciom”

W dniu 10 sierpnia 2021 roku podpisano umowę na realizację wsparcia Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kartuzach w walce z epidemią COVID-19, wsparcie dzieci i młodzieży zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, przebywającej w rodzinnej pieczy zastępczej i osób opuszczających pieczę zastępczą, jak również wsparcie rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka oraz kadry organizatora rodzinnej pieczy zastępczej pracującej bezpośrednio z rodzinami zastępczymi. W ramach ww. umowy przewidziano następujące formy wsparcia:

1. Specjalistyczne wsparcie psychologiczne i psychiatryczne dla wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej.
2. Warsztaty edukacyjne dla rodzin zastępczych i RDD w związku z COVID-19.
3. Warsztaty edukacyjne dla pracowników systemu wsparcia rodziny i pieczy zastępczej w związku z COVID-19.
4. Bony edukacyjne dla wychowanków opuszczających pieczę zastępczą.
5. Superwizja dla rodzin zastępczych oraz kadry pracującej bezpośrednio z rodzinami zastępczymi.
6. Dopuszaenie pracowników organizatora rodzinnej pieczy zastępczej w sprzęt niezbędny do wykonywania pracy zdalnej.
7. Zapewnienie rehabilitacji dzieciom niepełnosprawnym, które z powodu COVID-19 nie mogą korzystać z rehabilitacji NFZ.

Na realizację działań skierowanych do łącznej grupy 79 osób otrzymano kwotę 425.834,00 zł, projekt będzie realizowany do 31.3.2023 r.

W okresie sprawozdawczym realizowano projekty i programy na rzecz wspierania osób niepełnosprawnych, pomocy dziecku i rodzinie stanowiące integralną część strategii rozwiązywania problemów społecznych w powiecie. W związku z wystąpieniem stanu epidemii w roku 2021 pozyskano dodatkowe środki finansowe dedykowane do samorządów w związku

z działaniami mającymi na celu przeciwdziałanie epidemii jak również wsparcie jednostek samorządu i bezpośrednio rodzin zastępczych.

Podjęte działania przyczyniły się do pozyskania dodatkowych środków pozabudżetowych.

Zakres otrzymanej pomocy obrazuje tabela nr 48.

Tabela 48. Środki pomocowe pozyskane w roku 2021

Lp.	Wyszczególnienie	Cel	Podmiot udzielający dotację	Kwota dotacji
1	Pilotażowy Program PFRON „Aktywny samorząd”.	Realizacja wszystkich obszarów programu AKTYWNY SAMORZĄD – wsparcie osób niepełnosprawnych w działaniach edukacyjnych (na poziomie wyższym oraz w zakresie likwidacji barier) – 164 osób	PFRON Gdańsk	1.010.970,28 zł
2	PFRON Program wyrównywania różnic między regionami III - obszar F.	Dofinansowanie do remontu i doposażenia WTZ w Chmielnie.	PFRON Gdańsk	64.772,62 zł
3	PFRON – Pomoc osobom niepełnosprawnym poszkodowanym w wyniku żywienia lub sytuacji kryzysowych wywołanych chorobami zakaźnymi – Moduł IV.	Dofinansowanie do zakupu 4 szt. zmywarek i 2 szt. szaf mroźniczych dla osób niepełnosprawnych, które w przebywają w DPS w Kobysewie – 80 osób.	PFRON Gdańsk	46.891,64 zł
4	Program korekcyjno-edukacyjny „Można Inaczej”.	Edukacja sprawców przemocy.	PUW Gdańsk	18.000,00 zł
5	Program psychologiczno-terapeutyczny	Edukacja osób, które ukończyły program dla sprawców przemocy w latach poprzednich.	PUW Gdańsk	10.200,00 zł
6	Grant w ramach projektu „ Pomorskie dzieciom ” – poddziałanie 6.2.2 Rozwój usług społecznych RPOWP na lata 2014-2020	Dofinansowanie specjalistycznego wsparcia psychologicznego i psychiatrycznego dla wychowanków pieczy zastępczej, warsztaty edukacyjne dla RZ i RDD, warsztaty edukacyjne dla koordynatorów RPZ, bony edukacyjne dla wychowanków PZ, superwizja dla RZ, RDD i kadry, doposażenie kadry ZRPZ, zajęcia rehabilitacyjne dla wychowanków PZ - dla 85 osób	UMWP ROPS Gdańsk	425.834,00 zł
7	Realizacja części projektu „ Zintegrowany system wsparcia usług społecznych Powiatu Kartuskiego – POKOLENIA ”	Działania skierowane do wychowanków Pieczy zastępczej - Oś Priorytetowa: 6 Integracja, Działanie: 6.2. Usługi społeczne, Poddziałanie: 6.2.2. Rozwój usług społecznych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020.	UMWP DEFS Gdańsk	65.712,08 zł
			RAZEM	1.642.380,62 zł

VIII. Doradztwo Metodyczne i Szkolenia Kadry Pomocy Społecznej w 2021 roku

W okresie sprawozdawczym zorganizowano 11 szkoleń tematycznych dla 336 uczestników. Szkolenia odpowiadają zgłaszanym potrzebom w tym zakresie. Z uwagi na stan epidemiczny obowiązujący na terenie powiatu, nie odbyło się wiele zaplanowanych szkoleń i konferencji tematycznych. Zakres przeprowadzonych szkoleń oraz ich tematykę przedstawia tabela nr 49.

Tabela 49. Zakres przeprowadzonych szkoleń dla kadry pomocy społecznej i podmiotów współpracujących w roku 2021

Lp.	Temat szkolenia	Termin	Adresaci szkolenia	Prowadzący	Liczba osób
1	Zachowania seksualne dzieci jako przejaw przemocy wobec dzieci – norma a patologia.	11.3.2021 r.	Rodziny zastępcze oraz osoby prowadzące RDD, koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej, pracownicy socjalni, asystenci rodzin.	Daniel Mróz – trener, seksuolog, członek Zespołu Monitorującego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w MRiPS	20
2	Omówienie procedury „Niebieskiej Karty” oraz nowelizacji ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.	27.4.2021 r.	Przedstawiciele zespołów interdyscyplinarnych, GOPS, PCPR, Policji i Prokuratury.	PCPR Kartuzy	26
3	Rozwój psychoseksualny dzieci.	19.5.2021 r.	Rodziny zastępcze oraz osoby prowadzące RDD, koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej.	Ewa Kondratowicz Daria Mischke	8
4	Realizacja ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w okresie globalnego zagrożenia epidemiologicznego.	29.6.2021 r.	Rodziny zastępcze oraz osoby prowadzące RDD, koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej.	Kadra PCPR Kartuzy	25
5	Warsztaty – przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu w sytuacji izolacji społecznej.	9-10.7.2021 r.	Rodziny zastępcze oraz osoby prowadzące RDD, koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej.	Daniel Mróz - członek Zespołu Monitorującego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w MRiPS	30
6	Konferencja „Pandemia zagubienia – czyli rodzina w kryzysie i co możemy z tym zrobić” - online	17.9.2021 r.	Pracownicy socjalni, kuratorzy sądowi, nauczyciele i pedagodzy, psychologowie, prokurator Prokuratury Rejonowej w Kartuzach, funkcjonariusze Policji, przedstawiciele GKPA	Krzysztof Sarzała – pedagog, interwent kryzysowy, Danuta Morawska – terapeuta, pedagog, Anna Rejkowska – psychoterapeuta, pedagog.	62

7	Konferencja tematyczna „Przemoc – jedno słowo – wiele znaczeń”. Zadanie realizowane przy współpracy z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Kartuzach oraz Starostą Kartuskim.	19.10.2021 r.	Rodziny zastępcze oraz osoby prowadzące RDD, koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej, pracownicy socjalni, asystenci rodzin, psychologowie i pedagodzy, sędziowie, nauczyciele, wychowawcy POW, funkcjonariusze Policji, kuratorzy sądowi.	Wykładowcy: Anita Sumiła – psychiatra dziecięcy, Dr Maciej Dębski – socjolog, Adam Chojnacki – psychoterapeuta, Mateusz Białas – psycholog, Daniel Mróz – psychoterapeuta.	121
8	Zajęcia praktyczne – pierwsza pomoc przedmedyczna.	16.11.2021 r.	Rodziny zastępcze i prowadzący RDD.	Marcin Megier – ratownik medyczny	7
9	Zajęcia praktyczne – pierwsza pomoc przedmedyczna.	16.11.2021 r.	Pracownicy socjalni GOPS z powiatu kartuskiego.	Marcin Megier – ratownik medyczny	14
10	Superwizja dla koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej.	2021 r.	Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej.	Katarzyna Janasiewicz-Nowak -psycholog, psychotraumatolog.	8
11	Superwizja dla rodzin zastępczych i prowadzących RDD.	2021 r.	Rodziny zastępcze.	Tomasz Kwiatkowski - psychoterapeuta, psychotraumatolog.	15

Zorganizowano:

- dwa spotkania z kierownikami WTZ funkcjonujących na terenie powiatu kartuskiego w celu omówienia sytuacji związanej z uruchomieniem działalności jednostek w nowym reżimie sanitarnym w obliczu epidemii COVID-19 (po kolejnym okresie zawieszenia działalności),
- zorganizowano spotkanie z kierownikami gminnych ośrodków pomocy społecznej z terenu powiatu kartuskiego oraz uczestniczono w dwóch takich spotkaniach - organizowanych cyklicznie w poszczególnych ośrodkach, gdzie przekazywano informacje na temat bieżącej działalności, oczekiwań w zakresie doradztwa metodycznego dla kadry pomocy społecznej oraz ewentualnych potrzeb w zakresie pomocy społecznej,
- systematycznie organizowano spotkania informacyjne dla Powiatowej Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych (4 spotkania).

W ramach podpisanego porozumienia z PFRON Powiat Kartuski w dalszym ciągu realizował całościowe wdrożenie elektronicznego systemu obsługi osób niepełnosprawnych aplikujących o środki PFRON - SOW.

Kontrole wewnętrzne:

W okresie sprawozdawczym przeprowadzono następujące kontrole wewnętrzne:

- Warsztat Terapii Zajęciowej w Somoninie (2 kontrole),
- Warsztat Terapii Zajęciowej w Chmielnie (2 kontrole),
- Warsztat Terapii Zajęciowej w Stężycy (2 kontrole),
- Placówki Opiekuńczo-Wychowawcze w Kartuzach (4 kontrole),
- rodziny zastępcze zawodowe (6 rodzin),
- rodziny zastępcze niezawodowe (3 rodziny),
- w Domu Pomocy Społecznej w Kobysewie
- w Domu Pomocy Społecznej w Stężycy.

Kontrole zewnętrzne:

1. 24-30.04.2021 r. – Starosta Kartuski – kontrola wewnętrzna w ramach systemu kontroli zarządczej – wydatki budżetowe od 1.9.2019 r. do 31.5.2020 r. oraz informacja i komunikacja, w tym obieg dokumentów i czynności kancelaryjne – kontrola przeprowadzona w formie zdalnej.
2. 4.05.2021 r. – Zakład Ubezpieczeń Społecznych O/Gdańsk WKPS – kontrola planowa w zakresie prawidłowości naliczania i opłacania składek na ubezpieczenie społeczne.
3. 26-29.10.2021 r. - Pomorski Urząd Wojewódzki w Gdańsku Wydział Polityki Społecznej – kontrola pozaplanowa – zapewnienie pieczy małoletniemu PSW z umożliwieniem dziecku kontaktu z rodziną biologiczną i osobami bliskimi.

WYKAZ POTRZEB W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ W POWIECIE KARTUSKIM NA ROK 2022

Potrzeby z zakresu pomocy społecznej obejmują zadania powiatu z tego zakresu i są ujęte w budżecie na rok 2022. Za najważniejsze na rok 2022 uznano:

1. Kontynuację programu korekcyjno-edukacyjnego dla sprawców przemocy „Można inaczej” i innych programów celowych, w tym programu psychologiczno-terapeutycznego dla ofiar przemocy.
2. Kontynuacja działania punktu konsultacyjnego dla osób z uzależnieniami behawioralnymi.
3. Kontynuacja działania punktu konsultacyjnego dla osób uzależnionych od środków psychoaktywnych, przy współudziale finansowym wszystkich gmin powiatu kartuskiego.
4. Prowadzenie i rozwój infrastruktury domów pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym oraz umieszczanie w nich osób wymagających całodobowej opieki.
5. Prowadzenie i rozwój infrastruktury Środowiskowego Domu Samopomocy w Kobysewie – powiatowej placówki wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi, autyzmem i niepełnosprawnością sprzężoną.
6. Stały monitoring osób niepełnosprawnych kierowanych do Środowiskowego Domu Samopomocy w Kobysewie – jednostki powiatowej.
7. Podniesienie standardu zadań powiatu w zakresie oferty dla mieszkańców powiatu kartuskiego wymagających wsparcia w zakresie schronienia dla osób będących kryzysie oraz dla osób wymagających umieszczenia w domu samotnej matki.
8. Upowszechnienie mechanizmów aktywnej integracji osób zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym poprzez działania zmierzające do ich aktywizacji społeczno-zawodowej w ramach projektów unijnych oraz programu „Z nadzieją w przyszłość”. W celu stałego podwyższania efektywności pomocy usamodzielnianym wychowankom placówek opiekuńczo-wychowawczych oraz rodzin

zastępczych zasadne jest prowadzenie klubu młodzieżowego przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Kartuzach.

9. W zakresie bazy lokalowej oraz infrastrukturalnym:

- przygotowanie kompleksowej dokumentacji technicznej w zakresie realizacji inwestycji celu publicznego w postaci budowy łącznika między budynkami PCPR a budynkiem z salami szkoleniowymi (wraz z klatką schodową oraz windą dla osób niepełnosprawnych),

10. W zakresie wsparcia kadrowego PCPR Kartuzy:

- z uwagi na rozbudowane systemy informatyczne związane z realizacją zadań (wypłata świadczeń, POMOST, orzecznictwo, system SOW PFRON od 2019 r. i inne) konieczne jest wdrożenie usługi informatycznej realizowanej przez firmę zewnętrzną lub zatrudnienie osoby na stanowisku informatyka.
- w związku ze wzrostem liczny rodzin zastępczych możliwe jest wystąpienie potrzeby zwiększenia zatrudnienia o 1 koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej – 1 etat oraz psychologa w wymiarze 1 etatu,
- w związku z koniecznością zapewnienia odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa systemów informatycznych zakładamy wykupienie usługi w zakresie obsługi informatycznej od firmy zewnętrznej.

11. Stały monitoring i zwiększenie dostępności dla osób niepełnosprawnych wdrożonego systemu obsługi osób niepełnosprawnych aplikujących o środki PFRON – SOW w zakresie wszystkich zadań realizowanych na rzecz osób z niepełnosprawnościami.

12. W zakresie doskonalenia zawodowego kadr pomocy społecznej planuje się organizację szeregu szkoleń i konferencji tematycznych obejmujących takie zagadnienia jak przemoc, uzależnienia, depresja, samobójstwa, zaburzenia więzi, adolescencja. Dokonujące się zmiany dotyczące roli pomocy społecznej oraz rozwiązywania problemów wymagają systematycznego kształcenia i doskonalenia kadr pomocy społecznej. W związku z tym planuje się stałe inwestowanie w rozwój pracowników PCPR i rozwój metodyki pracy, przy wykorzystaniu zasobów własnych oraz podmiotów zewnętrznych.

Mamy nadzieję, że podejmowane działania i wdrożone rozwiązania pozwolą Centrum wpływać na ewaluację wizerunku pomocy społecznej tworząc obraz profesjonalnej instytucji otwartej na współpracę, zaangażowaną w przedsięwzięcia na rzecz poprawy sytuacji mieszkańców powiatu kartuskiego zagrożonych wykluczeniem społecznym.